

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא

בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויגש תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחום. פרק אחד עשר – דם חטאת דף צח עמוד א – מותר מהדרות "אבן ישראל" – (שטיינזליץ) "רין תוספות

מה שלמים מפגלין ומתפגלין וכן נמי חילוף משלמים דדחום נמי שלמים בסני' היה אלא סבין. לשלמים לאפקדו דוקא וקנה רבלי שרת בעינן. מאי היא. די מנייהו יליף לאבול לזכיר כהונה ממנה: בקדש הקדשים תאכלנו. ויחיד קדח כתיב וקדש יורה לך דרתיב בספיה דקרא ויתרא דוא למילף שלמי ציבור ובכשי עצרת דרתיב בזה קדש יורה לך לבחור: מה חטאת מקדש בבליין כו. ואף על גב

דבמנחה נמי כתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע בה יקדש ומקדשת בבלעז אצטריך לאקשטנה דלחטאת דמנחה לא מצי יליף דאיכא למימר לא יחיקש למנחה ודבר כהונה אבל לענין כלות דמנחה דוקא דרתיבא למיכלע אבל שאר קדשים לא: מה אסם אין שפיר ושילאי קדוש. ודבר דהא ואין קל לומר בבלעז ושתו כליות שלו שאף של שלמי שבמעיזי משמע אף הבאים נקבות גנון חטאת ושלמים אין שפיר ושילאי קדוש בזה ואין חלב ושתו כליות של שלמי שבמעיזי קריבין ומשעלה לא היל למילף דכליל היא ואף כל שאין שפיר ושילאי קדוש בו לא מצי למימר דלא לעולה מדמית לה שדור אף שאר אבשר איתו קרב ואביבול וכיר כהונה לא יליף מחטאת ואשם בדיקלין ממנחה דתקשה לך אמאי אקשטנה למנחה לילפ ובתי שלמי ציבור מאשם חטאת משום דרתיב בתרייהו גבי אביבול וזכיר ודא קדשין קדשים ודא הדיך מהם לא מצי יליף אי לא מהדקשא דמנחה ווליות בהמות קדשים בהוייתן הן קדושים כשולמים וקדושים ואל בבעי אמר וגמר מאשם ודינן אפשי' משאי אפשי' נקבות מזכרים ולגמרי לא מצי למעטניהו מקדשים לחקירם דרתיב קדש דקדש איתו ידיו כל ואמר מר בבלעז (דף יד) קדשין קדשין ודא התמורתו אשר ידיו קל אלו חוללותו ומאשם מותרין דבעינן אמן מידא אל קדש אלא בהוייתן כרתיבין אשר ידיו: מה מילואים מותרין כשישיל. ולא ידו בעלי חיים מותרין דמלאים שחרי קרבן צבור ודא ודא הופרשו שנים לאחרייתו וגם לא אבד אחד מהם דהופרש ארבעה חותין ומנחה דהאשן: אף כל הקדשים מותרין כשישיפה ואין בעלי חיים כמותרין. שאם היו בעלי חיים מותרין גנון ידיו שהפריש שני קרבות לאחרייתו ודברו שאם

יאבד האחד ויתכפר בשני או אם הופרש קרבן ואבד הופרש אחד ותחתיו ומנחה דהאשן והקריב את האחד מזה ואת השני מזה ואין מותר זה בשפיה כיון שנתר של מילואים: מפגליים. וזה תבססן שאם חשש בובא אף הנכסים מפגליין ומשי' יליף משלמים דיעק פיגול כתיב בהו. דקרידי. טרשטשטריט בלעז' מותר שהבשר עב גנבס בתוכו השומן בעומק: חטאת. באה בזה דרתיב (ביום) כפי ידיו (שם) כי ביום הזה יכפר עליכם ויבין חשיית דרתיב אצבע וכוונה ואמר מר לעיל (דף ב) כי מ' שנאמר אצבע וכוונה איתו אלא מייך מרדיב בר תה נפקא כו. וקסיד או אצבע או כהונה ואין קל בכל אלו שאם נאמר כהן בהקדשן: כ"ש. מ"ב (שם) כהונה בעי אצבע וכוונתא תרייהו כתיב ולקח חבון מדם החטאת באצבע: מה אשם עצמותיו מותרין. לעשות מזה כלים אני שומעתי שדיר נאכל לכרעים וותר בעצמות לא שייך אלא דבר דנאכל: אף כל ואפי' בעלה ומביע לא והנני מחטאת דהא מצי יליף ונראה בעיני דמלי ידיו ויתרא נפקא ליה באשם דרתיב ביה (שם) (לכחן לו ידיו):

דם

איכא דנפקא ליה מהכא, ואיכא דנפקא ליה מהכא. והפאת', מה חטאת (מתקדשת) [מקדשת] בבלעז, אף כל, (מתקדשת) [מקדשת] בבלעז, 'אשם', מה 'אשם', אין שפיר ושילאי קדוש בו. אף כל, אין שפיר ושילאי קדוש בו. קסבר, וילדות קדשים, בהוייתן הן קדושים. ודינן אפשי', משאי אפשי'. 'מילואים', מה מילואים מותרין בהשיפה, ואין בעלי חיים כמותרין. אף כל, מותרין בהשיפה, ואין בעלי חיים כמותרין. 'שלמים', מה שלמים מפגליין ומתפגליין. אף כל, מפגליין ומתפגליין. כמתינתא תנא משמייה דרבי עקיבא, 'מנחה', מה מנחה (מתקדשת) [מקדשת] בבלעז, אף כל, (מתקדשת) [מקדשת] בבלעז. ואצטריך למכתב מנחה, מנחה. ואצטריך למכתב חטאת. דא אשמינן מנחה, דאצטריך דרתיבא מיכלעא. אבל חטאת, איכא לא. ואי אשמינן חטאת, משום דקריד. אבל מנחה, איכא לא. צריכא. 'הפאת', מה חטאת אינה באה אלא מן החולין, וביום, ויבדו חקונית. אף כל, אינה באה אלא מן החולין, וביום, ויבדו חקונית. והפאת, מנחה. אמר רב הונא, אמר ר'א, 'והקריב אחריו את פר חטאתו אשר לו'. משיל. ולא מילף ציבור, ולא מילף מנחה. 'ביום', מ'ביום צוות'. נפקא. דרי נסבה. בידו חקונית, מדרבה בר בר חנה נפקא. דאמר רבה בר בר חנה אמר ר'ש לקיש, כל מקום שנאמר 'אצבע' ו'כהונה', אינו אלא ימין. דרי נסבה. ואיבעית אימא, סבר לה ברבי שמעון, דאמר 'אצבע', לא אצבע ו'כהונה'. 'כהונה', אצבע 'אצבע'. 'אשם', מה אשם, עצמותיו מותרין. אף כל, עצמותיו מותרין. אמר רבא, שפוטא לי, דם

איכא דנפקא ליה מהכא כו. עד יתי תנא שלמי ציבור איתו מקומן (לעיל דף טו). דאמר אלא חקישא נמאי אתא מה חטאת לזכיר כהונה אף כזרי שלמי ציבור לזכיר כהונה ודא דלא מיתיה לה הבא משום דסוריא דשמנתא ודא ודא משה לה ברייתא בהריא: מה חטאת מקדשת בבלעז כו. הא דאמרין פקד פרי הגשה (חולין דף צח) לא נזכרה ואלא לטעם בעיקר דבכרשים אסור והבא שרי ופריך' וליגמר מניה גלי דהמנא גבי חטאת כל אשר יגע בכשהו יקדש משמע דפשיטא ליה דשאר קדשים יליפין מחטאת ודיינו מוקדשא דהא: אף כל אין שפיר ושילאי קדוש בו. פירש בקונטרס ואין חלב ושתו כליות של שליל שבמעיזי קריבין וקשה דהא ליה לתנא לפירשי חלב וכליות של שפיר ושילאי כמו שילחי כהונה המקשה (חולין דף טז). הגיה ועוד דמשמע מותר פירוש דדוקא חלב ושתו כליות דוא דאין קדושתו ליקרב אבל חוללותו גנון קדושין קו ואי לא נאכל כלום אלא וכל מקום לעולם ומזל לא למנא דאית ליה בהוייתן הן קדושים בריש כיכר מעריבין (שם דף כה) דדן עצמן חולין בעינן אמן ונראה לפרש לענין חולין נמוקין אן יליף שפיר ושילאי ומנחה כנסן חטאת לאחר שחשבה אמן קדושין כלל ומבא אית ליה וליות קדשים בהוייתן הן קדושין ודא דרתיב ברייתא המקשה (חולין דף טז). מה חלב ושתו כליות האמורין באשם מוצא מכלל שילי אף כל מוצא מכלל שילי חזות ודא ודא ודא מנע אמן קדושין ולכן אצטריך קרא למעטי חלב ושתו כליות מההכא ולפי מה שפירשי חלב אית שפיר ושילאי אף כל יתי כמנחה מזה לפי הקונטרס: מה שלמים מפגליין. כליל בסוף (פרק ב) (דף כה) איכא תנא דרדשי לה מרתיב ודא האכל יאכל מבשר וכן שלמי מה שלמים מפגליין ומתפגליין כו. בפרק ב' (שם) (לעיל דף מו). דרדשי לה נמי מהדוא קרא מה שלמים מותרין שיש לדם מותרין קל לארס בן למוחא מפגליין ומתפגליין פי' בקונטרס מפגליין את הנכסים אם חשב בובא וכוונה דדק דהוא מצי למימר שדחם מפגל את הבשר והבשר עצמו מתפגל: מה חטאת אינה באה אלא מן החולין כו. ונסבה ודא בעית אימא סבר לה כריש כו. הבא מסיק דתי' חרי שנינו אבל בסוף הורדה (מנחות דף פג) משני כרי נסבה לחזירה ובפ' דחולין (דף כב). כשי' כהונה בעיא אצבע כו. וחו לא ונראה דלמנא דאמר לעיל (דף ג) חלב הלמד בני' שני חזר ומלמד בדיקש צ"ל אצבע (בפ' דחולין) כרי נסבה דאצבע חטאת נופיה יליפין בני' דמזערע ודידתי נמי לעיל פ' ב' (דף כה) ובפ' דמנחות (דף ג) ואם כן לא מצינן למילף בדיקש שאר קרבות חטאות: מה אשם עצמותיו מותרין. פי' בקונטרס לעשות מזה כלים אני שומעתי באשם פשוט לו שעצמותיו מותרין שחרי נאכל לכרעים וותר בעצמות לא שייך אלא דבר דנאכל אף כל ואפילו עלה ומביע לו הא נמי מחטאת דהא מצי יליף ונראה בעיני דמלי ידיו ויתרא נפקא ליה באשם דרתיב ביה לבחן אשר יכפר בו לו ידיו כר פי' בקונטרס חטאת לפירוש רבויתו ומסבא ידע דעצמות מותרין כל קדשים הנאכלין ואלא עצמות חטאות אלא חליתו עצמות עולה קדש משלמים או משאר קדשים הנאכלין וניקף אצבע איתובא אשם ועוד דבפרק המנחה מקדש (לעיל דף פו). דריש מנש' נאמר באשם לו ידיו ונאמר בעולה לו ידיו וקאמר דמוציא מה אשם עצמותיו מותרין אף עלה בר ודחטאת חיפוק ליה

מדיקשה דהא וליל גיש כיון דלא אצטריכא חקישא דהבא אלא לאגמורי בעולה ודש למר כיון דשאר קרבות צריכי לה דח למלתיא כרפפשא הבא ליה יליף מנייהו דבר אור שאני צ"ל בכל הקדשים קל בעולה ובי אה ונזנא פירשנו לעיל (דף צו) גבי מנחה דילפנין מניה וכרי כהונה ולא יליפין מחטאות אשם ולפי' זה האי תנא ליה דרשא דשפיר ושילאי

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף צח עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות

1 השליא דלעיל ומאן דרדיש עצמות מותרין מלו ידיה פרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) אית
2 ליה היקשא דאשם לבבי שפיר וטילא ולפשיי דאמר רבכל הקדשים מן הדין אסורין
3 העצמות דלא התיי הכותב אלא בשר הראוי לאכילה וגילה לנו באשם לו ידיה דמשמע
4 שריאות אצל כמו בן דהתיי בכל הקדשים ע"פ דף הגהה. קשה ודברואר קרא כתיבי חטאת
5 ואשם פרישתא צו את אדער חטאתא באשם חורח
6 אחת לזם הבשר און יכפר בו לו ידיה ולמה נקט
7 אשם ויל דעיקר פרישה באשם ועוד דלו ידיה
8 נבחר לו יחיד שמואל לא קאי רק על האשם ודלוק
9 מנייה ולא תהוי (חבי רסין) חזק דרדישין על
10 בפרק המזבח מקדש (שם) נאמר לו ידיה בעולה
11 ער הטלה אשר הקריב לזבח לו ידיה ונאמר לו
12 ידיה באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה
13 עצמותיה מותרין וקאמר וזהם מופתי והשתא למד
14 לי בעולה לו ידיה תיפוק לי מהיקשא דאשם
15 דשמעתין ויל דלא מוירין מהיקשא אלא
16 קרבנות הנאכלים ומי קשה אי משמעטתא ולו
17 ידיה דאשם דרשינן עצמותיו מותרין וילפנין
18 מנייה שאר קרבנות שלמים חטאת חודיה ואלא
19 בעולה נמי כתיב לו ידיה ויל' גוריה שוה פרק
20 המזבח מקדש (שם) למיגרמי מאשם ויל' לו ידיה
21 דעלה קאי על הגור ולא לתהיי עצמות דחבי
22 כתיב קרא עד הישרעל לו ידיה הגהה. לו ידיה לא
23 דריש אלא מיקראתא ושם פירש בקונטרס דפשיט
24 ליה באשם יותר מעלה משום דאף בשרו מותר
25 ואי משום נותר דברשיפה לא שייך נותר אלא
26 במידי דבר אכילה כדכתיב והנותר מבשר החוב
27 ואיכ' לא צריכא לנמנר אלא לעלה דשיל ודחי
28 כמו שפירש בשמעתין בשם רבותי: הגהה:
29 ובפרק כיצד צולק (פסחים דף פג.) מוכח בהדיא
30 כדכריזא ר'און נותרו כצמנות ובמנחתא מופת תהודה
31 (דף פג.) פירש בקונטרס דהא דפשיטא ליה באשם
32 יותר משאר קרבנות הנאכלים משום דכתיב
33 באשם הוא לאחר הקטרת אימורין דמשמע הוא
34 אשם און עצמותיו אשם ונריך לרדקס ליל תרי קראי לעצמות היקשא דהבא דאית מהזא וגוריה שוה דלו ידיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשם דרשינן פ"ק
35 (לעיל דף ה.) לאשם שניתק לרעייה מידו תרי הוא כתיבי באשם בפרשת ויקרא. בריך.

הדרן עלך דם חטאת

1 **דָם חֲטָאת לְמִשְׁחָה, וְדָם עֹלָה לְמִעֻלָּה, טַעֲוֵן כִּיפּוּם.**
2 **פַּעַי רָבָא, דָם עֹלָה לְמִשְׁחָה, וְדָם חֲטָאת לְמִעֻלָּה, מִזְּהוּ.**
3 **מִשּׁוּם נֹגַעַ הוּא, וְהָא נֹגַעַ, אִו דִּלְמָא, מִשּׁוּם בְּלוּעַ**
4 **הוּא, וְהָא לֹא בְלוּעַ. הִדְר פִּשְׁטָה, דִּיאָן מַעֲוִינָן כִּיפּוּם.**
5 **אִמֹר רָבָא, פִּשְׁטָא לִי, דָם עַל בְּגָדוֹ, חוּצִין, וְאִם מִזְכָּר**
6 **הוּא, אִינוּ חוּצִין, רָבָב עַל בְּגָדוֹ, חוּצִין, וְאִם מִזְכָּר**
7 **רָבָב הוּא, אִינוּ חוּצִין, פַּעַי רָבָא, דָם וְרָבָב עַל בְּגָדוֹ,**
8 **מִזְהוּ. אִם מִזְכָּר הוּא, תִּיפּוּק לִי מִשּׁוּם רָבָב. וְאִי מִזְכָּר**
9 **רָבָב הוּא, תִּיפּוּק לִי מִשּׁוּם דָם. לִי דְעִירָא, דְּעִבִיד**
10 **הָא וְהָא. אִתְרָא לֹא קָפִיד, אִתְרָתִי קָפִיד. אִו דִּלְמָא,**
11 **אִתְרָתִי נִמְי לֹא קָפִיד. תִּיפּוּ:**

הדרן עלך דם חטאת

1 **מִשְׁנֵה טָבּוּל יוֹם וּמְחוּסַר כִּיפּוּרִים, אִינוּן חוֹלְקִין**
2 **בְּקִדְשִׁים לְאָבּוּל לְעִירָב. אִוּוֹן, נֹגַעַ וְאִינוּ**
3 **מְקַרְבִּי, וְאִינוּ חוֹלֵק לְאָבּוּל לְעִירָב. פַּעַל מוּמִין, בִּין**
4 **פַּעַל מוּמִין עוֹבְרִין, בִּין פַּעַל מוּמִין קְבוּעִין, חוֹלְקִין וְאִבּוּלִין, אָבָל לֹא מְקַרְבִּין. כִּל שְׂאִינוּ**
5 **רָאִי לְעִבּוּדָה, אִינוּ חוֹלֵק בְּבִשּׁוֹר. וְכִל שְׂאִין לֹא בְּבִשּׁוֹר, אִין לֹא בְּעוֹרוֹת. אָפִילוּ טָמֵא**
6 **בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, וְמִזְוֹר בְּשַׁעַת הִקְפָּר הִלְכִים, אִינוּ חוֹלֵק בְּבִשּׁוֹר, שְׂאִימֹר לְמִקְרִיב**
7 **אֵת דָם הַשְּׁלָמִים (וְאֵת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אֲהֵרֵן), לֹא (וְהִיא) [תִּרְחַח שׁוֹק תִּגְמִיל לְמִנְיָן]:**
8 **מִזְוֹר**

הדרן עלך דם חטאת

1 **מִשְׁנֵה טָבּוּל יוֹם וּמְחוּסַר כִּיפּוּרִים, אִינוּן חוֹלְקִין**
2 **בְּקִדְשִׁים לְאָבּוּל לְעִירָב. אִוּוֹן, נֹגַעַ וְאִינוּ**
3 **מְקַרְבִּי, וְאִינוּ חוֹלֵק לְאָבּוּל לְעִירָב. פַּעַל מוּמִין, בִּין**
4 **פַּעַל מוּמִין עוֹבְרִין, בִּין פַּעַל מוּמִין קְבוּעִין, חוֹלְקִין וְאִבּוּלִין, אָבָל לֹא מְקַרְבִּין. כִּל שְׂאִינוּ**
5 **רָאִי לְעִבּוּדָה, אִינוּ חוֹלֵק בְּבִשּׁוֹר. וְכִל שְׂאִין לֹא בְּבִשּׁוֹר, אִין לֹא בְּעוֹרוֹת. אָפִילוּ טָמֵא**
6 **בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, וְמִזְוֹר בְּשַׁעַת הִקְפָּר הִלְכִים, אִינוּ חוֹלֵק בְּבִשּׁוֹר, שְׂאִימֹר לְמִקְרִיב**
7 **אֵת דָם הַשְּׁלָמִים (וְאֵת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אֲהֵרֵן), לֹא (וְהִיא) [תִּרְחַח שׁוֹק תִּגְמִיל לְמִנְיָן]:**
8 **מִזְוֹר**
9 **יֹם וּמְחוּסַר כִּיפּוּרִים אֵינֵן חוֹלְקִים בְּקִדְשִׁים לְאָבּוּל לְעִירָב. מִשְׁנֵה חֵאכּ מְחוּסַר כִּיפּוּרִים שְׁהִיבֵאן בְּכַרְתָּן בְּעַי עֵרִין טְבִילַה וְהִעֲרַב שֶׁשֶׁם וּבֵן מִשְׁכָּר פֶּרֶק בְּכָל מַעֲרִבִין (עִירּוּבִין דָּף**
10 **לִב). דִּמְיִיתִי הֵא מְחַנְתָּאן הֵאשִׁי שַׁעֲרֵי עֵלִיָּה לִידיָה אִו זִבְחָה מִכִּיבֵּאָה מִעוֹת וְתוֹנַת בְּשׁוּפֹר וְטוֹבֵלַת אִוּכֹלַת בְּקִדְשִׁים לְעִירָב וּבִרִישׁ תִּמִּיד נִשְׁחַת (פִּסְחִים דָּף נג.) נִמְי אִינוּן אִין מְחוּסַר**
11 **כִּפּוּרֵי בִשְׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה שְׁטוּבִל אִוּכֹל לְעִירָב וְתִמְיָה דִּחְתָּאן פֶּרֶק חוּמֵר בְּקוּדֶשׁ (חֲצִינָה דָּף כֵּא.) וּבִשְׁמַעְתִּין מִיִּיתִי לֹא הֵאֲוִן וּמְחוּסַר כִּיפּוּרִים צִירִיבִין טְבִילַה לְקִשְׁר וּבִשְׁמַעְתִּין נִמְי בִּגְנִי מִשְׁמַע**
12 **דְּטְבִילַה דִּקְוָא בְּעִי דִּמְיִיתִי הֵיבֵא מְחוּסַר כִּפּוּרֵי הַדְּרִיגָה פֶּרֶק חֲרִיב טֵמֵא שְׂרִץ טֵמֵא מַעֲלִיא הוּא וְהִעֲרַב שֶׁשֶׁם בְּעִי מִשְׁמַע דְּעַר הִשְׁתָּא לֹא אִיירִי כָּלִל בְּחִיעֵר שֶׁשֶׁם עוֹדֵר אִמְרִינִין בְּפִסְחִים**
13 **כֵּפּ הָאשָׁה (דָּף חצ) שׁוֹחֲטִין חוֹרְקִין עַל טָבּוּל יוֹם וְעַל מְחוּסַר כִּיפּוּרִים אִין שׁוֹחֲטִין חוֹרְקִין עַל טֵמֵא שְׂרִץ פֶּרֶק וְאִין שֶׁשֶׁם טָבּוּל יוֹם דְּחִיז לֵאדֹרְתָא טֵמֵא שֶׁשֶׁם נִמְי חִיז לֵאדֹרְתָא מִשְׁעִין מְחוּסַר**
14 **טְבִילַה חִיִּישִׁינִן דְּלִמָּא פֶּשַׁל אֵבֶל בְּמִחוּסַר כִּיפּוּרֵי לֹא חִיִּישִׁינִן כְּשֶׁמֶסֶר קִינוּ לְכִיד וְכּוּרְבֵּן מִשְׁעֵה דִּיאָן בִּיד שֶׁל כְּרִזִּים מִתַּעֲלֵץִין וְהִשְׁתָּא מְחוּסַר כִּיפּוּרֵי אֵבֶל בְּעִי טְבִילַה נִיחֹשׁ דְּלִמָּא פֶּשַׁל**
15 **אֵלֹא דְּחִיז טֵמֵאא שְׂרִץ דְּבִיעַ הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם אִיכֵּל לְמִשְׁחָה לְעִירָב וְעַל בְּלוּ עַל הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם לִמָּא נִיחֹשׁ לִיָּה אִפִּילוּ טְבִילַה חֵאכּ לְטוֹבֵל וְיִאכֹל עוֹדֵר אִמְרִינִן**
16 **בְּפֶרֶק שֶׁנִּי דְּבִיעָה (דָּף תי.) כִּלִּי שֶׁנִּשְׁמָט אִבֵּא בְּטוֹמְטָאן אִין מִתְטַבֵּילִין אֲחוּזֵי בִיּוֹם כּוּז בּוֹלֵד הַטּוֹמְטָאן מִתְטַבֵּילִין אֲחוּזֵי בִיּוֹם וְאִי בְּטוֹבִילַה דְּרַבְּנָן בְּעִי הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם אֵם כָּן לֹא יִזְכֵּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּי בִיּוֹם**
17 **דְּהִילַה וְלִצְרוֹן חוֹל הוּא מְטַבֵּיל לִיָּה וְעוֹד תַּנֵּן בְּמִיד (פִּרְאִי מִיד) כִּל הִשְׁעִין בִּיאַת מִיד מִסְרִים סוֹפִרִים מִטְּמֵאן אֵת הָקִדְשׁ וּפּוֹסֵל אֵת הַחֲרוּמָה מוֹתֵר חוֹלִין וּבְמִשְׁעֵר לֵאדֹר בִּיאַתוֹ חוֹתֵר**
18 **בְּכוּלֵּן וְהִבְרִיא אִמְרִינִין וְהִשְׁלֵמִם בְּמִסַּת הַחֲרוּמָה פ' שֶׁי נִפְל דְּלִי לְתוֹךְ הַבּוֹר וְנִפְל כִּילוּ לְתוֹךְ הַבּוֹר מִעֵרִים עֵלִיָּין וּמִטְבִּילֵין תְּרִין אִמּוּרֵאן וְחֵי אִמּוֹר אִבֵּא בִּיאַת הַטּוֹמְטָאן וְחֵי אִמּוֹר בּוֹלֵד הַטּוֹמְטָאן מִתִּיב**
19 **מִיד בּוֹלֵד הַטּוֹמְטָאן לְמִיד בֵּאב בְּטוֹמְטָאן אֵת בּוֹלֵד חוֹרֵץ הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם מוֹשִׁינִן בְּרַחֲוֹה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחוֹץ חוֹלֵין בְּטוֹרְהָה מִשְׁעֵה בְּחִירָא דְּלִמִּיד בּוֹלֵד הַטּוֹמְטָאן נִיחָא דְּלֹא בְּעִי הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם וּבִידְשִׁלְמִי**
20 **פ' שֶׁנִּי דְּבִיעָה אִיכֵּא אִיפֵּאֵא מִתִּיב מִיד בֵּאב הַטּוֹמְטָאן לְמִיד בּוֹלֵד הַטּוֹמְטָאן וְאִוּתֵּא נִירָטֵא מְשׁוּבֶּשֶׁת וְהִיא דִּסֵּס תִּרְמוֹת עֵיקֶר גִּירָאָה לְפִרֵּשׁ דִּיאָן דְּקִתְנִי חֵאכּ בְּמִנְיַתִּין לְעִירָב לֹא מִשּׁוּם**
21 **מְחוּסַר כִּיפּוּרִים אִלֵּא מִשּׁוּם טָבּוּל יוֹם וּבֵפ' בְּכָל מַעֲרִבִין (עִירּוּבִין דָּף לֵב.) דְּנִקֵּט לְעִירָב לֹא מִשּׁוּם הָעֵרֶב שֶׁשֶׁם דִּיאָן יִיעֵרֵה שְׁהוּקִירָה קִינוּ דְּחִיז וְטוֹבֵלַת אִוּכֹלַת לֵאדֹרֵה אִלֵּא חֵאכּ הוּא מִטְּעֵם**
22 **חֻקֵּשׁ שֶׁאֵין בִּיד שֶׁל כְּרִזִּים מִתַּעֲלֵץ עַד שִׁילִי בִל מִעוֹת בְּשׁוּפֹרֵר מִטְּעֵם ז' לֹא תוֹכֵל לְאָבּוּל כִּל הֵיּוֹם וְכִי תִמָּא מִשְׁעֵה שְׁמַחֲחִילִין לְהִקְרִיב אֵת הַחֲמוּדִי שֶׁל בִּין הָעֵרִיבִים הֵתֵא טוֹבֵלַת אִוּכֹלַת**
23 **הֵא אִפְשֵׁר לְהִקְרִיב אֵת הָקִינִים לֵאדֹר תִּיבִין כִּין שֶׁאֵין לְמַנְחָה אִלֵּא דִמָּה כְּדִאמֵר בִּרִישׁ תִּמִּיד נִשְׁחַת (פִּסְחִים דָּף נג.) וְכּוּרְבָּנָה נִמְי אִמְרִינִן חֵאכּ מַעֲלָה מוֹלִיעָה וְהִיא דְּחִמִּיד נִשְׁחַת (שֶׁם) מְחוּסַר**
24 **כִּיפּוּרִים בְּשִׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה שְׁטוּבִל אִוּכֹל בְּקִדְשִׁים אִלֵּב אִיירִי דְּנִקֵּט תַּחֲתֵּם גְּבִי פִּסַּח שְׁטוּבִל אִוּכֹל פִּסּוֹר לְעִירָב דִּפְסַח אִינוּן נִאכֵּל אִלֵּא בִּלְיִלָה נִקֵּט נִמְי בְּחִירָא לְעִירָב וְהֵא דְּאִמְרִינִן**
25 **בְּפִסְחִים**

הדרן עלך דם חטאת

1 **טָבּוּל יוֹם וּמְחוּסַר כִּיפּוּרִים, הוּאִיל וְאִין רִאיוֹן**
2 **לאכִילַת, אִין חוֹלְקִין לְאָבּוּל לְעִירָב. לְכַשְׁתִּיהוּ**
3 **וּבְגִמְרָא מִפְרֵשׁ טֵמֵאא: אִוּוֹן אִינוּ מְקַרְבִּי. כְּדִאמֵר**
4 **בְּפֶרֶק שֶׁנִּי (לְעִיל דָּף טו.) בְּעִיל מוּמִין חוֹלְקִין.**
5 **טֵמֵאא מִפְרֵשׁ בְּגִמְרָא: כִּל שְׂאִינוּ רִאִיו לְעִבּוּדָה**
6 **כִּו, בְּגִמְרָא פִּירִי דְּחִיל בְּעִל מוּם: וּמְחוּר בְּשַׁעַת**
7 **הִקְפָּר, חֲלִיבִים, שְׁדוּרֵא כִל הִלְיָה כְּנֵן שְׁטָבֵל**
8 **וְטוֹרֵר בְּחִיעֵר שֶׁשֶׁם: מִזְוֹר (דָּף טז.) מִשְׁחָא. וְרִקֵּא אֵת דְּחִיבֵם**
9 **וּבְלֵאלָא הוּא. רִישׁ לְקִשׁ גּוֹפִיָּה יִלְקֹחַ וְאִוּלִי**
10 **לְמַלְתִּיהָ וּפִירִי לְקִרָא עַד דְּמַמְלִיא מִיּוֹתָקֵא**
11 **בְּחִלּוּקָה:**

משמרה

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף צט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכא

בפסחים בפ' אלו דברים (דף ע). סוכן שנמצא ביד שוחט בה מיד ביום שונה ומטביל
פי' בנמצא חזץ לירושלים ולא מור על ספק כלים הנמצאים בירושלים כדאמר בפ' ק
דפסחים (דף יט) וביר' שוחט בה מיד ומסתמא הנטבילתו מאתמול כדי שיהא לו הערב
שמש ולא יחשישן שזמא נטמא בטומאה דרבנן בלא ענין הערב שמש ולא חזץ לנטביל

עד ר' תריון ולא הנטביל היינו משום דבין
דחזקק לנטביל ביום שמש טומאה דאורייתא
אל יחשישן שזמא נטמא אחר כך בשום טומאה
ועוד כשגורו על ספק כלים הנמצאים משום
חשש טומאה דאורייתא גזרו ולא משום טומאה
דרבנן ומיהו יש טומאה דרבנן דבעיא הערב שמש
כדאשכחן בפסחים בסוף הדאשא (דף צב). כל
הפושט מן הערלה כפושט מן הקבר דבעי חזקה
שלש ושבעי ובש' חזקה ויש חזקה דרביא דרבי
ישעשאלא בן קמחיה פריך ורביאוי (ז' קמא דף קמ)
שנתוה ציטורא דרשומן על בגדו (עצורא דערבי)
וכנסתו טומאה תחתיו אע"ג דרשומא נמי
דרבנן בעיא הערב שמש וכי הדיא דחומר בקדוש
(תניגה דף גב). דרשומתו שחבה לחטאת ר'
הישעשאלא אמר יטא לרשומא ופיך דחזבה מאן
אי דחזבה חזא לן טבילא ואי דחזבה ע'
הארץ דחא נטמא רבי דהישעשאלא טבילא משמע
בדיא דרשומא ע' חזקה בעיא הערב שמש
והדיא דחא השקף את הפחד שחז' ודיוא דהבסיס
סומכין דייחין עזין כדי לטמאות לעשות להבסיס
לבעוקים שחז' אומרים במעורבי' שמש היתה
נעשית ובגדי אוביל' דחז' מדרס לחטאת ומשמע
דבעי דעבי שמש: **ואינו** ידוע בשער שנאמר
המקריב את דם השלמים ואת חזלה. ר"ת ל"ג
ל"ג משום דבגדי המקריב (דף קב) בינא דרביא
בר' דרש' ליה מקרא אחרינא דמחזכיר חזק
את דם השלמים ודיא קרא דמקריב אתא לבחן
שאני מודה בעבודה כדרשין בחז' ב' חזרוע
(דף קלב) כדפירש בקנטורס בגמ' לחז' ראבא
שאל מיהו ל"ג ודבולא דרשין בחז' ב' מקרא
דרמקריב דמאות החלב דרשין כחן שאני מודה
בעבודה ודמקריב דרשין שאני חזרוע שבעת
וזיקה ושמא חזר' אתר צריכי' חז' לחזיקה
וחז' לקבלא דמקריב משמע קבלא כדרשין
בפ' (לעיל ג') דהקריב וז' קבלת דם מיהו
מדקאמר דחז' בחז' ובקומץ רבה (מנחות דף
ק) לרבות הקבלת דתחזותא משמע דאבתי לא
ידעין קבלה.

והרי קטן דאורייתא ואוביל. וא"ת אמאי
לא משני קטן דרבנן דרשין ברמשיה
חז' גבי בעל מום לכתוב דמסיק אמאי איכלתא
ליקלמה ויל' כיון דקטן בעל מום אוביל מאי
איתא קרא לאמאנתעין אי גרדוש שאני מחטא
אזא אוביל אי למשעי' טביל' וז' ומחזכיר פירושם
הוא נפקא לן ב' פ' השל' (יבמות דף עז) מקרא
אחרינא דהדיא כפחות אוביל בקדשים היכלך
ותקיש נטמא מבטל מום ודאכריפיה בסמור'
גרדוש אינו חז' א"ל אי חז' משה רביה קרא
ותקיש נטמא מבטל מום ודאכריפיה בסמור'
ד"ל ראו לחזיו חזק' ותמנה דרי כהנ'
אנו נטמא בקרבנות דביד דרשין לחזיו ואינו
ותקיש דכדפסוק ל' דעיקר קרא אשטרי' ליווק
דענין ראו לחזיו אינו חזק' **ד"ל** הא דאסא
דענין חז' היסת דהדעת פוסל בקדשים וז' דנקט
אנון משום דרגיל לאסורא דענין לפי שאני

יכול לאבול: **מדרב** טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש ולא מדרב הפוסלי לאבילת קדשים מדרבנן ולא בעיא הערב שמש וד' רשי' תרסא דה"ל באומר לא
נשמרתי מדרב הפוסלי לקדש אבל נשמרתי מדרב הפוסלי מתרומתו דאנון אסור לאבול קדש ולכן לא שמר עצמו מדרב הפוסלי לקדש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל
לתרומה מותר אפילו (ב' ביום דבאריהן דחז' אשטרי' ל' לא יצטור כלום מדרב הפוסלי לתרומה וא"ת מאי נידו אחת טומאה דקאמר דנטמא בה לקדש אבל לא
לחזיו דקאמר מתני' דחזיונה (ב' צריכין טבילת לקדש אבל לא לתרומה ומפני דר' חיים כהן דאלב כהן שליש של תרומה שפוטו שני לקדש אבל לא לתרומה כדאמר
בפ' שני דחזיון (דף ק) ובסמור' ודיוא פירושיה חז' גבי (כלל) ולבין) על חסל ולא על התגרשה נטמא לפסול קדש ואינוה פוסלת פירות תרומה כשכל דבראי ופוסל כלי

ואי

ששמה בולת. לא זרקא את הדם אלא אחד זרק ע"ז כולן וכולן חולקין ואובילין קטן. פסול
לעבודה דנפקא לן מאיש מותר' לדרוחתם ברחל שוחטין (חזיון דף כה) כסיפא ובקדשים
אוביל דאמרין במנחות (דף עג) איש באזוי איש חזק ואין קטן חזק ומתעמת ליה
מחלוקת מכלל דאביל ועוד כל זכר בתוכי. ומהכא נפקא לן מתני' דקדתי טבול

יש אינו חזק' כל זכר בביתם יאכל לרבות
בעל מום. ולקמן מוקדמין לה בפירוק (ד' קב)
דלחזקה רביה דאי לאבילת לא אשטרי' דהא
בדיא כתיב ביה (ויקרא כא) וזמן הקדשים
יאכל: **שכן אוביל**. כדכתיב: וזמן הקדשים יאכל
דלאוהרא חזי. לעבודה כגון הקטר חלבים: רב
יוסף אמר. לרבות טבול יום לחזקה לא מצית
אמרת הא אוקומנטא מאי איכלתא לילקנה כ'
ראוי לאבילת. בעל מום בין דלא חזי. לעבודה
לחזיו ואפילו מקריב טומאה דרוממא רביה
לחזקה לחזק' מה ל' כשדוא בעל מום לחזיה
מה ל' כשדוא נטמא נטביל מום דהא לא קרינא
ביה המחטא מעיקרא ופליג השתא נמי נפלוז
מקריב אנון. כדכתיב ביה (שם כא) לאביל ולאמו
לא ינטמא מן המוקדש לא יגא אינו שרץ לצאת
מן המוקדש ביום מיתת אביו ואמו ונשמר
אנה מחזקתה את אור הדיוט שלא יצא חלל
ואינו חזק' לאבול בקרב. לכשיפטר מאניעותו
אלמנא חזק' דקרינן המחטא אותה לא פליג
דעיקר חזקה באבילת תלי' מדאפקה דרוממא
בלשון אבילת חזקה מאן דמיתרי' ריאה מבעל
מום קודם טומאה דפליג אע"ג דאין קרא לחזיו
ומתהא נעטמא בעל מום לרבות' א"ל תרסא טומאה
לא ראוי דהא דבראי לאבילת חליו ולא בראר
לחזיו ובעל מום בלא טומאה ראוי לאבילת
דאזא וזמן שחזק' לו. מקריב ציבור לאבול
לערב ובקרבן ציבור שחזקיהו שחזקיהו קא
מביעיה ליה אי פליג מניה לאוי טמא הואיל
דראוי לחזיו דקרבן צבור דחז' טומאה או
דלמא ראוי לאבילת בענין. אבל בהקריבה
נטמאן לא מביעין של שחז' אינו נאכל דקריל
כביד' צולין (פסחים דף עז) קרבנות ציבור רביה
טומאה אבל אנון נאכלין. **ענין אנון**
נעט' בשבטל אגנינותו ב' ביום. ודך טבילה לא
בעיא הערב שמש ומעלה דרבנן בעלמא דהא
אנון ששבטל. ב' ביום דאניעות בעיר חז' וזמא
לחזיה כדכתיב ואחריהם כיום מן מב' (דף
כא.) ד"ל **אלא** לא קשיא הא דאסא דענין ב'
הדיא דחזיון בקדש דמקריב ליה טבילה
בדאסא דענין. משמרתו גופו מפני שהוא אסור
בקדשים בל' ביום. **מפני** חז' טומאות חז'
ששם שחז' טומאות שחז' ענין לחזיונה נמי'
לכתיב טבילה אלמנא נתן חז' צריכין טבילה
לקדש אבל לא לתרומה חז' באומר נשמרתי
מדרב הפוסלי ולא מדרב הפוסלי ומדרב
הפוסלי טומאה דאורייתא דבעיא הערב
שמש: **ששם** שחז' לאבילת קדשים מדרבנן ולא
בעי הערב שמש וז' לבין תרומה באומר דלא
נשמרתי מדרב הפוסלי בתרומה ושעניא
דחזקה הוא ולא מיתורקס במסקא דהכ'
מגריה.

מדרב טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש ולא מדרב הפוסלי לאבילת קדשים מדרבנן ולא בעיא הערב שמש וד' רשי' תרסא דה"ל באומר לא
נשמרתי מדרב הפוסלי לקדש אבל נשמרתי מדרב הפוסלי מתרומתו דאנון אסור לאבול קדש ולכן לא שמר עצמו מדרב הפוסלי לקדש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל
לתרומה מותר אפילו (ב' ביום דבאריהן דחז' אשטרי' ל' לא יצטור כלום מדרב הפוסלי לתרומה וא"ת מאי נידו אחת טומאה דקאמר דנטמא בה לקדש אבל לא
לחזיו דקאמר מתני' דחזיונה (ב' צריכין טבילת לקדש אבל לא לתרומה ומפני דר' חיים כהן דאלב כהן שליש של תרומה שפוטו שני לקדש אבל לא לתרומה כדאמר
בפ' שני דחזיון (דף ק) ובסמור' ודיוא פירושיה חז' גבי (כלל) ולבין) על חסל ולא על התגרשה נטמא לפסול קדש ואינוה פוסלת פירות תרומה כשכל דבראי ופוסל כלי

ואי

לא משקין בטמא כי גורד משום משקה וכן חבה א"ז אפילו לתרומה נמי ואי משקין שנגעו
לטבול יום דמינו תולדו אלא לקדש כרתן (פרה מ"ח מ"ו) כל הופסל התרומה מטמא משקין
לדחות תחילה חוץ מטבול יום א"כ אפילו קדש נמי לא מטמא רק לפסול כדאיתא במעילה
ר"ש פ' תמא הער (דף ת) וא"כ לא יטמאו זבוגרופה לפסול קדש טעמא משמע לעשות
פסול אחריו כן מילא קצמו מניפה פסולה דכ

אמרין פ"ק דפסחים (דף כ) גבי הבהר טמא למאי
אי למנות דאשד ושני דבתב הקדש פתשוט דעבי
ר"ל צריך של מנחות כו' לכך נראה לפרש
דמשכר לה במעת לתע שבגדו דאמרין פ"ק
דנדה (דף ו) לקדש אבל לא לתרומה א"ז בבגד
תרומה נדושו לקדש והא דאמר ואלו שמרתי
מדבר הפוסלה א"פ שטמאנה לקדש כל דבר
שאני (עשה שליש וטעמה) אחריו כן לקדש ק"ר
פסלה נמי שליש של תולע: ה"ל ה"ז באבילה
עבוד רבנן מעלה. פירש בקונטרס הוא דתנן אונן
צריך טבילה אבאבילה תנן אבל נגע א"ז לטבול
ההשתא לא קאי שנייאו דרבי ויתנו ונראה
דאפשר לקימו דלעולם מוני' בשטבל וההיא
דחיגה ברלא טבל אבל לא דאמר אונן שטבל
דאנינו חזרו וקדש היינו באבילה ופ"ה עיקר:
אונן טבול ואוכל פסחו לערב אבל לא
בקדשים. משנה היא בפסחים בפרק
האשה (דף צא) ו"ל ג' קדשים דאנן דוקא
הוא ולא אביל בקדשים לערב משום אנית
לילה אבל מחסר כפירים ינון שחבאי כפרו
וטבל למח לא יאכל:

אמר רב חסדא פסח כ"ד נסבית. במבאק משני
באן קודם ששחטו חזקו עליו כאן לאחר
ששחטו חזקו עליו וההיא לא כיא פסחו בשעת
קודם ששחטו חזקו עליו וההיא טובל ואכל
לערב בשעת לאחר ששחטו חזקו עליו אבל נתן
אמריא לא בעו לשנוי בה משום דקסרי אבילה
לא מעכבא כיון דלא מעכבא אמאי היא
אבילה אנית לילה דרבנן טפי משאר קדשים
אבל דיבא דקודם ששחטו אף על גב דאבילה
לא מעכבא אי לא שרית לאוכלו לא מיתיר ויהא
למחנה דמסנה דשרי ר' לרשות ולזרוק ור'ר
שעת לו מת משום דאנית לילה דרבנן והלא
אנית יום דאורייתא ודל אבילה מרבא מ'ו
הקריבא ביום אסור בחטאת עלה ואשם דאסור
לחביא כשהוא אונן מוכתיב קרבנו לו
קרבן וכי תימא משום דאורי' עשה דפסח ודדי
עשה דאנית כשהוא שלים ביום א"כ היכי דייק
מינה אנית לילה מדרבנן אפילו היא דאורייתא
דאיתא ומוחין פ' הורגות משמע דסבר השתא
דכחא אסתבא בעלמא נראה לפרש כיון
דעיקר פסח לא אלא לאבילה כדתנן (פסחים
דף טו) פסח דבא טעמא נאכל בטמאנה
שעיקר פסח לא אלא לאבילה והלכך לא חיישין
ביה לאנית מוכן הקריבא אלא מוכן אבילה ואף
שעל דאבילה לא מעכבת:

דרי

וּמְנִיפָהּ בְּחוּבוֹ, וְאָמַר, לְבִי עַל הַסֵּל, וְאִין לְבִי עַל
הַמְנִיפָהּ, הַסֵּל מְחֹר, וְהַמְנִיפָהּ מִמָּאָה, וְהַמְנֵא
מִנִּיפָהּ, לִסֵּל. אִין כְּלִי מִמָּאָה כְּלִי. וְהַמְנֵא
מִזֵּה שְׁבִתוֹכוֹ. אָמַר רַבָּא. בְּאִזְמֹר "שְׁמִרְתִּיהּ מִדְּבַר
הַמְנֵאמָא, וְלֹא שְׁמִרְתִּיהּ מִדְּבַר הַפּוֹסְלָה". אִינְלִל
מִיִּלְתָּא, וּמִמָּא לְקַמְיָה דְּרַבִּי אָבָא בַּר מִמְלָא. אָמַר
לְהוֹ, לֵא שְׁמִי' לְהוֹ, הָא דְאָמַר רַבִּי וְיִתְּנִי אָמַר רַבִּי,
הָאֻכֵּל שְׁלִישִׁי בִּי הָרוּקָה, אִסּוּר לֵאכּוֹל וּמוֹחֵר לִינֵע.
אִלְמָא, בְּאִבְיָלָה עָבֹד רַבְּנָן מִנֵּעֲלָה. בְּנִינֵעֲלָה, לֹא עָבֹד
רַבְּנָן מִנֵּעֲלָה: וְאִינוּ חוֹלֵק לֵאכּוֹל כִּי: מִיפְּסֵל הוּא דִּלְא
פְּלִיָּה, וְכִי מִזְמִין לִיה, אִכִּיל. וְיִמְיָהּ, אוֹנָן (וּמְחֹסֶר
כִּיפּוּרִים), טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסְחוֹ לְעֶרֶב, אֲבָל לֹא
בְּקֶדְשִׁים. אָמַר רַב יִמְיָהּ מְדַפְּסִי, לֹא קָשִׁיא. כָּאֵן
בְּפֶסַח, כָּאֵן בְּשֹׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה. בְּפֶסַח, אִיִּיר דְּאִכִּיל
פֶּסַח, אֲכִיל נִמּוֹ קֶדְשִׁים. בְּשֹׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה, דִּלְא
חֵיו, לֹא חֵיו. וְיִמְיָהּ אֲבָל לֹא בְּקֶדְשִׁים, אֲבָל לֹא
בְּקֶדְשִׁים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה. רַב אִסִּי אָמַר, לֹא קָשִׁיא. כָּאֵן
שָׁמַת לוֹ מֵת בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר, וּקְבָרָו בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר.
כָּאֵן שָׁמַת לוֹ מֵת בְּשִׁלְשֵׁה עָשָׂר, וּקְבָרָו בְּאַרְבַּעָה
עָשָׂר. יוֹם קְבוּרָה, לֹא תָפִיס לִילוֹ, מְדַרְבְּנָן. מָאֵן
תֵּנָא, אֲנִינוּת לִילָה מְדַרְבְּנָן, רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיִי, דְּהִתְנָא,
אֲנִינוּת לִילָה מְדַרְבְּנָן תוֹרָה, דְּבַר רַבִּי יוֹהָנָה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמַר, אוֹנָן אִינוּ מְדַבֵּר תוֹרָה, אֲלָא מְדַבֵּר
סוֹפְרִים. תַּדְע, שְׁהָרִי אָמַר, אוֹנָן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת
פֶּסְחוֹ לְעֶרֶב, אֲבָל לֹא בְּקֶדְשִׁים. וְסָבַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אֲנִינוּת לִילָה מְדַרְבְּנָן, וְהִתְנָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
אוֹנָן אִינוּ מִשְׁלַח קֶרְבָּנָתוֹ. מֵאִי לָאו, אֲפִילוּ בְּפֶסַח.
לֹא, לָבַר מִפְּסַח. וְהִתְנָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁלָמִים,
כְּשֶׁהוּא שְׁלֵם, מִבֵּיא. וְאִינוּ מִבֵּיא כְּשֶׁהוּא אוֹנָן. מִנֵּן
לְרֹבֵת אֶת הַתּוֹרָה, מִכֶּבֶד אֵין אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּן
נֶאֱכָלָת כְּשֶׁמֶחָה, שְׁלָמִים. מִנֵּן לְרֹבֵת אֶת הַעֲוִלָּה,
מִכֶּבֶד אֵין אֶת הַעֲוִלָּה, שֶׁנֶּן בָּאָה בְּגִיד וּבִגְדֵיהָ,
כְּשֶׁלָּמִים. מִנֵּן לְרֹבֵת (בְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר וּפֶסַח. מִכֶּבֶד
אֵין) בְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר וּפֶסַח, שֶׁנֶּן אֵין בָּאֵין עַל חֵטָא.
מִנֵּן לְרֹבֵת הַפֶּסַח וְאִשֶּׁם, תַּלְמוּד לומר 'עֲבָה' מִנֵּן
לְרֹבֵת הַעֲוִפּוֹת, וְהַמְּנָחוֹת, וְהַיִּין וְהַעֲצִים, וְהַלְבֹּנָה.
תַּלְמוּד לומר שְׁלָמִים קֶרְבֵּנו, כֵּל קֶרְבָּנוֹת שְׁהוּא
מִבֵּיא, כְּשֶׁהוּא שְׁלֵם מִבֵּיא, וְאִינוּ מִבֵּיא כְּשֶׁהוּא אוֹנָן.

קחני מיהא, פסח. אמר רב חסדא, פסח, כ"ד נסבית. רב ששת אמר, מאי פסח? שלמים
פסח. אי הכי, היינו שלמים. תנא שלמים הפאין מחמת פסח, ותנא שלמים הפאין מחמת עצמן, דאי לא תנא שלמים
הפאין מחמת פסח, סלקא דעתך אמינא, הואיל ומחמת פסח אתה, בגופיה דפסח דמו. קא משמע לן, רב רבי אמר,

מניפה. כל ברזל הוא וראשו רחב ומבדיליו בו גרורות ודברקות וכו'. לבי על הסל.
לשומרו מדבר העטמא אב הטמאה שמטמא כל וכן מטמאה מדבנתו ודבנתו מטמאה אותה
לעמא חולין ותרומה מדרבנן ולא מדבר הפוסלה לחולין ולתרומה ומידו טמאה היא
לחשומה בן קדשים. אינלל מילא. הא דמינא לעיל מחני' דאנן דאיתבי' כל לשערי
עלה תרן שנינו דחיק: של אלמא מעלת וכוש
שליש של חולין שנעשו על סודות תרומה
מותר ליע. בחרומה דמינו נעשה נפח אלא
שליש כמו המאכל שאכל ואסור לאכול
חרומה אבל מותר ליע אלמא מעלת עבוד
רבנן באבילה לריתוהו בגניעה וגי אונן נמי הא
רבנן אבילה באבילה תנן אבל נגע
אין צריך לטבול. ל' שופט ליה. און ויתנו תביר
בחן לאכול עמו לערב בחלקו בקדשים אוכל
ויתנו און כובל ואוכל פסחה. משנה היא
בפסחים (דף צא) ולא גרסינן בה מחסור
כפירים דמינו צריך להמוץ לערב אלא מביא
כפרו וטובל ואוכל בקדשים. מובל. כדתנן און
צריך טבילה לקדש ואוכל פסחו לערב. אבל לא
בקדשים נפרש לה בפסחים (דף צב). קסבר
אנית לילה דרבנן אנית דאורייתא וד' וימא
הוא כדכתיב ואחריהם יום מר (עשום ו) וגי
פסח לא העמידי דבריהם במקום כרת נג
קדשים העמידו דבריהם במקום עשה באבילה
קדשים כדאמרין: כאן בפסח. מחני דקחני אינו
חולק ואי ממונן ליה לאבילת קדשים אוכל
בלילי פסחים קאי דמינו דשרו רבנן אבילת
פסחים שרו ליה נמי שאר קדשים: ודא דקחני
אבל לא בקדשים אשאר ימות השנה קטא. והאי
אבל לא בקדשים לאו אילוי פסחים מקודר
ואע"ז דעליה קאי אבל לא פסחים של
כל השנה ודק טובל ואוכל פסחו בערב ודא
לכל הקדשים באותו לילה אבל לא בקדשים
שאר ימות השנה ר' אמי א"ר אריד
בלילי פסחים ולא קשאי דהיא דפסחים שעת
ביד וקברו ביד הלכך בפסח אוכל אבל לא
בקדשים דאנית לילה ויום מיתה דרבנן.
ופתני בשעת ב"ז ופסי ב"ז. דיום קבורה
נופה דרבנן לילול לא תפיס אפילו מדרבנן כאן
גמא. דתנא חלק דפסחים דאית ליה אנית ליל
ובי מיתה דרבנן מדברי תורה. לקמן יליף לה
ר' יוחנן בשמעתין דאיתן דאיתן ובגין תנע
שהי' און כו'. ואי דאורייתא פסח נמי לא
ליכול נאכילת יוצא בה ידי חובת
משנה דכתיב בה שמוח הבחת שלמים ואבילה
שש ושמוחת (דברים כ) ותודה שלמים אקריא:
שאין כאן על הפא. והלכך שלמים דמי' ח"ל
ובה. אם ובה שלמים קרבנה והעצים. והמתערב
עצם מביא קרבן עומן: קחני מרת פסח
דבשלמא מולדו איכא למימר מדרבנן וקרא
אסתבא בעלמא אלא פסח קשאי ארעליע
דנתא טובל ואוכל פסחו: שלישי פסח. תניגת יד
בשחרותה מרובה.

לא

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף ק עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצה

הרי' שהיה הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו כו'. תימנ' הוי' ריקמ' נפשית פסח ודחה טומאת מותו שאני הכא שדור' כ"ג נזיר וכי תיטא אי לא דבאפי' נפשית דדא מות' לא היה צריך קרא למת מצוה דדאא' שלשתן רבין כ"ג נזיר נדחש משום מת מצוה בשביל שדולק' ערין' לשחוט את פסחו' לא מיטנא א"ל למרן' קד' חלבין הוי'טו דדא' אינטיקא קרא אף על גב דבכח היינו לחודה

מיטמא למו'טו ויפירש'ם שמונה בהם משום דף קשיא ולא מיירי הכא בנזיר אלא בחולק' לשחוט פסחו לחודה ולא יתכן כלל דהיינו ברייתא דמייתי בסמוך דמיירי בכבן נזיר ונראה דריק' משום דקתני' הכא אמרת' לא יטמא ובבבול' לא קתני' דכי' ישמעאל' לא יטמא משום שדחט' פסחו ולא גרסינן' ח'ל' לא יטמא ועוד נראה לדקדק' לא שדחט' הפסח לחודה' לא דדא' דטומאת קרובים ח'ל' לתמיניה ברישא' דחולק' לשחוט' כ"ג הרי' שהיה כ"ג נזיר הולך לשחוט' כ"ג כמו בן חיות' דתני' ברישא' דמעיקרא' תני' הקל יותר' כי' הוי' דתני' כון' היינו קודם לנזיר ואח"כ כ"ג נזיר' הרי' רבי' ישמעאל' הא ר"ע' פי' בקנטרס' ואפילו' מת לאחר' חצות' נמי קאמר' ר"ע' יטמא משום דקסבר' לה' יטמא מצוה ואין' לה תשלומין' חילקין' מוטמאין' ליה' וממילא' אול' ליה' ברת' דח'ל' טמא' דפסח' ש' לתשלומין' בשני' ולא דמי' לעשה' דהשלמ' דאורי' עשה' פסח' דודי' ליה' בדאמר' בריש' תמיד' נשחוט (פסח' דף נט. ועס') א"ע"פ' שיש' לו תשלומין' בשני' נפש' אלו' הקרובים' את' אלו' הרחוקים'. בנזיר' כ"ג כ"ג (דף מ"ח) גרס' איפכא' ועיקר' ערשה' שם' (והוא' דרשא' מלאביו' ולאמו'. אבילת

לא' שחלק' לשחוט' את' פסחו' ולמול' את' בנו' וישמע' שחט' לו' מות' ויטמא' ויפא' אפרת' לא' ויטמא' יבול' בשם' שלא' יפא' לאחיותו' כך' דא' יפא' למת' מצוה' תלמוד' לומר' וילאחותו' לאחותו' הוא' דאינו' מוטמא' אכל' מוטמא' הוא' למת' מצוה' לא' ששע' מיצה' פאן' קודם חצות' פאן' לאחר' חצות' מפיא' דילמא' לעולם' אימא' קד' אידי' ואידי' אחר' חצות' והא' רבי' ישמעאל' והא' רבי' עקיבא' דתניא' לה' יטמא' רשות' דברי' רבי' ישמעאל' רבי' עקיבא' אומר' חובה' לא' סלקא' דעתה' דרישא' דההיא' רבי' עקיבא' קתני' לה' דתניא' רבי' עקיבא' אומר' ופ'ש' אלו' הקרובים' מ'ת' אלו' הרחוקים'. לא' אביו' אינו' מוטמא' אכל' מוטמא' הוא' למת' מצוה' לא' אמו' היה' כהן' והוא' נזיר' לא' אמו' הוא' דאינו' מוטמא' אכל' מוטמא' הוא' למת' מצוה' לא' אמו' ששם' היה' כהן' גדול' והוא' נזיר' לא' אמו' הוא' דאינו' מוטמא' אכל' מוטמא' הוא' למת' מצוה' לא' אמו' מה' תלמוד' לומר' הרי' שחלק' לשחוט' את' פסחו' ולמול' את' בנו' וישמע' שחט' לו' מות' ויבול' יטמא' אפרת' לא' יטמא' יבול' בשם' שאין' מוטמא' לאחיותו' כך' אינו' מוטמא' למת' מצוה' תלמוד' לומר' לא' אמו' לא' יטמא' אכל' מוטמא' הוא' למת' מצוה' רבא

ברייתא' לא' בשבת' לאחר' חצות' דאיתא' תובת' פסח' דדא' למצות' טומאה' דקמייתא' במת' קודם' חצות' דאפקעייה' אגנות' מנסת' ופסא'. דטעמא' דקמייתא' משום' דקדמה' אגנות' הוא' דתוקמא' לר"ש' דאמר' ליה' אף' מביא' פסח' און' במת' קודם' חצות' וכו' ד"לפס'. טעם' דר"ע' לאו' משום' קודם' חצות' הוא' דהיא' דלא' אייתי' במת' ואפילו' קודם' חצות' בעי' למעבד' פסח' והכא' משום' דאייתי' הוא' אפילו' מת' לאחר' חצות' נמי קאמר' ר' עקיבא' יטמא' משום' דקסבר' לה' תשלומין' חילקין' מוטמאין' ליה' וממילא' אול' ליה' ברת' דח'ל' טמא' ופסח' יש' לו תשלומין' בשני' דף קד' דתני' לא' יטמא' רבי' ישמעאל' הוא' דאמר' רשות' הילכך' לא' תודייה' מצות' פסח' בשביל' רשות' דטומאה' ולעולם' לך' רבין' ישמעאל' לא' בר' עקיבא' און' שלא' נטמא' בביא' פסחו' ואפילו' מת' קודם' חצות' דטעם' דהכא' לאו' משום' אגנות' הוא' דרישא'. דהיא' דנזיר' ר"ע' קתני' לה' דאמר' מצוה' הילכך' לא' מתירי' א"ל' משום' עטמא' דקודם' חצות' ואח"ר' חצות' אגנות' קודם' חצות' קדמה' לא' חובת' טומאה' לפסח' וטמא' הוא' הדין' לאגנות' דהא' קדמה' ודיכא' דמת' לאחר' חצות' קדמה' חובת' פסח' ומפקע' חצות' טומאה' הוא' הדין' לאגנות' נפש' בנזיר' במת' כל' מיר' הודי' לה' על' נפש' מת' לא' יבא' וסמך' ליה' לאביו' ולאמו' נג' ובבילה' קרא' ויחיה' הוא' דהא' בתני' ליה' קרובים' ורחוקים' נפש' א"ל' הקרובים'. לא' ממשמעתי' א"ל' דהיקשה' לך' אם' כן' למה' נאמר' דרוקים' דאי' לא' בתני' תרתי' קרא' היה' מוקמינן' ליה' ברוקים' אבל' השתא' דאימתיבא' חרי' קרא' נפש' קרובים' משמע' שון' בנפשה' לאביו'. מה' ח'ל' אם' אלמ' שלא' יטמא' לו' עד' פירש' קרובים' ורחוקים' אלא' בא' לפרש' את' מי' אסור' את' הקרובים' אבל' לא' מת' מצוה' לאמו'. מה' תלמוד' למר' אם' לאמו' דיר' למר' אם' הלוי' מת' מצוה' דיר' למר' אלא' לא' הוצי' למי' אלא' אלמ' שח' חזי' כן' נזיר' ותרתי' לך' בן' מה' תלמוד' מייטע' דלאמו' דיר' למר' לאמו' לא' יטמא' אלא' מיטמא' הוא' למי' וכן' כולם' חרי' שחלק' לשחוט' את' פסחו'. זה' שהיה' כ"ג נזיר' ונתחנף' בו' עד' דבר' אחר' המעבד' מליטמא' שהיה' צריך' לשחוט' את' פסחו' ואז' זה' לאחיותו' פסחתי' לך' בא' בל' מיטמא' הוא' למת' מצוה' דאם' אינו' ענין' לנזיר' לבדו' נהנו' ענין' נמי' שיש' בו' כל' אלה'

לא' קשיא' דר"ש' אדריש' הוא' און' לא' מייתי' פסח' בשבת' וקברו' ביד' דיום' מיתה' דאורייתא' ותפיס' לילו' מדאורייתא' בדילף' ליה' רבי' יוחה' לקמן' הוא' דקתני' לעיל' אוכל' פסחו' בשבת' כ"ג וקברו' ביד' דיום' קבורה' טפיה' דרבנן' אלא' תפיס' לילו' אלא' מדרבנן' ורומאי' דתרי' תנאי' קמייתא' משני' לה' רב' ומר' אידי' ואידי' יום' קבורה' ובאן' בפסח' ובאן' בשאר' יומי' השנה' כמילין' לה' מעיקרא' ונאי'

אבל' לא' בקדשים' אבל' לא' בקדשים' של' כל' השנה' כדכתיב' ה'י' גי'ס' לא' תפיס' לילו' עמו' אלא' מדרבנן' אמאי' לך' אגנות' יום' מיתה' דאורייתא'. דהא' מאגנות' דאדריש' מייתי' ליה' לקמן' דהחיי' יום' מיתה' הוא' ואת' מדרת' יום' קבורה' דהוא' טפיה' מדרבנן' דהתם' דרומאי' אבי' אמר'. אידי' ואידי' ביזם' מיתה' ולעולם' אגנות' לילה' לרש' דרבנן' דקתני' בברייתא' פסח' אינו' בא' באגנות' כשמת' קודם' חצות' דהמטא' דהיה' מנאי' קרא' דררשינן' כשחוט' שלם' הוא' מביא' וכל' כשחוט' און' דרשנא' בפסח'ם' נובל' אוכל' פסחו' שלמא' מייתי' ליה' און' כשמת' אחר' חצות' דקדמה' חובת' שחטת' פסח' לאגנות' ותו' לא' דהיא' ליה' אגנות' מלשח' קרבנו' ומידה' על' כד' ברך' ש"מ' אגנות' לילה' דרבנן' דאי' מדאורייתא' היא' ואי' לא' היה' אבל' יהי' דקדמה' חובת' שחטת' לאגנות' אבל' חובת' אבילת' לא' קדמה' ליה' ואבילת' פסח'ם' לא' מעכבא' לאביו' אלא' משום' דאגנות' לילה' לרבנן' והם' לא' העמידו' דבריהם' במקום' כרת' דרילמא' נמנע' ולא' שחט' א"נ' כיון' בעל' בדרך' שחטת' לא' אורח' אפרת' דנזירו' ישחטנו' ע"מ' ליפסל' דהלכך' אוכל' פסחו' אבל' לא' שאר' קדשים' פסח' ליה' פסח' דהעמידו' דבריהם' במקום' עשה' ומתני' דהייקסא' אין' מומנא' ליה' אבילת' ביזם' קבורה' כדאמר' רב' א"ל' מיל' דומת' ב"ג' וקברו' ביד' אפילו' מדרבנן' לא' תפיס' לילה' דשני' לו' מדאורייתא' ויפירש' כ"ג' מסקנא' דמילתיה' הוא' דבעי' לאתוי' מגו' דרומאי' וטעמיה' לאחותו' מה' ח'ל' בנזיר' קאי' וכו'ל' דתוכי' לאביו' ולאמו' כ"ג' לאחותו' אפרת' לא' יטמא' רישא' דברייתא' בנזיר' קאי' מיירי' דבתני' לה' לקמן' בשמעתין' דחיק' טפיא' דהי' שחיה' נזיר' דהוא' כ"ג' והולך' לשחוט' את' פסחו' או' למול' את' בנו' וישמע' שחט' לו' מות' יבול' יטמא' אפרת' לא' יטמא' אי' משום' נזיר' אי' משום' כ"ג' אי' משום' פסח' וכ"ש' הכא' דאיתניה' לבבולה' וכל' דמילת' אבנ' זכריו' מעכבתו' מלאבול' פסחו' לאחותו' אין' מוטמא' אלמא' איתא' חובה' דפסח' ואסרה' ליה' להטמא' ומביא' פסח' און' דקסיד' דאיתניה' קתני' אלא'ב' דא' עקיבא' דאמר' לה' יטמא' מצוה' והילכך' לא' מיתוקמא' דא' ברייתא' לא' בשבת' לאחר' חצות' דאיתא' תובת' פסח' דדא' למצות' טומאה' דקמייתא' במת' קודם' חצות' דאפקעייה' אגנות' מנסת' ופסא'. דטעמא' דקמייתא' משום' דקדמה' אגנות' הוא' דתוקמא' לר"ש' דאמר' ליה' אף' מביא' פסח' און' במת' קודם' חצות' וכו' ד"לפס'. טעם' דר"ע' לאו' משום' קודם' חצות' הוא' דהיא' דלא' אייתי' במת' ואפילו' קודם' חצות' בעי' למעבד' פסח' והכא' משום' דאייתי' הוא' אפילו' מת' לאחר' חצות' נמי קאמר' ר' עקיבא' יטמא' משום' דקסבר' לה' תשלומין' חילקין' מוטמאין' ליה' וממילא' אול' ליה' ברת' דח'ל' טמא' ופסח' יש' לו תשלומין' בשני' דף קד' דתני' לא' יטמא' רבי' ישמעאל' הוא' דאמר' רשות' הילכך' לא' תודייה' מצות' פסח' בשביל' רשות' דטומאה' ולעולם' לך' רבין' ישמעאל' לא' בר' עקיבא' און' שלא' נטמא' בביא' פסחו' ואפילו' מת' קודם' חצות' דטעם' דהכא' לאו' משום' אגנות' הוא' דרישא'. דהיא' דנזיר' ר"ע' קתני' לה' דאמר' מצוה' הילכך' לא' מתירי' א"ל' משום' עטמא' דקודם' חצות' ואח"ר' חצות' אגנות' קודם' חצות' קדמה' לא' חובת' טומאה' לפסח' וטמא' הוא' הדין' לאגנות' דהא' קדמה' ודיכא' דמת' לאחר' חצות' קדמה' חובת' פסח' ומפקע' חצות' טומאה' הוא' הדין' לאגנות' נפש' בנזיר' במת' כל' מיר' הודי' לה' על' נפש' מת' לא' יבא' וסמך' ליה' לאביו' ולאמו' נג' ובבילה' קרא' ויחיה' הוא' דהא' בתני' ליה' קרובים' ורחוקים' נפש' א"ל' הקרובים'. לא' ממשמעתי' א"ל' דהיקשה' לך' אם' כן' למה' נאמר' דרוקים' דאי' לא' בתני' תרתי' קרא' היה' מוקמינן' ליה' ברוקים' אבל' השתא' דאימתיבא' חרי' קרא' נפש' קרובים' משמע' שון' בנפשה' לאביו'. מה' ח'ל' אם' אלמ' שלא' יטמא' לו' עד' פירש' קרובים' ורחוקים' אלא' בא' לפרש' את' מי' אסור' את' הקרובים' אבל' לא' מת' מצוה' לאמו'. מה' תלמוד' למר' אם' לאמו' דיר' למר' אם' הלוי' מת' מצוה' דיר' למר' אלא' לא' הוצי' למי' אלא' אלמ' שח' חזי' כן' נזיר' ותרתי' לך' בן' מה' תלמוד' מייטע' דלאמו' דיר' למר' לאמו' לא' יטמא' אלא' מיטמא' הוא' למי' וכן' כולם' חרי' שחלק' לשחוט' את' פסחו'. זה' שהיה' כ"ג נזיר' ונתחנף' בו' עד' דבר' אחר' המעבד' מליטמא' שהיה' צריך' לשחוט' את' פסחו' ואז' זה' לאחיותו' פסחתי' לך' בא' בל' מיטמא' הוא' למת' מצוה' דאם' אינו' ענין' לנזיר' לבדו' נהנו' ענין' נמי' שיש' בו' כל' אלה'

ברייתא' לא' בשבת' לאחר' חצות' דאיתא' תובת' פסח' דדא' למצות' טומאה' דקמייתא' במת' קודם' חצות' דאפקעייה' אגנות' מנסת' ופסא'. דטעמא' דקמייתא' משום' דקדמה' אגנות' הוא' דתוקמא' לר"ש' דאמר' ליה' אף' מביא' פסח' און' במת' קודם' חצות' וכו' ד"לפס'. טעם' דר"ע' לאו' משום' קודם' חצות' הוא' דהיא' דלא' אייתי' במת' ואפילו' קודם' חצות' בעי' למעבד' פסח' והכא' משום' דאייתי' הוא' אפילו' מת' לאחר' חצות' נמי קאמר' ר' עקיבא' יטמא' משום' דקסבר' לה' תשלומין' חילקין' מוטמאין' ליה' וממילא' אול' ליה' ברת' דח'ל' טמא' ופסח' יש' לו תשלומין' בשני' דף קד' דתני' לא' יטמא' רבי' ישמעאל' הוא' דאמר' רשות' הילכך' לא' תודייה' מצות' פסח' בשביל' רשות' דטומאה' ולעולם' לך' רבין' ישמעאל' לא' בר' עקיבא' און' שלא' נטמא' בביא' פסחו' ואפילו' מת' קודם' חצות' דטעם' דהכא' לאו' משום' אגנות' הוא' דרישא'. דהיא' דנזיר' ר"ע' קתני' לה' דאמר' מצוה' הילכך' לא' מתירי' א"ל' משום' עטמא' דקודם' חצות' ואח"ר' חצות' אגנות' קודם' חצות' קדמה' לא' חובת' טומאה' לפסח' וטמא' הוא' הדין' לאגנות' דהא' קדמה' ודיכא' דמת' לאחר' חצות' קדמה' חובת' פסח' ומפקע' חצות' טומאה' הוא' הדין' לאגנות' נפש' בנזיר' במת' כל' מיר' הודי' לה' על' נפש' מת' לא' יבא' וסמך' ליה' לאביו' ולאמו' נג' ובבילה' קרא' ויחיה' הוא' דהא' בתני' ליה' קרובים' ורחוקים' נפש' א"ל' הקרובים'. לא' ממשמעתי' א"ל' דהיקשה' לך' אם' כן' למה' נאמר' דרוקים' דאי' לא' בתני' תרתי' קרא' היה' מוקמינן' ליה' ברוקים' אבל' השתא' דאימתיבא' חרי' קרא' נפש' קרובים' משמע' שון' בנפשה' לאביו'. מה' ח'ל' אם' אלמ' שלא' יטמא' לו' עד' פירש' קרובים' ורחוקים' אלא' בא' לפרש' את' מי' אסור' את' הקרובים' אבל' לא' מת' מצוה' לאמו'. מה' תלמוד' למר' אם' לאמו' דיר' למר' אם' הלוי' מת' מצוה' דיר' למר' אלא' לא' הוצי' למי' אלא' אלמ' שח' חזי' כן' נזיר' ותרתי' לך' בן' מה' תלמוד' מייטע' דלאמו' דיר' למר' לאמו' לא' יטמא' אלא' מיטמא' הוא' למי' וכן' כולם' חרי' שחלק' לשחוט' את' פסחו'. זה' שהיה' כ"ג נזיר' ונתחנף' בו' עד' דבר' אחר' המעבד' מליטמא' שהיה' צריך' לשחוט' את' פסחו' ואז' זה' לאחיותו' פסחתי' לך' בא' בל' מיטמא' הוא' למת' מצוה' דאם' אינו' ענין' לנזיר' לבדו' נהנו' ענין' נמי' שיש' בו' כל' אלה'

קצו

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף ק עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות רש"י

אכילת פסחים מעכבא. פולגתא היא בפרק כיצד צולין (פסחים דף ע"ח) דרבי נתן ורבנן ומשמע מתוך פירוש הקונטרס דסבר לה כמ"ד מעכבא לגבי הא ודאפילו למ"ד אלא מעכבא) דבעינן גברא ראי' לאכילה כדמוכח ה"מ אם כן אכילה היא מצוה וסברא דוא שדוחדא אנינות דרבנן א"כ כיון דכתיב איש לפי אכלו למצוה דמצוה בדידיה מבאחריני סברא

רָבָא אָמַר, אִידֵי וְאִידֵי אַחֵר חֲצוֹת, וְלֹא קִשְׁיָא. כְּאֵן,
 קֹדֶם שֶׁשְׁחַטּוּ וְחָרְקוּ עֵלָיו. כְּאֵן, לְאַחֵר שֶׁשְׁחַטּוּ וְחָרְקוּ
 עֵלָיו. אָמַר לִיה רַב אֲדָא בַּר מִתְנֶה רִבְבָא, אַחֵר
 שֶׁשְׁחַטּוּ וְחָרְקוּ אֶת דְּמֹה, מִה דְּתוֹה תְּתוּה. אָמַר לִיה
 רַבִּינָא, אֲכִילַת פְּסִיחִים מַעֲכָפָא, מְדֻבָּרָה בַּר רַב חֲנִינָא.
 אָמַר לִיה, צִיִּית מִיָּא דְקֶאֱמָר בִּין דְּבָדִי. מִיָּא דְרִבְבָּה בַּר
 רַב הֲנִינָא. דְּרִבְבָּא, מִיָּא שְׁמוֹנֶה כֹּסִם כְּבוֹדָה. לְמַצֵּת

שבעה ושלשים, ולאכילת פסחים, כיום ליקוט עצמות. אחר זה ואחר זה, טובל ואוכל בקדרים לערב. הא גופא, קשיא. אמרת, יום שמועה כיום קבורה, למצות שבעה ושלשים, ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות. מכלל, דיום קבורה, אפילו לערב, נמי לא אכיל. והדר תני, אחד זה ואחר זה, טובל ואוכל בקדרים לערב. אמר בר חסדא, תנאי היא. רבה בר רב הונא אמר, לא כן. קשיא, כאן, ששמוע שמועה על מיתו סמוך לשקיעת החמה, וכן שליקטו לו עצמות סמוך לשקיעת החמה, וכן שמת לו מיתו סמוך לשקיעת החמה. תנאי, לאחר שקיעת החמה. לאחר שקיעת החמה, מאי דתני תתא, אלא, שמע מינה, אכילת פסחים עשכנא. רב אשי אמר, מאי 'אחר זה ואחר זה' קרי, קאמר, אחר יום שמועה, ואחר יום ליקוט [עצמות], טובל ואוכל בקדרים לערב. והא דרב אשי, בדרתא היא. מכדי עלה קא, 'זה וזה' מיבעי ליה. אלא, שמע מינה, בדרתא היא. ומאי תנאי, דתנאי, עד מתי מתאונני עליו, כל היום, רבי אומר, כל זמן שלא נקבר. במאי עסקינו. אילימא, כיום מיתה, מי איכא, דלית ליה דיום מיתה דתפיס לילו מדרבנן. ותו, 'רבי אומר, כל זמן שלא נקבר', הא קברו, אישתייה ליה. ומי איכא, דלית ליה איחורייתה כיום מר'. אמר רב ששת, איזו קבורה קאי. מתקור רב יוסף, אלא הא דרבתמי 'השמוע על מיתו כמלקט עצמות, טובל ואוכל בקדרים לערב', מכלל דיום קבורה, אפילו לערב, נמי לא אכיל. אלא מני. אלא תריין, עד מתי מתאונני עליו, כל אותו היום וילאו. רבי אומר, כל זמן שלא נקבר, [אכל נקבר] לילו. אמרוה קמיה דרבי ירמיה, אמר, נקבר רבה ברב יוסף, לעד שמי הכי. לזמא, דמי קללא. והתנאי, עד מתי מתאונני עליו, כל זמן שאינו נקבר, אפילו כמאן אנו עד עשרה ימים, דברי רבי. וכתמיס אומרים, אין מתאונני עליו אלא אותו היום בלבד. אלא תריין הכי, עד מתי הוא מתאונני עליו, כל אותו היום, בלא לילו. רבי אומר, כל זמן שלא נקבר, ואם נקבר, תופס לילו. אמרוה קמיה דרבא, מדקאמר רבי, 'יום קבורה תופס לילו מדרבנן, מכלל דיום מיתה תופס לילו מדאורייתא'. וסבר רבי, אנענת לילה דאורייתא. והתנאי, 'הן היום', אני היום אסור, ולילה מותר. ולדורות, בין ביום ובין בלילה, אסור, דברי רבי יהודה. רבי אומר, אנענת לילה אינה מדברי מדרבנן, אלא מדברי סופרים. לעולם, דרבנן היא. והבינים

1 עוֹר דֶּרֶשׁ אֲדִישׁ: אִיִּי וְאִיִּי לֹאֲדֵי חֲצוֹת. וְאִפְּלוֹ
 2 יָתִי לֵיהּ לִישׁ לֹא כִּי־אֵת פֶּסַח דְּרֹמָנָן דְּהִיָּה
 3 וְחִיָּי לֵיהּ לִישׁ לֹא כִּי־אֵת פֶּסַח דְּהִרְקֵי נָטוּ סוּבֵל
 4 וְחִיָּי וְרִיקוּ עֲלֵיהּ מָאִי דְּהוּהּ הוּהּ. דְּרִי נִפְטָר אֲמַאי
 5 דְּהִיָּי אֲבִילוּתוֹ אֲנִיעוּת לִילֵה דְּרֵבָנָן טַפִּי מִשְׁאָר
 6 קִישְׁמִי שְׂבִלְמוֹת אֲבִיל דְּמוֹק לֵיהּ בְּקוּדָם שִׁשְׁתּוֹ
 7 וְרוֹקֵק עָלֵיהּ וְלִבְרָאָהּ חֲזוֹת חֲבֹת סַפֵּי מַלְּה עָלֵי
 8 לְהָבִיז וְאֵי וְאֵי שְׂרִית לֵיהּ לֵאכּוּבֵל לֹא מִיָּתִי
 9 לְדִלְכָן לֹא הִנְעִידוּ בְּרִיחִים חֹלֵק לֵיהּ לִרְבֵּא אֲמַאי
 10 לֹא הִנְעִידוּ דְּאֵת כָּבֵד שִׁחַת חוּקֵה דְּהוּ"ל אִיִּי
 11 אֲבִילֵת פִּסְחִים מִשְׁמַרְבִּיב רִיבִיב בִּי דְּהוּנָא
 12 וְלִקְטָן מִיָּתִיתָן לֹה: אִיל רֵבֵא לֹא אִירֵא צִיִּית
 13 מֵאִי דִּמְבָר לֵיהּ רִבִּי. רִבְנָא שְׂנַע לֵיהּ שִׁיפָה
 14 הַשִּׁיבֵל עַל שְׂאִילָקֵהּ וּבִמְסַחַת שְׂבִעוּתָהּ לֹא דְּאִי
 15 סוּמִיָּה דְּרִבְהָ וְרִבְנָא דְּאִי אֲרַב בְּפִי דִּיעֻתָּהּ
 16 הִסְמָאָה (דִּי יתָּה): יוֹם שְׁמוּעָה. שְׁמַעֲנֵי שְׂמַת לֹא
 17 מֵת וּבְשׁוּעָה קִרְבָּה שְׁחָר לֵיהּ נִקְטָקֵי: כִּיּוֹם
 18 בְּקוּדָה לְמַעוֹת שְׂבִעוּת וְעִשְׂרִים. מִיּוֹם שְׁמוּעָה
 19 מוֹתוּל לְמַעוֹת לֹא לְרִחִיעָה לְמַעוֹת הִסְתִּיר לֹא
 20 לְנִדְחוּ: וְלִבְאִילֵת פִּסְחִים. דְּרִי יוֹם שְׁמוּעָה כִּיּוֹם
 21 לִקְטָן עֲצוּמֹת דְּקִימָנָן בְּפִסְחִים בְּפִרְקָה דְּהִשָּׁה
 22 לֵיהּ (צֵב). הַשְׁמַעוּל עַל מַתוֹ דְּהִמְלִיק שְׂמֻעָה סוּבֵל
 23 וְאוּכַל בְּקִישְׁמִי לְעִיר דְּהוּיָן בִּי מַלְקֵס עֲצוּמֹת
 24 הוּאָה שְׁלִישׁ דְּרִי בְּעִי מִשְׁנָקֵין אֲנִימָא שְׁלִיקוּן: וְלֹא
 25 אֲרַחֲמִי עֲצוּמֹת דְּקִימָנָן בְּמִיּוֹק בְּמִיּוֹק דְּמַלְקֵס
 26 לֹא אֲבִיל פֶּסַח וְאִי וְאִי דְּרִי וְלִמְכָּל עָלֵיהּ
 27 דְּהוּם וְאִשְׁמַעֲנִין בְּפִסְחִים דְּלַעֲרִב מוֹתוֹר בְּקִישְׁמִי
 28 וְחֵבֵא אֲשׁוּמַעֲנִין יוֹם שְׁמוּעָה לְעִיר אֲבִילֵת
 29 פִּסְחִים לֹא כִּיּוֹם קִרְבָּה וְאִי דְּרִי אִיִּי כִּי קִרְבָּה
 30 לֹא אֲבִיל פֶּסַח לְעִיר דְּהוּיָן בִּי מַלְקֵס בִּי מַחֲמֹל בְּבִי
 31 אֵלֵא כִּיּוֹם לִקְטָן עֲצוּמֹת הוּי מוֹתוֹר בְּבִי
 32 וְקִישְׁמִי אֲרַחֲמִי דְּנִקְטָן פִּסְחִים מִשְׁנִי יוֹם קִרְבָּה
 33 נִקְטָן לֵיהּ לְמַעוֹת קִרְבָּה אֲפִילוּ פֶּסַח פְּגִי
 34 לֹא: אֲחִיז זֹת וְאֲחִיז לֵיהּ בִּי כִּיּוֹם אֲחִיז פֶּסַח
 35 וְיוֹם לִקְטָן קִי וְקִישְׁמִי רִישָׁא לְסִיפָה בְּרִלְקָנָן
 36 אִיִּי אִיִּי שְׂמֻעָה וְיוֹם לִקְטָן לֹא שְׁלִיק עָלֵיהּ לְמַעוֹת
 37 אֲחִיז לֵיהּ וְאֲחִיז לֵיהּ בְּרִיקוֹן מִגְּמִיעוּתוֹ שְׁחָר דְּהוּ
 38 מִבְּעִי לֵיהּ אֲבִילֵת. וְאֲבִילֵת לְעִיר בְּקִישְׁמִי לְעִיר כִּי
 39 פִּסְחוֹ: כִּיּוֹם לִקְטָן עֲצוּמֹת. מִמְּעַמ וְלֹא כִּיּוֹם
 40 קִרְבָּה דְּרִיִּי כִּי קִרְבָּה לֹא אֲבִיל פֶּסַח לְעִיר
 41 תְּנִיז וְאִי: דְּלִפְנֵי כִּיּוֹם לֵיהּ אֲבִיל פֶּסַח שְׂאֵנֵה
 42 מִיָּהּ אֲרִיבֵא לְמִדֵּר הַפִּס לִילוֹ מְדוּרְבָּן וְסִבֵּר
 43 אֲבִילֵת פִּסְחִים לֹא מִעֲבָבֵה דְּהִלְכָן אֲפִילוּ פֶּסַח
 44 אֲבִילֵת פִּסְחִים לֹא מִעֲבָבֵה דְּהִלְכָן אֲפִילוּ פֶּסַח

[illegible]

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצט תוספות

והבמים עשו חיווק לדבריהם יותר. ממה שעשתה תורה לדבריה: כי בן ציותי. במנחות
שמיני כתוב וקח את המנחה וגו'. באמנות. דרוב ואביהו: באשר ציותי. בחטאת וראש
חודש שנשפרה כתיב וקח את הובא את דמה וגו'. בשעת מעשה. כשאירע להם אנינות
אמר להם לא ימנע מאביהם קדשים ודום ששמע מפני הגבורה שחלוק אנינות ודום
בקדשים משאר. וכן וכשראה עשורפה אמר
להם אבול ואכלול אותה ויהי להם לאוכלה
כאשר ציותי. תאככם בשעת מעשה. כאשר חוד
ח'. באבילות חוד ושוק של צבור שקרבו בו ביום
באמור. ולא מאלי. אומר. לאוכלם באנינות.
מפני אנינות נשפרה. לכך נאמר ותקראנה אותי
כאלה ומצטו שהורה לו משה בכתוב ויטב
בעינו ולא מפני הגבורה שמע הירא אנפה לבו
ביום למה הורה מפני אנינות נשפרה. שלא
הותרה להם אנינות לבו ביום ולית ליה לרבי
נמיהו. קרי דרשא אבילות איבולא אלא הכי
קאמר לו כי בן ציותי שאף מנחם בדרב ויטב
מצטו מנחם קריבה לצבור כיוצא בה נאכלת
ועל האנינות לא הוכיח למשה לדרוש קי
ממעשר וכשהוכיחו אורח הורה לו: מפני שמואה
נשפרה. שנגבה בה טומאה בחטאת של שיער
ראש חודש שקרבה (להם) בו ביום שדוקם
הומקם בראש חודש חיש ניסן ויהי חודש שמיני
למלאותו ושלשה שיערים קרבו בו ביום שער
נחשוש ושער ראש חודש ושעיר שבא לשעה
בכתבה (והקרא ט) קודש שיער עוים לחטאת ושל
ראש חודש שנשפרה כדאמרין לקמן: היה להם
לשעיר. ודעשה עתים קרבו להם כדלוקמן
היה להם לאוכלם לערב. לר' יהודה אע"ג דאמר
אנינות לילה דאורייתא מודה ויהא בחטאת של שיער
הותרה. אכן אנינות לילה וכל שכן לר' דאף
לדורות איתא אבילות לילה וקמן מפרש
טעם דרבי נמיהו: והלא נימנח היה עתה. שלא
היה אונן להם. קודש שפיר קאמרי ליה: אורי
ואורי רבי נמיהו. ונחת ויהא לילה לרבי נמיהו
דהותרה אנינות במנחה בכתוב כי בן ציותי
ואפי' הכי בשער של ראש חודש הורה לרבי
אורח ולא קשיא מנחה קדש שעה אחת הוראת
שעה היתה בה שתאכל לאונקין אבל שיער של
ראש חודש קדש דורות וקח ומשה בשקצף טעה
כסבור כיון שששעתי הירא אנינות במנחה וקח
היה לחטאת ואמר לו אורח שזר דוקא קדש
שעה שמעת והורה לו רבי: נמיהו. דאמר מפני
אנינות נשפרה הכי מתרץ להני קראי אהנה
מפרשה אמר אמר משה ומאי אהדריה לענין
אנינות ומאי היה הקצפון ומה היה האהה ורבי
רבי יהודה רבי שמעון הכי מתרצי להו לענין
שמואה. שאם נכנס דף ג' פליג. מתחברות אתה
למר שכן קרב אמר ומה חילוקה מדיקאמר הן לא
הובא וגו' פרימה: אמר לו. אורח למשה: משה הן
הקריב. בחמיה וכו' בני שום הדיוטים ששש
היום והלא עלי הטלה כל העבודה בכתוב
(שם) קרב אל המזבח ומשה וגו' ואני כהן גדול
אני ומקריב אונן: כאשר ציותי. במנחות: קדש
שעה. כגון מנחה שרוביה שעה היתה ואניה
נחנת לדורות. פריסיו. עשרים: שאני מנחה
קדש שנים: להסיר דעתי מזה אפי' אלה
ובאלה אבולת אירעתי אין קא מנחה בו והיני
דכתבינא באלה ולא כתיב אלה.

טומאה

והבמים עשו חיווק לדבריהם יותר משל תורה. אין פירושו יותר משל תורה. דעלמא
אלא כלומר הבמים עשו חיווק לדבריהם יותר ממה שעשתה תורה לדבריה.
ורמיניהו מפני אנינות נשפרה. לכך נאמר כאלה פי' בקדשים שהורה לו משה בכתוב
ויטב בעינו ואם מפני הגבורה שעה הירא אנינות לבו ביום למה הורה ומשני
שמואל דהדיהו רבי נמיהו דאמר מפני אנינות
נשפרה ולית ליה לרבי נמיהו דרשא דבארינה
יאבולוה אלא הכי אמר לחן משה כי בן ציותי
שאף מנחם צבור ויטב שלא מצטו מנחה קריבה
לצבור כיוצא בה נאכלת ועל האנינות לא הוכיח
לו למשה לדרוש קל וחומר ממעשר וכשהוכיחו
אורח הורה לו כי פירש בקדשים ולא מסיבה
ליה לשמואל לשניי בדרבא אידו ואידו רבי
נמיהו כאן בקדש שעה כאן בחטאת דורות
ששענה משה הירא אנינות במנחה שהיא קדש
שעה אחת סבור כגון כי בחטאת דראש חודש
שהיא קדש דורות דאין כבא אף שיהא טעם
בין קדש שעה לקדש דורות וקשה לשמואל מאי
היה משני רבי נמיהו מקשיה דר' יהודה אם חתה
אמר מפני אנינות נשפרה ליה לשלשון שיערפו
ועד שמענו לקמן דיש חילוק לרבי נמיהו בין
קדש שעה לקדש דורות דקאמר אלא לרבי נמיהו
מאי היום חובה היום היינו דורות ונראה לפרש
דסלקא דרבי כאשר דרבינא בכתוב דראש חודש
חודש לא בני למימר כאשר ציותי במנחה תעשו
את חטאתם אלא כאשר אני מצוה בשעיר האכלי
באנינות והיה סבור משה דכמו שהורה קדש
דורות אנינות לילה ויהא דורין ביום ויום ללילה
היה טועה לכך פריך ורמיניהו מפני אנינות נשפרה
ואם היתה אנינות לילה מותרת אמאי נשפרה היה
להם לאכול בלילה ומשני אמר רבי נמיהו אמר ר'
יהודה: (יהוא) והלא לעיל דהותרה אנינות לילה
בכל הקדשים לר' יהודה והא נדפשה שיער
החדש שטמא אבולא רבי נמיהו סבר אי לילה
נאסר בקדש דורות שיער החדש ויהא הותרה
אנינות אלא בקדש שעה אבל משה אמר כאשר
ציותי ונחת החדש לאכול באנינות והיה סבור
שהיה לו בכל הקדשים (ג' דף) והא דלא משני
בולה רבי נמיהו דאין כאן בקדש שעה כאן
בקדש דורות היינו משום דבאשר ציותי בחטאת
כתיב דהוי בקדש דורות ורבא סבירא ליה כאשר
ציותי אמנחה קאי ולא חטאת חזק כאשר ציותי
במנחה מפני הגבורה כי אני מצוה מעצמי בחטאת
השתא נחמי ולשמואל לא קשיא ליה היה
לשלשון שיערפו דיש חילוק לרבי נמיהו בין
קדש שעה לקדש דורות:
ומה מעשר חזק בל. תימה מה למעשר שכן
טען כסף דרובא דכבדא פריך אלו הן
הלוקן (מנחם דף טז):
דאי ביום כל וחומר ממעשר. תימה בלילה נמי
נמא כל וחומר דאין רבי יהודה אית ליה
אנינות לילה דאורייתא לדורות:
בשלמא

וייבב

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קא עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

בשלמא לרבי נחמיה היינו דרבינן דף היום הקריבו. כלומר קרבן זה לזכות היום קרב וקדשי דורות הוא ואכלתי חטאת היום בחמיה לא שמעת אלא בשל שעה אלא לרבנן דאמרי שמואל לא שמעת אלא בלילה קאמר ליה מאי היא דקאמר ליה דף היום הקריבו הכי קאמר ליה אמרתי לו דילמא באנינות אקריבתיא וכי דן בני הדיוטות היום הקריבו שום קרבן אני הקריבתי אותם זו היא גרסת הקונט

ופירושו והשאת לפי זה למיד מפני אנינות נשרפה דף היום היום בנחותא ולמיד מפני טומאה דף בחמיה וקשה לדעיל בריש פ"ב (דף טו.) משמע איפסא ונראה דגרסין נמי בדין פירכא בחריבא בשלמא לרבנן היינו דרבינן דף היום כמו בקמייתא ובדרייתא פירך לר' נחמיה מדכתיב היום כדנשרפה בקונט דאמרינן ומשני הכי קאמר וכי דן הקריבו אני הקריבתי כל הקריבתי שקרבו היום: **ההוא** בברכה הוא דכתיב. שברכו הקדיה שיהיה כהן ומיד היה יכול לזכות כהן אלא שתחילה צריך להלביש ולמנוחו ולזבחו בחיובין כדן הדיוטות המתחנכים בחיובין כדאמרינן בסוף החבלת (מנחות דף נא.) אבל שמואל לא נתרצו לו כל ישראל באתה שעה מפני שהרי נשיא שבט עד ששם שלום בין השבטים בני דיושע ואז נתרצו לו והלבישו ומשתדלו ונתבחו בחיובין: **ויאמר** נדי הבית ושמע פתח הבית והוא יליח: ודע חזקוני. כי מניין משה נתבחר וכשם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שכן מצניו בדברי הימים (א' ה') שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס ובספר נפיק ליה מאת בריית שלום שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון וששל מאות בבית שני וכולם נמנו בספרי:

אחרן

ויטב עניניו, לא בוש משה לומר 'לא שמעתי', אלא 'שמעתי' ושמחתי'. איבעי להו לשחוריה, ולמכבא באחרתא. מומאיה באונס, בארתה. בשלמא לרבנן, היינו דרבינן 'היום'. אלא לרבי נחמיה, מאי 'היום'. חובת היום. בשלמא לרבי נחמיה, היינו דרבינן 'היום'. אלא לרבנן, מאי 'היום'. הכי קאמר, הן הקריבו, אני הקריבתי. אמר מר, היו לשלשון ששירפם. מאי ששירפם, דתניא, ואת שיעור החטאת דרש דרש משה'. 'זה שיעור', דתניא, 'ומה', 'ומה' זו חטאת שמיני. 'דרש משה' זה שיעור של ראש חודש. יכול, שלשלת נשרפה, תלמוד לומר 'והזה שורף', אחד נשרף, ולא שלשלת נשרפה. 'דרש דרש', שתי דרישות לפה. אמר מר, מפני מה חטאת זו נשרפה, ואלו מנחות. ואני יודע איהו, פשהא אמר 'ואתה נתן לכם לשאת את עון העדר', היו אמר זה שיעור של ראש חודש. שפיר קאמידי ליה. רבי נחמיה למעמיה, דאמר, קדשי שעה, לא פסקה בהו אנינות. אמר מר, היה לו לאכלה לערב, שפיר קאמידי ליה. קסבר, אנינות לילה דאורייתא. דבר אחר, והלא פנינח היה עמיה. שפיר קאמידי ליה. קבר לה כרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר אמר רבי

נחמיה, לא נחפזו פנינחם עד שהגיעו לומר, דרבינן 'והיה לו ולזרעו אחרי ברת כהונה עולם'. רב אשי אמר, עד ששם שלום בין השבטים, שאמר 'ושמע פנינחם כהן וגשאי העדה וראשי אלפי ישראל וגו'. ואידך נמי, והכתיב 'והיה לו ולזרעו אחרי'. כי כתיב ההוא, בברכה הוא דרבינן, ואידך נמי, הא כתיב 'ושמע פנינחם כהן'. ההוא, לחם ורעו אחרי. אמר רב, משה רבינו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה, שאמר 'מאיל הפסאים למשה היה למנה'. מיתבי, והלא פנינחם היה עמיה. ואם איתא, לימא 'והלא משה רבינו היה עמיה'. וילמא, שאני משה, דמריד בשכינה. דאמר מר, משה בהשקפה עלה, ובהשקפה ירד. מיתבי, לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל, אם נאמרו קדשי קדשים, לפה נאמרו קדשים קלים. ואם נאמרו קדשים קלים, לפה נאמרו קדשי קדשים. אילו לא נאמרו קדשים קלים, היתא אמר, דאזכיל, שהרי הותרו לך ולחן, קדשים קלים לא יאכל. ואילו לא נאמרו קדשי קדשים, היתא אמר, בקדשים קלים יהא אוכל, שהן קלים. בקדשי קדשים, לא יהא אוכל. לך נאמרו קדשי קדשים, ולכך נאמרו קדשים קלים. קתני מיהא, שהרי הותרו לך ולחן, לאו משה. אמר רב ששת, לא. פגמה לך, וכדברי האומר, יש מנחה בפגמה. מיתבי, מרים, מי הסגירה. אם תאמר, משה הסגירה. משה, זו היא.

ואין

מומא באונס. שרצו להשוותה עד הלילה ולאכול כולן יחד וטמאת באונס. בשלמא לרבנן. דאמרו אחר קדשי שעה ואחר קדשי דורות לילה הותר לך ולחן עד הלילה היו רוצין להשוותה היינו דרבינן ואכלתי חטאת היום אני ואוכל היום חטאת שמואל לא שמעת אלא בלילה אלא לרבי נחמיה. דאמר מה שדורש לך חזקוני אפי' ביום כהן נשפר שעה נמו שמואל נאמר אף בלילה מאי ואכלתי חטאת היום. בלילה נמי קדשי דורות ודו אסירי דהאמר מפני אנינות נשרפה ולא המתינו עד הערב ואיבאלה אלמא קסבר אנינות לילה דאורייתא אמר למר לקמן: מאי היום חובת היום. כלומר קדשי דורות שחן חובת היום ש"ח אתה אמר לי לאכול אנון חטאת היום חובת הקדש קלים. בשלמא לרבי נחמיה היינו דרבינן 'היום'. אמר מר, היו לשלשון דלזכות היום קרב קדשי דורות הוא וגאזי אוכלך אנתן בחמיה שמואל לא שמעת אלא בשל שעה אלא לרבנן. דאמר מר, שמואל לא שמעת אלא בלילה קאמר ליה מאי היא דקאמר ליה דף היום הקריבו: הכי קאמר ליה. אמרת דילמא באנינות אקריבתיא וכי דן בני הדיוטות היום הקריבו שום קרבן אני הקריבתי כל הקריבתי שקרבו היום: ששירפם. דתניא, ואת שיעור החטאת דרש דרש משה'. 'זה שיעור', דתניא, 'ומה', 'ומה' זו חטאת שמיני. 'דרש משה' זה שיעור של ראש חודש. יכול, שלשלת נשרפה, תלמוד לומר 'והזה שורף', אחד נשרף, ולא שלשלת נשרפה. 'דרש דרש', שתי דרישות לפה. אמר מר, מפני מה חטאת זו נשרפה, ואלו מנחות. ואני יודע איהו, פשהא אמר 'ואתה נתן לכם לשאת את עון העדר', היו אמר זה שיעור של ראש חודש. שפיר קאמידי ליה. רבי נחמיה למעמיה, דאמר, קדשי שעה, לא פסקה בהו אנינות. אמר מר, היה לו לאכלה לערב, שפיר קאמידי ליה. קסבר, אנינות לילה דאורייתא. דבר אחר, והלא פנינח היה עמיה. שפיר קאמידי ליה. קבר לה כרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר אמר רבי נחמיה, לא נחפזו פנינחם עד שהגיעו לומר, דרבינן 'והיה לו ולזרעו אחרי ברת כהונה עולם'. רב אשי אמר, עד ששם שלום בין השבטים, שאמר 'ושמע פנינחם כהן וגשאי העדה וראשי אלפי ישראל וגו'. ואידך נמי, והכתיב 'והיה לו ולזרעו אחרי'. כי כתיב ההוא, בברכה הוא דרבינן, ואידך נמי, הא כתיב 'ושמע פנינחם כהן'. ההוא, לחם ורעו אחרי. אמר רב, משה רבינו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה, שאמר 'מאיל הפסאים למשה היה למנה'. מיתבי, והלא פנינחם היה עמיה. ואם איתא, לימא 'והלא משה רבינו היה עמיה'. וילמא, שאני משה, דמריד בשכינה. דאמר מר, משה בהשקפה עלה, ובהשקפה ירד. מיתבי, לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל, אם נאמרו קדשי קדשים, לפה נאמרו קדשים קלים. ואם נאמרו קדשים קלים, לפה נאמרו קדשי קדשים. אילו לא נאמרו קדשים קלים, היתא אמר, דאזכיל, שהרי הותרו לך ולחן, קדשים קלים לא יאכל. ואילו לא נאמרו קדשי קדשים, היתא אמר, בקדשים קלים יהא אוכל, שהן קלים. בקדשי קדשים, לא יהא אוכל. לך נאמרו קדשי קדשים, ולכך נאמרו קדשים קלים. קתני מיהא, שהרי הותרו לך ולחן, לאו משה. אמר רב ששת, לא. פגמה לך, וכדברי האומר, יש מנחה בפגמה. מיתבי, מרים, מי הסגירה. אם תאמר, משה הסגירה. משה, זו היא.

ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס: **ויאמר** נדי הבית ושמע פתח הבית והוא יליח: ודע חזקוני. כי מניין משה נתבחר וכשם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שכן מצניו בדברי הימים (א' ה') שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס ובספר נפיק ליה מאת בריית שלום שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון וששל מאות בבית שני וכולם נמנו בספרי: **אחרן** ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס: **ויאמר** נדי הבית ושמע פתח הבית והוא יליח: ודע חזקוני. כי מניין משה נתבחר וכשם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שכן מצניו בדברי הימים (א' ה') שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס ובספר נפיק ליה מאת בריית שלום שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון וששל מאות בבית שני וכולם נמנו בספרי: **אחרן** ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס: **ויאמר** נדי הבית ושמע פתח הבית והוא יליח: ודע חזקוני. כי מניין משה נתבחר וכשם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס ודע במעלות כוונה לזיוחם כהנים גדולים שכן מצניו בדברי הימים (א' ה') שלא היו כהנים גדולים אלא מנפנס ובספר נפיק ליה מאת בריית שלום שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון וששל מאות בבית שני וכולם נמנו בספרי:

אֶהְיֶה קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנענים. פלוגתא היא במסכת נענים פ"ב (מ"ד) דהנן כל הנענים אדם רואה תוך מגנני עצמו ר"מ אומר אף לא נגני קרוביו ותנא ברייתא דרבא כרבי מאיר ושעמאי דרבי מאיר כדפרש"ש באחר דני ממונות מקיש ריבוי לנענים מה נענים ביום אף ריבוי ביום ומה ריבוי שלא בקרובים אף נענים שלא בקרובים ורבנן לא מקיש דסביר דני ממונות בלילה.

אִנִּי מסגירה אני חולטת אני פטורה. בספרי תניא אמר אהרן נמצאת מפסיד לאותנותו שאני יכול להסגירה ולא לסמאה ולא לסתרה לפי דבריו למדנו שהיה אהרן דרוש אין אדם רואה נגנני קרוביו ותמיה במה היה מפסידה הא דאין אדם רואה את הנענים כל שכן שהיה סתורה.

בעל

שְׁמֹחֹת הַיְהוָה אֶלְשִׁבַּע יְתִירָה עַל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְכִמְהָ מִלֶּךְ. אִישָׁהּ בֶּהֱן גְּדוֹל. בְּנָהּ. סָנָן. בֶּן בְּנֵה. מִשׁוֹחַ מִלְחָמָה. וְאֶחָדָה. נְשִׂאִי שִׁבְמָן וְאֶבְיִלָה עַל שְׁנֵי בָנֶיהָ. קִטְנִי מִיְהוָה. וְכִמְהָ מִלֶּךְ. מִלֶּךְ אֵין. בֶּהֱן גְּדוֹל. לֹא. אִמְיָא. אֵף מִלֶּךְ. כִּתְנָא. וְיִנְי אֵף ה' בְּמִשְׁחָ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קִרְתָּה אֹמְרִי. כֹּל חֲרוֹן אֵף שְׁבִתוֹרָה. נֶאֱמַר בּוֹ רוּשָׁם. וְהָ לֹא נֶאֱמַר בּוֹ רוּשָׁם. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי אֹמְרִי. אֵף וְהָ נֶאֱמַר בּוֹ רוּשָׁם. שְׁנֶאֱמַר הֲלֹא אֶהְיֶה אֶחָד מֵהוֹן. וְהֵלֵא בֶהֱן הוּא. חֲבִי קֶאֱמַר. אִנִּי אֶמְתִּי. אֶתָּה בֶּהֱן וְהוּא לֹו. עֲכָשְׁוִי. הוּא בֶּהֱן וְאֶתָּה לֹו. וְחֲבִימִים אֹמְרִים. לֹא נִתְכַּחַן מִשָּׁה אֶלָּא שְׁבַעַת יְמֵי תְּמֻלּוּאִים בְּלִבָּהּ. וְיֵשׁ אֹמְרִים. לֹא פִסְקָה כְּהוֹנֵה אֶלָּא מוֹרְעוֹ שֶׁל מִשָּׁה. שְׁנֶאֱמַר מִשְׁחָ אִישׁ הַחֵלְלִים. בְּנִי וְקִרְאֵי עַל שִׁבְמָת מֵהוֹן. וְאֹמְרִי. מִשְׁחָ וְאֶהְיֶה בְּכֶהֱנִי. וְשִׁמְמָל בְּקִרְיָא שְׁמִו'. מֵאִי וְאֹמְרִי. וְכִי תִמְכֹּר. לְדוֹרוֹת הוּא דְּכִתְבִי. וְאֹמְרִי מִשְׁחָ וְאֶהְיֶה בְּכֶהֱנִי. וְכֹל חֲרוֹן אֵף שְׁבִתוֹרָה נֶאֱמַר בּוֹ רוּשָׁם. וְהַכְּתִיב וַיֵּצֵא (מִשָּׁה) מֵעַם פְּרַעֲהַ בְּחֵירָ אֵף. וְלֹא אִמְרָ לִיה וְלֹא מִיָּד. אִמְרָ רִישׁ לְקִישׁ. סָטוֹר וַיֵּצֵא. וְכִי אִמְרָ רִישׁ לְקִישׁ חֲבִי. וְהַכְּתִיב וַיִּצְבֹּק לְקִרְיָתוֹ עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֵר. וְאִמְרָ רִישׁ לְקִישׁ. מִלֶּךְ הוּא. וְהַסְבִּיר לוֹ פְּנִים. וְכִי וְיִחְנֶן אִמְרָ. רִשָּׁע הוּא. וְהַעֲנִי פְּנִיָּה בּוֹ. אִפּוּד. אִמְרָ רַבִּי יֵאֵר. לְעוֹלָם תִּהְיֶה אִמְתִּי מִלְּכוּת עֲלֵיךְ. דְּכִתְבִי וַיִּרְדּוּ כֹּל עֲבָדֶיךָ אֶתָּה אֵלִי. וְאִילוֹ לְדִידֵיךָ. לֹא קֶאֱמַר לִיה. רַבִּי יוֹחֲנָן אֹמְרִי. מִתְּכֹא וְיֵד ה' הִיְהִי אֵל אֲלֵהוֹ. וְשֶׁשֶׁם מִתְּנִי וְרַחֵן לִפְנֵי אֲחָבָה. אִמְרָ עוֹלָא. בְּקִשׁ מִשָּׁה מִלְּכוּת. וְלֹא נִתְנוּ לוֹ. דְּכִתְבִי אֵל תִּקְרֶה הֵלֶם. וְאֵין 'הֵלֶם' אֶלָּא מִלְּכוּת. שְׁנֶאֱמַר מִי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהִים [וְגו'] כִּי בִּיבֵאתִנִּי עַד הַלֹּם. מִתְּכִיב רַבָּא. רַבִּי שְׁמַעְיָא אֹמְרִי. וְכִמְהָ מִלֶּךְ. אִמְרָ רַבָּא. לוֹ וְיִלְרַעֵן קֶאֱמַר. וְכֹל הֵיכָא דְּכִתְבִי 'הֵלֶם' לְדוֹרוֹת הוּא. וְהָא גַבִּי שְׁאוּל. דְּכִתְבִי 'הֵבָא עוֹד הֵלֶם אִישׁ'. הוּא. אֵין. וְיִרְעוּ. לֹא. אִיבְעִיתִי אִמְיָא. הָא הוּא אִישׁ בִּשְׁתִּי. וְאִיבְעִיתִי אִמְיָא. שְׁאֵנִי שְׁאוּל. דְּאִפְּלִי בְּנִיָּה לֹא קֵאִים. כְּדִרְבִּי אֶלְעָזָר אִמְרָ רַבִּי חֲנִינָא. בְּשַׁעֲהַ שְׁפֹסְקִים גְּדוֹלָה לְאַדָּם. פֹּסְקִים לוֹ וְיִלְרַעֵן עַד סוֹף כֹּל הַדּוֹרוֹת. שְׁנֶאֱמַר לֹא יִרְעָה מַעֲדִיק עֵינָיו. וְאֵת מְלִכִים לִפְסָא וְגו'. וְאֵם הֵינִי דַעְתּוֹ. הַקְדָּשׁ בְּרַחֵן הוּא מִשְׁפִּילוֹ. שְׁנֶאֱמַר וְאֵם אֲסוּרִים בּוֹקִים. וְיִקְרְבוּ כִּתְכִלִּי עוֹנִי. בְּעָלִי מוֹמִין. בִּין בְּעָלִי מוֹמִין בּו'. מֵנָּה הֵנִי מִיָּלִי. דַּתְּנִי רַבְּנָן. כֹּל זָכָר לְרִבּוֹת בְּעָלִי מוֹמִין. לְמֵאִי. אִי לְאֶמְכִּלָּה. הֲרִי בְּכָר נֶאֱמַר לְחֵם אֲלֵהוֹ מִקְדָּשׁ הַקְדָּשִׁים יֹאכֵל. אֶלָּא. לְחֻלּוּקָה. תִּנְיָא אִידָּךְ. כֹּל זָכָר לְרִבּוֹת בְּעָלִי מוֹמִין. לְמֵאִי. אִי לְאֶמְכִּלָּה. הֲרִי כְּכָר אִמְרִי. שְׁכִיבֹל. אֵין לִי אֶלָּא תָּם וְנַעֲשֶׂה בַעַל מוֹם. בַּעַל מוֹם מַעֲשִׂיָּו. מִנְּזִן. תְּלִמּוֹד לֹאִמְרָ 'כֹּל זָכָר'. תִּנְיָא אִידָּךְ. כֹּל זָכָר לְרִבּוֹת בַּעַל מוֹם. לְמֵאִי. אִי לְאֶמְכִּלָּה. הֲרִי כְּכָר אִמְרִי. וְאִי לְחֻלּוּקָה. הֲרִי כְּכָר אִמְרִי. וְאִי לְכַעַל מוֹם מַעֲשִׂיָּו. הֲרִי כְּכָר אִמְרִי. שְׁכִיבֹל. אֵין לִי אֶלָּא בַעַל מוֹם קָבֻעַ. בַּעַל מוֹם עוֹבֵר. מִנְּזִן. תְּלִמּוֹד לֹאִמְרָ 'כֹּל זָכָר'. כִּלְפִי לֵיָּא. אִמְרָ רַבִּי שִׁשְׁתִּי. אִפּוּד. רַב אֲשִׁי אִמְרִי. לְעוֹלָם לֹא תִיפּוּד. וְאִיִּצְטְרִיד. סִלְקָא דַּעְתָּא אִמְיָא.

ואין יוד רואה את הנענים. הכתיב (ויקרא יג) וזבוח אל אהרן וגו' ואין קרוב רואה את הנענים. כתוביה בסנהדרין (דף קל) כל רב וכל נגע מה ריבויים שלא בקרובים אף נענים שלא בקרובים: ויהיה ביום שהוקם המשכן קאי בסדר עלמ: בנה מן. אלעזר בן בנה. פנחס משוח מלחמה בדאשבחן במדן אהרן ואת פנחס בן אלעזר הבן לזבח והוא המזבח אל העם שנעם שאל אתם קרבים היום למלחמה על אמריכם: אהיה נשוח: כתנאי. אם משה כהן היה: ואמר ב' דרוש. סימן מה של חרון היה שם פעמים הבאה פנחס נופח פעמים ונחידה בנן (שמימאל א ב) ויהי אף שאלו כתיב בתריה בן נעת המדרות ויהי אף אלהיה (איוב לב) לא רבים וזכמו (שם) ויהי אף יעקב ברחל התחת אלהים (בראשית ל) לשון נופח הוא: הלא אהרן אהרן. שהיה ראוי ללדות לו ידעתי כי דבר ידבר הוא ומשם נזכר ללכותה לא נתבחן משה. ולא פסק לו כדורו מכלה ויש אמרי. לא פסקה כדורו אלא מדרשו אבל הוא כל ימיו כהן היה ורב דאמר כיש אמרי. בני יקראו על שם הלו. אבל הוא כהן וכי תימא לדורות הוא דכתיב לא ידור זמן נכתב כשורו מיהסם את הבתנים ואת הלוייה ולכתיב נקט בני יקראו דלא היה ליה למישר משה יקרא על שבת הלוי שדור לא קיים ואין לו למר אל על דמתיחסי: בספרי. הכרו על לחו: הסביר לו פנים. ויהיו נעצבת לקראתו לפי גדלותו הבח לקראת: תניו ב' פני. היני נעצבת לקראתו למלחמה ולדבר עוות: ואילו לדוריה לא קאמר ליה וירדה אלי ותשתתני לו לאמר וגו' ואני: דמסקא הכי היה דכתיב (שמות יג) ויקרא למשה ולאהרן לילה ואמר קמו וגו' ויהי לפני אחאב. אחאב רובב הוא רן לפני שהיה אחאב חרד ולא אורח ארעא: ב' אנכי. ודא אמר: שאני שאל דאפי' בניה לא קאם. ומיהו הלום מלכות עולמית הוא וכשפסק לו לשאל מלכות עולמית פסק לו אבל הוא גרם לעצמו שנתגל הדמע: כדרי: אלעזר. דאמר אם הניס כר' ויגדלו ואם אסורים בוקים בנדות לבס גרם להם לדחות אסורים בוקים ויכדור בחבלי ענף: ב' וכו'. קאם בנעוה כתיב בצי את אהרן: אם לאבילה. לתתיו לאבול מחלק הכהני אם ימנעו עמדם אבל הוא לא יחלקו לחלוקה: לישול חלק באחד הכשרים: כל זכר. תניא: בחטאת כתיב והשלישי באשם ובריות הללו כתיב מדרוש המקראות: כלפי' לייא. בעל מום עובר משמע לחתור טפי מבעל מום קבוע: לא תיפוך. ואיציטרד קרי למידישרה הכי מזה דהימא קרא קאם קבוע הוא דאכשר דרמנא חס עליה שמוס ולית ליה היתירא למחר ולמחר אדרינא אבל עובר דאית ליה היתירא למחרת: (איא)

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

בעל מום עובר מנח תל' כל זכר. תימה דלמא אינטיק'ר לבעל מום מעיקר' דוד לאבילה וחד לחלוקה דאי מחד היא דוקא אבילה ולא חלוקה כמו קטן דאובל ואינו חולק ור' ל' כיון דאשכחן תם ונעשה בעל מום דאין חולק בין אבילה לחלוקה דבסתמא היה לבעל מום מעיקר וא"ר דבכא מיתיר' ליה הנה המלה כל זכר דכתיבי במנחה וסתא ואשם משמע דלפ' מחדר וזבי בטול יום בדינא

ד"ר א' בר' שמעון מצי'ר חלת קראי למנחת ישראל וסתא חוה ושק' דר' טמא בקרבנות ציבור דראוי לעבדה ואינו חולק. תימה דפר'ר טמא בקרבנות ציבור שהיא בעיא לעיל חוה מצי' למיפ'ר מנח' גדול אנון וראוי לעבדה דראוי חולק דפשיטא ל' לעיל ברש פירק' כדנתי בהדיא: **מה** אם דחתיני מחטאת שכן הורע חיו אצל נשי ועבדי. תימה אמאי לא קאמר כדאקמר לעיל ומה אם דחתיני מחטאת שכשם שיפ' כחי כ' יפה כחי' דחתיני מחוה ושק שכשם שהורע כוח כ' הורע כוח: **פיר'ר** ר' אחאי. בכל מקום לשונו משונה כדאשכחן ברש בחובות (דף ב:) פשיט ר' אחאי ומתוך כ' היה אמר רבנא שמואל דהוא ר' אחאי עשה השאלות שיהיה מרובן סבוראי דבתי רבנא ור' אשי דהוסיף הוראת וכתב אחרי כ' דכרי' בסוף הש"ס מידו בהדיא דבחובות אשכח ר' אשי דמרי' בהדיא:

הנחיתא

פי טמא. מה טמא. כמה דלא מהור, לא אביל. אף האי נמי, כמה דלא מתקן, לא אביל. קא משמע לן: כל שאינו ראוי וכו': ולא. והרי בעל מום, דלא ראוי לעבדה, וחולק. ותו, הא ראוי לעבדה, חולק. הרי טמא, בקרבנות ציבור, דראוי לעבדה ואינו חולק. ראוי לאבילה, קאמר. והרי קטן, דראוי לאבילה ואינו חולק. הא לא קתני. השתא דאית' להכי, לעולם דקדמא'ר מעיקרא. אי משום טמא, טמא לא קתני. ואי משום בעל מום, רחמנא רבייה: אפילו טמא בשעת זריקת דמים ומהור בשעת הקשר חלבין, אינו חולק: הא, מהור בשעת זריקת דמים, וטמא בשעת הקשר חלבין, חולק. מתינית, דלא כאבא שאול. דחתיני, אבא שאול אומר, לעולם אינו אוכל עד שיחיה מהור משעת זריקה עד שעת הקשר חלבין, דאמר קרא 'המקריב את דם השלמים ואת החלב', דאפילו הקשר חלבין, נמי בעי: בעי ר' אשי, נטמא

בינתיים, מהו. בשעת זריקה ובשעת הקשרה בעינן, והאיכא. או דלמא, עד שיחיה מהור משעת זריקה ועד שעת הקשר חלבין. תיקו. אמר רבא, האי דינא, מרבי אלעזר ברבי שמעון, גמירא. דאמר בבית הפסא דנתת. בא טבול יום ואמר, תן לי ממנחה ואוכל. אומר לו, ומה אם במקום שישפ'ר כחך, בחטאתך, דחיתויך מחטאת ישראל. מקום שהורע כחך, במנחתך אינו דין שאיך תמנחת ישראל. ומה אם דחיתויך מחטאת ישראל, שפ'רם שפ'רם כחי, קד יפה כחך. דחיתויך ממנחה, שכשם שהורע כחי, קד יפה כחי. הרי הוא אומר 'לכהן המקריב אותה לו תהיה', בא הקרב ואכול. תן לי מחטאת ישראל, ואוכל. אמר לו, ומה במקום שהורע כחי, במנחתך, דחיתויך ממנחת ישראל. מקום שפ'רם כחי, בחטאתך, אינו דין שאיך תמנחת ישראל. אמר לו, ומה אם שדחיתויך ממנחת ישראל, שפ'רם שפ'רם כחי, קד הורע כחי. דחיתויך מחטאת ישראל, שפ'רם שפ'רם כחי, קד יפה כחי. הרי הוא אומר 'לכהן המחטא אותה ואכלנה', בא חטא ואכול. אמר לו, תן לי מחוה ושוק ואוכל. אמר לו, ומה במקום שישפ'ר כחך, בחטאתך, דחיתויך [מחטאת ישראל] [מחוה ושוק]. מקום שהורע כחך, בשלמים, שאין לך בהן אלא חוה ושוק, אינו דין שאיך תמנחת. מה אם דחיתויך מחטאת, שכן הורע כחי אצל נשי ועבדי. תימה אונן מימיו, מחוסר פהרה משמאלו. פריך ר' אחאי, קבול יום, קוליו ומחיוניו קד ראשו. אונן מימיו, מחוסר פהרה משמאלו. פריך ר' אחאי, ליקא ליה תן לי מנכור ואוכל. משום דאמר לו, ומה במקום שהורע כחי, בחטאת, אצל נשי ועבדי, דחיתויך מחטאת ישראל. מקום שישפ'ר כחי בכבור, דכוליה דילי' היא, אינו דין שאיך תמנח. ומה אם דחיתויך מחטאת, שפ'רם שפ'רם כחי, קד הורע כחי. דחיתויך מנכור, שפ'רם שפ'רם כחך, קד יפה כחי. הרי הוא אומר 'את דמים תזרוק על המזבח, ואת חלבם תקטיר, ויבשרם יתה'ר', בא זרוק ואכול. ואיך פריך, מי חתיב ויבשרם לכהן הוורק' 'ויבשרם יתה'ר' חתיב, אפילו לכהן אחר. והכי עבדי הכי. והאמר רבא בר בר חנה אמר רבי יוחנן, בכל מקום מותר לתרהר, חוץ ממזרח ומבית הפסא. לאונן שאינו מנחה

דינא: תן לי מנכור ואוכל. לערב אמר לו טהור מום אם במקום כו: את דם תזרוק. בכבור חתיב כו: זרוק ואכול ואיני' דאין בכור נאכל במזלחת שאינו ניתן לאש' משמר אלא לכל כחן שירצה כתרומה וכפרין דבכור מידו תיפוק לן מנה דלא יתנו בכור אלא למי שראוי לעבדה באותה שעה. והכי קב' הכי. רבי אלעזר ברבי שמעון דאמר דאי דינא בבית הכסא: לאונן. שהיה שמועתו שורה בפיו מוחרר' בה על כדור דווגמנו שמעתי בקדושין (דף ג.)

(אינא כי טמא כו:) [הרי] טמא בקרבנות ציבור. אמר לעל ברש פירק' (דף ג:) דאין חולק קטן אינו חולק. דכתיב איש כחוה ודרשני' ליה במנחות (דף ג.) ובקדושין (דף ג.) איש חולק אפילו בעל מום ואין קטן חולק אפילו חב: **הא לא** קתני. הא ראוי לאבילה חולק ודחית' לא קתני ודריש' קן קטן לא חתוק מניה הכי דהאי נוסח אינטיק'ר לאשמענין דכל שאינו ראוי אינו חולק ולא דוקא תנן: בדאפיינן מעיקרא. ראוי לעבדה: **הא לא** קתני. הא ראוי לעבדה חולק דקא דייקת קשיא לך עזה טמא בקרבנות ציבור לא קתני לא מתינית, ואת לא תיתי מדויקא דלאשמענין דהא נוסח אתאי מנתי' ולא דוקא דהא: **ואפילו** חסד' חלבין נמי בעי. וראוי לחסד'ר ותיק' סבר לו תהיה שוק ודימין למנח דאמריב' דם השלמים קאי כדאשכחן קרא אחרינא לבחן חורק את דם השלמים לו יהיה (ויקרא ו) ולא כתיב מקטיר חלבין והבא דכתיב את החלב לא לראי אתא אלא למודה בעבודת כדדרשי' ליה בשחטת חולין (דף קלב) רבי שמעון אמר כל כחן שאינו מודה בעבודה אינו חולק בבונה שגמר מקריב את דם השלמים און לא אלא דייקא מנן לרבות הקשר חלבין תל' ואת החלב מנן לרבות שאר כל עבודת תל' כחן מנתי בעדה המסורה לבני אהרן כל כחן שאינו מודה בה אינו חולק בבונה: **כך** ר' אשי. אליבא דאם שאול דנתת. ויכל אתה לדון: בא בטול יום ואמר, לחבירו טהור של בית את שלח תן לי. בחלק מן המנחה של ישראל ואוכל לערב: **א"ל**. טהור לטבול יום כלומר כן יש לו להשיב: **א"ל** אם במקום שיפ'ר כחי בחטאתך, דכחן המתייב טהור מנאז ומקריב אפילו במשמר שאינו שלו ועבדתה ועורה שלו פריך העול בב"ק (דף קט) מנן לבחן שבא מקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה תל' ובא בכל אתה שורש ומנן שעבודתה ועורה שלו תל' ואיש את קדשו לו יהיה: דחיתויך מחטאת ישראל. וטבול יום אינו חולק בה דכתיב (ויקרא ו) הבחן ובחטא אותה יאכלנה ואקומאנו לעיל (דף קט) ודלמא: מקום שהורע כחך במנחתך: שאם התנהגת מנחה דקרבית אפילו אתה טהור אי אתה אוכלת כדכתיב כל מנחת כחן כליל וגו' (ויקרא ו) איני דין שאיך. כל זמן שאתה טבול יום ואיך ראוי להקריב ממנחת ישראל: **כך** פ'ר כחך. דבסתמא רבין המקריב אותה לו תהיה. במנחת כתיב: **א"ל** אם במקום כו: טהור קדוהר ליה לטבול יום וכו' שלא חילוק עומ: שכשם שהורע כחי. במנחתך כחן הורע כחך במנחתך: תן לי מחוה ושוק. ודחיתויך כחך ואוכל לערב: שכן הורע כחי אצל נשי ועבדי. אי אשכחני טהור שאינו ראוי לאבילה להם: **א"ל** שכול יום. פסח נפש: קוליו וחוסריו. שהיה דורש להנאטו ואומר רבא: **א"ל** שכן דינא אונן מימיו כו: שאף הם נדחים מן המקראת הללו שאין ראויין לעבדה: פריך ר' אחאי ולימא' וליחתי' ר' אלעזר בר' שמעון דאיי

מנחה

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קג עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
רש"י תוספות

מותר כל שלא זכה המזבח בבשרה. כגון שאירע בה פסול קודם זריקה דלא היה לה שלט דהיינו קדשים למזבח עולה לבתנים. מקראי איתרביא בברייתא בגמרא ואחד עולה האשה. דאיתרביא נמי מקרא: עורות קדשי קדשים. תצאית ואשמות לבתנים דמפרש טעמא ואולי אין המזבח מביא. כלומר ואין כל לומר מזבח ויזכה

שנה בשער העולה ולא זכה בערה ואם אתה אל תחמה בקדשי קדשים שצריך שזכו בתנים בבשר לא יזכי בשמן אין זו הכוונה שאין למזבח עור בכל מקום אבל לבתנים מעטו שזכו בעור העולה וזה דוחקו שזכו בעורות קדשי קדשים: גמ' פרט לעולה הקדש. לקמה מפרש לה: פרט לעולה גרים. לקמה פריך אטו גר לאו איש הוא: נמי מהו גרים. ואלא אשמות של רעיה כגון תמורת אשה דכל שמתו בעלי ושכיברו בעלי באור הקיימת לן ירעו ומכור ופלו דמיקח לנדרה הוא עולה קרן המזבח ופלו עולה איש הוא אלא נדרה צבור הוא ונסכה משל צבור ואין בעלי סומך עליה ואינו שוחטה בהדמן בתמורה (דף כ"א) הניחא ב'. פלוגתא דרבי אלעזר ורבנן דהא בתמורה (שם) לנדרה צבור. לקיץ תמורת לנדרה יחיד. בעלי של אשם שניתוחר הוא עצמו מביא עולה בדמיו וזוהי סומך עליה וטעמא שחובה קריבין משלה. כיצחק רבא (ומאן דף לז.) גבי וערך עליה העולה דילפינן מיה נזון שלא היה דבר קודם להמיר של שחר ת"ל וערך עליה העולה וגי' ואמרין מאי לתמורה ואמר רבא העולה משמע ראשונה האמורה בסדר קריבת היום הבא נמי עור העולה כחוב העולה ראשונה שהפרישה מתחילה של עולה ולא הבאה ממותר עור המתותר וטעמא ולקמה פריך דאין קרל עור לבתנים ממדרש יודיעהו הבקו: פרט למתפס עולות לבדק הבית. שאין עורה לבתנים: מביקא וכו'. כפי ברייתא בתמורה (דף כ"א) דקאמר עולא המתפס עולה לבדק הבית אין בה אלא עיכוב וגירסא בלבד ותמורתין לעולה המתפס עולה לבדק הבית אסור לשוחטה ער שהפריש ומשני עולה היא ומצריך לה פריה מרחבין מכלל נזון דתמורה בעי למעיר דאורייתא ופסח עורה לא מביקא למיר דאורייתא ופסח בה קדושת ברוך הבית דאין עורה לבתנים אם שוחטה עד שלא נפדת דלאו עולה איש הוא אלא עולה הקדש: אלא אם כן מרחבין בעלמא כפי מדאורייתא לא הני מילי מדאורייתא לא בער שלד מזבח דהא ואין קדושת חלה עליו שאנו שלו עד פז אבל עור דלא מביא מזבח הוא והבית אבותי לא זכו להם כגון מנחם כרבי יודיה. לקמה מייחזי לה דאמר אין עורה לבתנים: הא חסד

הניחא למיר מותרות לנדרת ציבור אולי. תימה לדידיה דממעט מותרות טפי מאלא תמיד וי"ל דסברא הוא למעט טפי מותרות משום דהו מיערף אתא: למיר לנדרת יחיד מאי איכא למעיר. תימה מאי קשיא ליה הא רבי יהודה דמעט הבא עולה הקדש הוא דקאמר בסמוך לנדר ציבור אולי דקדשי ששה לנדרה ואי לנדרת יחיד לא

משנה כל שלא זכה המזבח בבשרה, לא זכו בהתנים בעורה, שצאמר עולה איש, עולה ששחטה לאיש. עולה ששחטה שלא לשמה, אף על פי שלא עולה לבתנים, עולה לבתנים. אחר עולה איש, ואחד עולה האשה, עורותיהן לבתנים. עורות קדשים קלים, לבתנים. עורות קדשי קדשים, לבתנים. כל וחומר, ומה אם עולה שלא זכו בבשרה, וכו' בעורה. קדשי קדשים שזכו בבשרה, אינו דין שיקריב עולות. אין מביא ויזכה, שאין לו עור בכל מקום: גמרא תנו רבנן, עולה איש, פרט לעולה הקדש, דברי רבי יהודה. רבי יוסי בברייתא אומר, פרט לעולה גרים. מאי, פרט לעולה הקדש. אמר רבי חייא בר יוסף, פרט לעולה הבאה מן המותרות, הניחא למאן דאמר, מותרות לנדרת ציבור אולי. אלא למאן דאמר,

מותרות לנדרת יחיד אולי, מאי איכא למימר. דאמר רבא, 'העלה', עולה ראשונה. הבא נמי 'העלה' עולה ראשונה. רבי איבוי אמר רבי ינאי, פרט למתפס עולה לבדק הבית. לא מביקא למאן דאמר, קדשי ברוך הבית תפסי אפילו למאן דאמר, לא תפסי, הני מילי בשאר, אבל עור, תפסי. וכן אמר רב נתנן אמר רבה בר אבוי, פרט לעולה הבאה מן המותרות. אמר ליה רב חננאלא לרב נחמן, כמאן, פריי' יהודה, הא חדר ביה. דתניא, ששה לנדרה, לעולה הבאה מן המותרות, שלא יהו בהתנים ופאין בעורה, דברי רבי יהודה. אמר ליה רבי נחמיה, ואמר ליה רבי שמעון, אם בו שבתין מדרשו של יודיעהו הכהן. דתניא, זה מדרש דרש יודיעהו הכהן, 'אשם הוא אשם אשם לה', כל שבא משום תפסא ומשום אשם, ילקח בו עולות. הבשר לשם, עורה לבתנים. אמר ליה, אלא מר, כמאן מוקים לה. אמר ליה, מוקמינא ליה במקדש נכסין, וכדריי' דה'שע. דתנן, המקדש נכסין, והיו בהן בהמות הראויות לנזי מזבח, וברים ונקבות, רבי אלעזר אומר, וברים וימקרו לצורכי עולות, נקבות וימקרו לצורכי וכו' שלמים, ודמיהן ופלו עם שאר נכסים לבדק הבית. רבי יהושע אומר, וזרים עצמם יקריבו עולות, ונקבות וימקרו לצורכי שלמים, ויבא בדמיהן עולות, וישאר נכסים ופלו לבדק הבית. ואפילו לרבי יהושע דאמר, אדם חולק הקדשו, הני מילי בשאר, אבל עור, תפסי. רבי יוסי בברייתא אומר, פרט לעולה גרים. אמר ליה רב סימאי בר חילקא לרבינא, אטו גר, לאו איש הוא. אמר ליה, פרט לגר שמת ואין לו יורשים. תנו רבנן, 'עולה איש', אין לו אלא עולה איש, עולה גרים, נשים וגברים, מניין. תלמוד דאמר 'עור העולה', ריבה. אם כן, מה תלמודא אומר 'עולה איש', עולה ששחטה לאיש, פרט, שששחטה חיון לנמה וחיין במקדש, שלא יהו הכהנים ופאין בעורה. יכול, שאני מרבה שששחטה שלא לשמה, הואיל ולא עולה לבתנים, לא

בית. דקאמר ליה אם כן מכלל מדרשו של יודיעהו הבקו ולא אחר להו מיד: ששה לנדרת. ביג' שופרות שהיו במקדש קמיידי רכתבו עליהן תתלין דחתיין (ותחלין עשין) קיצין ונחלי עולה עצמא ולבונה חובל לכפרת חובל לנדרה ומפרש מאי נדו ששה לנדרת: ח"ג ששה לנדרה לעולה הבאה מן המותרות שאין בהתנים וכאן בעורה: אשם כח. אי אפרש אשם כל שבער נאמר אשם לכן כהנא באשם חדר אתם וכו' הא כיצור כל דבר הבא ממותר וטעמא כגון פפרש מתעל וטעמא ויתוריה מן המותרות שאשמות כגון דאולי לראיהו דקיימא לן (תמורה דף כ"ז) כל שבחטאת מתה באשם רועה ילקח בתן כו'. נמצאו שני כתובים מקיימין אשם לה' בשל עולה ואשם לכתן העור ודייני דכתיב כף אשם ככן וטעמא לא אבא וכו' אלא פ' כמאן פריך חל. ליה דתני לעיל פרט לעולה הקדש: וברבי יהושע, דאמר וברים עצמם יקריבו עולות דור עולה הקדש היא וברבסיים ואולי רבי אין יודיעהו שחט מביא עולות מעיקרא אלא רודו למזבח קאמר אבל בער מודה דחיל עלה קדושת ברוך הבית: המקדש נכסין. וכו' הבית: הראויות למזבח. וברים: וזכרים יסבירו 'לצרי' עולות כו'. וקרי' בתמורה (דף כ"א) המתפס תמימים לבדק הבית כשהן פרוץ אינן פרוץ אלא למזבח מכל הראוי למזבח אלא מיד מביא לעולם: וברים: עצמן יקריבו עולות. לשם אותו האיש דקסבר אדם חולק הקדשו ואינו מקדש טעמא דעתיה דהו להקריב למזבח הראוי לה נקבות: ויכרי כו'. אבל חן עצמן לא יקריבו שלמים עד שימכור דכיון דמקדש טעמא דהו חולק הקדשו אלא למזבח דומיא דברק הבית שכולו קדוש חולק לדמי עולה אקשינאיהו ובקו' עולה דהו יודיעהו וברים הקריבים עולות אלא יודיעהו לעיל פרט לעולה הקדש: וכו' לרבי יהושע, כלומר ואינו דאמר ר' יהושע אדם חולק הקדשו הראוי למזבח מכלל הראוי למזבח לא לברק הבית לא שדו כשאר קדשי מזבח שערותיהן לבתנים דמורה הוא שהעור נתפס לבדק הבית כשאר נכסים שלו: ואין לו יורשין, דאין לה בעלים: ח"ג עולה איש אין לו אלא עולה איש עולה נשים ועברים מניין כו' ת"ל חולה. קרא יתירא הוא דלא איצטרך למכתב אלא העור לכתב אלא לרבות בא: הואיל ולא עולה לבתנים. ואף על פי שהיא כשרה

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קג עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות

ומודה רבי שאין תפשת קודם זריקה. משמע הבא דלכ"ע חיבא גזלול פסול קודם תפשת וקודם זריקה אין חדם מרצה על העור וחומה דבסוף הגזול קטא (ביק דף קיא.) אמר בבי נתן אשם ליהודי וכסף ליערע דאם קדמו בני יחידים והזקיר את העשה וזו במה שבידם ופרקי למאי חזי אשם פסול הוא אמר רבא לעורו והשאת עורו

גופיה הא לא חזי דהיינו קודם תפשת זריקה
 דחלתה הבאות בפסול וי"ל דהתם לאחר שחיטת
 האשם יכול להביא כסף קודם זריקה קרינא בידי
 מלכד אל הכהנים אשר יכפר בו כיון דעדיין
 לא נבשר הלכך לא חשיבי פסול דקודם זריקה
 ומיהו קשה כיון דראיבא הפסול בידם מה לי קודם
 זריקה ומה לי לאחר זריקה וי"ל דהיינו כיון דאם נשנא
 תפשת בבני מנייה לרבי ונתא ענין קודם הכהנים
 הואיל ולא הזכיר פסולו קודם תפשת לרבי וקודם
 זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור (הביד) וקשה
 דהניא בתוספתא פסדום הביא את אשמו קודם
 גזול לא דאא אחר מרבי בדמו ענין שביא גזול
 אלא תעובר צורתו ותצא לבית השרפה אלא
 אין תקנה להביא הגזל קודם שנשחט ואין לומר
 היינו מדרבנא אלא תנאי כסאפי בני מצרע (לעיל)
 (דף ו) הריקם חתומא לאשמו לא דאא גזול
 ממרס בדמו אלא תעובר צורתו ותצא לבית
 השרפה ומחבא מוכח פ' קטא דנמנות (דף ה)
 יש מתוסר לו לא ביום אלא ענין דמן הותרה פסול
 עריך עבור צורה כדנהיא פרק כיצד צולץ
 (פסחים דף ס) כל פסולתו בנפשו שרף מיד מרס
 ובבעלים תעובר צורתו ופסולו בנפשו חזי כמי
 פיעול ותרפיה ונבלה אבל הקדמה לא ביהך
 מאן

לא יהו הפנים ופאן בעורה, תלמוד לומר 'עור העולה' מכל מקום. 'עור העולה', אין לי אלא עור העולה, עורות קדשים, מנין, תלמוד לומר 'עור העולה אשר הקריב', יכול, שאני מרבה אף קדשים קלים, תלמוד לומר 'עולה', מה עולה קדש קדשים, אף כל קדש קדשים. רבי שמעאל אומר, 'עור העולה', אין לי אלא העולה, עורות קדש קדשים, מנין, ודין חזא, ומה עולה שלא וכן בבשרה, וכן בעורה, קדש קדשים שזכו בבשרה, אינו דין שזכו בעורה, מנזה יבשה, שזכה בבשרה ולא וזה בעור. מה למנזה, שכן לא וזה במקצת. תאמר בפניהם שזכו במקצת, הואיל וכן במקצת, וכן בכלולה. רבי אומר, כל עצמו לא הוצרכנו אלא לעור העולה בלבד. שפכך מקום, העור מהלך אחר הבשר. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, הן ועולותיהן [נשרפות] עקבותן. תפחת ואשם, וזבחי שלמי ציבור, מתנה לבתן. רצו, מפשטין אותן. לא רצו, אוכלין אותן על גבי עורן. קדשים קלים לבקלים, רצו, מפשטין אותן. רצו, אוכלין אותן על גבי עורן. אכל עולה, נאמר פה

והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחתיה'. יכול, לא יהו הפנים ופאן בעורה, תלמוד לומר 'עור העולה אשר הקריב'. לו יתיה, פרט. למבול יום ומהושר פיפורים ואוגן. שיכול, לא וכן בבשר שהוא לאכלה, וכן בעור שאינו לאכלה, תלמוד לומר 'לו יתיה', פרט למחוסר פיפורים ומבול יום ואוגן. ותנא קמא, נמי תיפוק לי מדינא. מילתא דאתא בקל וחומר, קרר וכתב לה קרא. ורבי שמעאל, האי אשר הקריב, מאי עביד ליה. פרט, למבול יום ומחוסר פיפורים ואוגן. ותיפוק ליה, מ'לו יתיה'. רבי שמעאל למעמיה, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעאל, נאמר בעולה לו יתיה, ונאמר באשם לו יתיה, מה להלן עגמותיו מותרין, אף כאן עגמותיו מותרין. מופני. דאי לא מופני, איפא למיפרד, מה לאשם, שכן בשור מותר. לו יתיה, קרא ויתא הוא: **משנה** כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם להפשטין, אין עולותיהן לפניהם. לאחר הפשטין, עולותיהן לפניהם. אמר רבי חנינא סגן הכהנים, מניין לא ראותי עור שיצא לבית השרפה. אמר רבי עקיבא, מתכריז למדני, שהפשיט את הכבד, וזריקה מריפה, שחיתו הפניהם בעורו. וזכמים אומרים, אין לא ראותי ראיה, אלא יצא לבית השרפה: **גמרא** כל שלא וזה המנזה בבשרה, לא וכן הפניהם בעורה. ואף על גב דאפשטיה לעור קודם זריקה. מני, רבי אלעזר ברבי שמעון היא, דאמר, אין תרם מרצה על העור בפני עצמו. אימא סיפא, כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם הפשטין, אין עולותיהן לפניהם. לאחר הפשטין, עולותיהן לפניהם. אהאן לרבי, דאמר, תרם מרצה על העור בפני עצמו. רישא, רבי אלעזר ברבי שמעון, סיפא, רבי. אמר אבי, מדיסיפא, רבי היא. רישא נמי, רבי היא. ומודה רבי, שאין תפשת קודם זריקה. רבא אמר, מדירישא, רבי אלעזר ברבי שמעון, סיפא נמי, רבי אלעזר ברבי שמעון. ומאי 'קודם הפשט', ומאי

לא וכן בעורה אשר הקריב. כל הקדשות במשנע, שזכו בבשר. באומרים: שכן לא וזה במקצת. עורות שלא מצינו עור למנזה תאמר בכזהם שזכו במקצת בעור העולה כל עצמו ב'. אין לנו להביא ראיה לשאר עורות מעלה ששרט בה הכותב לבדה מפני שלא הוצרכנו למנוע על שאר עורות מה תוא עליון אלא על של עלה בלבד. ועולותיהן עקבותן. כהנים, ואת הפר את עורו וגו': רצו מפשטין. שהרי לא הוצרכו להפשט ונתנו לבתן ממות שזכו בכזהם כחשאת כאשם תורה אחת וגו': נאמר בה תפשיט. והבשר תלמוד ועל העור שהקריב להפשט לא אמרו מה תוא עליו ולמנזה אינך יכול להביא (זה) והביא פרט כל הקדש באברים מופשטין לא פרט כל העור עמיה. לו יתיה. רישא דקרא המקריב את עלת איש ועליה קאי לו יתיה פריס לאונן ב'. ולא חזי להקריבה שיכול לא וכן בבשר. כלומר אפי' שזמנאם מלחוק בבשר מלאכול לרעב הוצרכו למנוע מן העורות שיכול לא וכן בבשר. מפני שהיו ראוי לאכילת חזן אינן ראויים לאכילת חזן. פרינא. בי היכי דנפק ליה לרבי שמעאל ולמה לי קרא לעורות קדש קדשים: אשר הקריב. ודילף ח'ק מניה עורות קדש קדשים מאי עביד לית תיפוק לא מ'לו יתיה. ורבנא פליג ליה רבי שמעאל למעמיה. ודרש לו יתיה לדרשא אחריה: קרא יתיה הוא. ודמי למנזה על העור אשר הקריב לבתן ולשחוק. פרינא. אין עולותיהן לפניהם. אלא נשרפים עם עורן. לא ראיה קור יצא לשרפה. משופשט הכי מפרש לה בגמרא: ונצטא זריפה. ואפילו שפסול זה היה בו קודם תפשת ואפילו לא נכיר עד לאחר תפשת יאותו הכהנים בעורה: אין לא ראיה ראיה. שזמן את אירע בימיו שנצטא טריפה אחר תפשת ואם אירע וטרפה הוא לא ראיה אלא יצא לבית השרפה. והאיל וקודם תפשת דהה ביה גמ' ה'ז בגמ' לו וכן הכהנים שלא וזה המנזה בבשרה לא וכן הכהנים בעורה ואפי' דאפשטיה לעור קודם זריקה ול'זי כל שאין לו בבשר דההוא מאי בעיא לענין דם מרצה על העור אתה דההוא בבדן טמא קאמר אלא רישא דהך לדעיל מוך נקט ואותו הכי קטני רישא כל שלא וזה המנזה בבשרה כגון שאירע בו פסול קודם זריקה ולא היה לו לבשר שעת היתר למנזה לא וכן הכהנים בעורה לא פליג לו שדופשט קודם הפסול בין לא דופשט אלא אפי' דאפשטה לעור קודם זריקה ונפשל הבשר ואח"כ ורק קאמר לא וכן בעורה מני ר' אלעזר בי שמועין היא. דאמר לקמן (דף קד.) אין הדם מרצה על עור חלוצן בפני עצמו בלא בשר כגון אם נפשל הבשר ואין הדם מרצה עליו אלא תרם לא יצא מיד מעלה לדחות נותר הבשר אחר הפשטין. ועולותיהן לפניהם. ואפילו אירע פסול זה קודם זריקה תאמר לרבי. ופליג עליה דרבי אלעזר לקמן (שם) ואמר דההוא

מרצה על עור חלוצן בפני עצמו בלא הרצאת בשר: ומודה רבי שאין תפשת קודם זריקה. אמר דההוא דאירע עצמו אחר זריקה דאשם קודם זריקה מודה הוא שאין כהנים רגילין בכך שאסור לשחות הדם כל כך הלכך נמי דקעני כל שלא וזה המנזה בבשרה לא וכן הכהנים בעורה טעמא משום פסול קודם זריקה קודם הפשט. וזריקה אחרתמי תפשת קודם זריקה תפשת אפי' שלא וזה מנזה בבשר וכן הכהנים בעורה ומשנתיה דבה ביהוה קודם להפשט. קודם זריקה אין עולותיהן לפניהם ואפי' תפשת תפסול ונפסל כשזאו עם הבשר עד דהבשר דאם מרצה על העור בלא בשר לאחי שריא להפשט. דהיינו לאחר זריקה עולותיהן לפניהם ואפי' עור עם הבשר כעפסול בקדמא רבי אלעזר דהיינו שחוק הדם הוצרע בשן שעת אחת יפשיטנו ועורו לכהנים: על העור בפני עצמו. אם תפשת ונפשל הבשר קודם זריקה ורק הדם הותר העור דקסבר רבי אין עור פסול אלא תפסול עם הבשר אבל תפשת קודם פסולו אפי' קודם זריקה אחיא זריקה ושריא ליה וכל שכן אחר תפשת ואחר זריקה אבל אם קודם תפשת פסול ואפילו אחר זריקה יורי אחר בבשרה רבי

זבחים. פרק שנים עשר – טבול יום דף קד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" ר"א רש"י

רבי אלעזר ברבי שמעון בן' קסבר בורקה כשרה תלמי דיתר העור אבל נפסל
בשר קודם וריקה אין העור מותר ואפילו דהפשת קודם פסולו מ"ל. הרי מרצה
על העור לאחר שנפשל בשר. רבי אלעזר. דאמר דם אע"פ שאין בשר. אליבא
דרי אליעזר ב"ק לא פליגי. כלומר מליתיה דרבי אלעזר רבי שמעון דאמר לא
הורצה ודאי פלוגתא דא רעל ברח דהורצה

הוא דאילו רבי אליעזר לא קאי כותיה דהא
קאמר ירוק בכתחלה א"פ ע"פ שאין בשר כגון
אבר או נשרף אלא דהורצה מליתיה דהא י"ב
פליגי רבי יהושע כלומר דא דאמר
דמדי הורצה כ"ר אליעזר ולא רבי יהושע
לית דאפילו אליבא דרבי יהושע אמרה רבי
למליתיה ד"ג עד כאן לא א"ר יהושע אלא
בבשר דליבא פסידא לבתניה. ע"כ לא קאמר
רבי יהושע אם אין בשר אין דם אלא לענין
לעלות קרבן לבעלים לזבחה דליבא פסידא
לבתניה דהורצה אמרה (ורביס') הבער הדים
אבל לענין עור דארכא פסידא דבתניה אפילו
רבי יהושע מודה. ולא מנספסיה להו שלא ברח
ואם נשרף בשר או אבר קודם וריקה בכתחלה
לא ירוק וריקה פסידא דבתניה שריד לני קרב
הקרבן ואם עור וריק הדים וריקה להחיה
העור א"פ ע"פ שלא עלה לו הקרבן הקרבה וי"ד
ורקניו בשר עור הועלה אשר הקריב ט"ו
ההוא אידידי. דקתני אם זרק הורצה הניחא
גבי נטמא איבא למשרד הציץ מרצה אבל גבי
דינא לא מרצה הציץ וקאמר אם זרק הורצה
אלמא ק"ל היה לו לרבי יהושע בירוש' ו
דאם אין בשר אין דם דאם זרק הורצה הלכך
גבי אבר ושקן נמי אפילו דרבינא שריד לני פסול
בדאמרין כדכיר צליק (מסכת שח' ע"ה) לענין עור
מיחא מודה למצות לא קאמר. דהני הבשר
מצות בכך וכי קאמר ר' יוחנן בגרשין ממוחא
פסולו. והאיבא קודם הפשת וקודם וריקה.
דבין לרבי כי בשר אלעזר בשרי שמעון נשרף
לרבי משום דקודם הפשת ולרבי אלעזר משום
דקודם וריקה: תלויין קאמר. ממי לא אריתי
עור מופשט יוצא לבית השרפה והנפסל קודם
הפשת עור נשרף בבשר ואין מפשטים אותו.
והאיבא אחר הפשת קודם וריקה. ולרבי אלעזר
בשרי שמעון תלויין ונשרף הוא ומשני רבי חנינא
כרבי מ"ל. דאמר הרי מרצה על העור: ה"י
ואבאי אפילו תימא כ"ר אליעזר ב"רש ומוח
רבי שאין הפשת תלויין וריקה. אפילו תימא
לא רבינא כרבי אלעזר ט"ל דוקא קטני ק"י
הא איבא אידר עור אחר הפשת קודם וריקה לא
איתרימי מימי דאפילו לרבי דאמר הרי מרצה
על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשת
קודם וריקה (ולא הורגלו בכך) וכל שכן לרבי

אלעזר ברי שמעון לא הורגלו בכך. והאיבא נמצאת טריפה בבני מעיים. לא נמצא פסול עד שהופשט ופסול זה קודם וריקה וקודם הפשת וזה בו קטסי' דבין לרבי ובין
לרבי אלעזר נשרף בדאמרין לרבי משום דקודם הפשת ולרבי אלעזר משום קודם וריקה: מרצה. דהאיל ולא הזכיר פסול קודם הפשת לרבי וקודם וריקה לרבי אלעזר מרצה
על העור והבשר ישרף כשאר פסולי קדשים: אלא מאי קטיל ר' עקיבא. כיון דשמעיה לרבי תינא דאמר בשאר קדשים מרצה למה לי לא למשמעיה בשר: דאפילו בגבולין.
בבשר כלום ותנשח בו במדינה על ממו ולא החזיר הכתוב אלא באבילה דכרביס' (ובריס') כן בשעירין תאכלנו אבל אם מן חסור וטעון קבורה ואשמעיהו רבי
עקיבא דהכא ולא ניכר טריפה עד לאחר הפשת שראה שחיתו והפשט עורו כאלו נורק דמו במקדש ונמצא טריפה לאחר הפשת: בשר בקבורה. דאין מאכילין קדשים
לכלבים וטריפה ליבא דאין שריפה בקדשים אלא כשבורה לעורו הנפסל לאחר שחיתו וקטני בשריפה. לא ידענא טעמא ונראה שפיר ל"ג הא פירושא אלא ה"י חלכה
בשרי ובמנה וחו לא ידיו וטריפה וי' וירסא דהלמדי' (ורבינא) היא טעו במה ששענו במשנתנו במליתיהו דרבנן לבית השרפה יצא ואני אמר דרבנן לא אדריע
קימי דאדידי בבכור בגבולין אלא אדריבי תינא קימי דאדידי בקדשי המקדש: מתני' נשרפין בבית חרש. חזי ל' מנות כדילין לקמן בפירוק: ומסמאין בגוים. לעסוקין
בין כרביס' (ורקא טו) וחשוקי אותם וגו': שלא נמצאתו. שנפסלו טענין שריפה כשאר פסולי קדשים: בבית הבית. פעמים בעורה פעמים בור הבית דאמרין בגמרא:

ומאי אחר הפשת'. קודם שפראו להפשת'. אחר
שפראו להפשת'. מאי רבי, ומאי רבי אליעזר ברי
שמעון. דהניא. רבי אומר, הרי מרצה על העור בפני
עצמו. וכשהוא עם הקשר. גולד בו פסול. בין קודם
אלעזר ברי שמעון אומר, אין הרי מרצה על העור
בפני עצמו. וכשהוא עם הקשר. גולד בו פסול. קודם
וריקה. הרי הוא פיצא בו. אחר וריקה. הורצה קודם
שע' אחר, וישמעון ויעורו לבתניהם לימא. בדרבי
אלעזר ברי יהושע. קמיופליגי. ועשיית עולותיו הקשר
והדם. רבי יהושע אומר, אם אין דם, אין קשר.
אם אין בשר, אין דם. רבי אלעזר אומר, דם, אף
על פי שאין בשר, שנאמר ודם ובהך וישפך. אם
כן, מה תלמוד לומר ועשיית עולותיו הקשר והדם.
לומר לך, מה דם בוריקה, אף בשר בוריקה. הא
למדת. שריוח יש. בין קבש למזבחה. לימא, מאן דאמר

הורצה. קרבי אלעזר. ומאן דאמר לא הורצה. קרבי יהושע. אליבא דרבי אלעזר, כולו
עלמא לא פליגי. כי פליגי, אליבא דרבי יהושע. מאן דאמר לא הורצה. קרבי יהושע. מאן
דאמר הורצה. אמר לך, עד כאן לא קאמר רבי יהושע הרי מרצה, אלא בבשר, דליבא פסידא
לבתניהם. אכל עור, דארכא פסידא לבתניהם. אפילו רבי יהושע מודה. מידי דההו' דאידרבי, דא
דתינא. נמנא בשר או נפסל או שפא חזין לקלעיהם, רבי אלעזר אומר, וירוק. רבי יהושע
אומר, לא וירוק. ומודה רבי יהושע, שאם זרק הורצה: אמר רבי חנינא כגון הפהנים כו'. ולא
הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים. למצותה, לא כאמרנו. הרי קודם הפשת וקודם וריקה.
תלויין. כאמרנו. והאיבא, אחר הפשת וקודם וריקה, לרבי אלעזר ברי שמעון, דאמר, אין
הרי מרצה על העור בפני עצמו. רבי חנינא, קרבי כסדרא ליה. ואיבעית אימא, אפילו תולקא
קרבי אלעזר ברי שמעון, מודה רבי שאין הפשת קודם וריקה. והאיבא, נמצאת טריפה
בבני מעיים. קסבר. נמצאת טריפה בבני מעיים, מרצה. דיקא נמי, דקתני, אמר רבי עקיבא,
מדרבין ל' למדנו שהמפשט את הקבדור ונמצא טריפה, ששיאותו הפהנים בעורו, שמע מינה.
ואלא, מאי קא משמע לך, רבי עקיבא. הא, קא משמע לך, אפילו בגבולין. אמר רבי חייא בר
אבא, אמר רבי יוחנן, הלכה קרבי עקיבא. ואף רבי עקיבא לא אמר, אלא כשהחזיר ממוחה.
אכל לא התייר ממוחה, לא. והלכתא דרבין רבקימם. (בשר בקבורה) והעור (שפירח):
אכל פרים הנשרפים, ושעירים הנשרפים, בזמן שהן נשרפים במצותה, נשרפים בבית
הדשן ומסמאין בגוים. ואם אינן נשרפין במצותה, נשרפין בבית השרפה ואין מסמאין בגוים.

מאן דאמר לא הורצה ברי יהושע. תימא הדיכ מיז סבר כותיה הא קתני ומודה רבי
יהושע דאם זרק הורצה כרבסמון ונראה לפרש ומי לא הורצה כ"ר יהושע דגור
נמנא בשר או נפסל דלא ירוק אטו אבר ושקן וליבא בשר כלל דהתם אפילו בדיעבד
לא הורצה והבא נמי אין דם מרצה על העור בפני עצמו אפילו בדיעבד נמנא מודה אטו
אבר ושקן ולא מידי הבא אבא ושקן אלא
בנטמא או נפסל ומיד הורצה ע"כ לא קאמר רבי
יהושע דגור אטו אבר ושקן ולא חרוק אלא גבי
בעלים וליבא פסידא דבתניהם שעירין לא זכו
בעורו אלא עור דארכא פסידא (ורבתיס') דכבר
זכו בתניהם משעורן דהם התם לא גורין אטו אבר
ושקן מידי דההו' אידידי פ' בפסול יוצא
וטומאה דדיעבד אין דוק הורצה ולא גורין תנא
נמי מרצה דהם על העור בפני עצמו ופירוש
הקנטסר דוק. מ"ל עקיבא מדבריו לטעם כ"ר.
משמע דוקא בעורו יאותו הכותנים אבל בבשרו
לא הורצה לנים אסור ותקשה דרי אפרים
דבפרק לא פסולי המוקדשים (בבבב' דף לב)
מחזי רבי עקיבא לנים לעול ולעיל פ' בריש פ'
התרבות (דף ע"א) אבל לא התייר ממוחה לא
משמע דוקא משום טריפות לא לאו בלא
והיני לא כרימ' דקטניס ב'פ' (כל פסולי המוקדשים
דף ע"ג) בבכור שנשחט שלא על פי מומחה כמאן
דקדק בלבנות גזלות דהוא קדמאין לו כרבי
מאיר בגמיותיו דוקא בגמיותיו ולא בקסיה:
לא

לא מחשבה ודלא פסלה אבל פסלה. תימא דבריש הוציא לו (וימא דף
(מה) בעי רב פפא חישוב בפנינת קטרת מהו ת"ש הוסיף רבי עקיבא הקמץ
הקטרת כו' מדפסיל טבול יום פסולה נמי מלינה ומדפסלה לינה פסלה נמי מחשבה
ולא דדי דחבאה ו"ל דרזחם דאבילת מובח מזה לא לי מחשבה מה לי לינה אבל חבא
בכשר פרמי הערפין וא"ר הובי פסלה מחשבה
בשעת חתן תנן לעיל פרק ב"ש (דף קמ) קטרת
ולבנה אין בהן משום פיגול ו"ל דעיי דברת
ליבא מחשבה מיהא פסלה מיד דרזח אחטאות
הערפין לרב שמעון דאמר בפ"ק (לעיל ד.)
מודה רבי רבי שמעון לפסול מקדו משלא לשמו
ובקטרת נמי אחיני ג"ש ונלא מלא ממנחה והתם
הקשה בקונטרס אמאי הוצרך לדקדק מטבול
יום הזה לא אחיני ממתני ומעלה (דף יד.)
דקטני בהדיא והוכשרו לפסול בטבול יום ובמחוסר
כסופים ודלעיל דקטני רבינו ר' יוחנן בשם ר' יהודה
מיייר קטרת ולא הענה כדקטני קדש בכלי
ההוא דמוקדש בכלי פסלה ביה לינה אבל
התם בקטרת דיום הכיפורים דעיקרה אינה בכלי
אלא משום דלא אפשר כדאמר התם לעיל
והא אמרי' דלא מפסלה בלינה אבל ההא
דרכי עקיבא משמע דמיייר בכל קטרת ועוד
כ"ל דהיא תעלה איכא לחיזי מדרגתו בן
מזיכירין לעיל משום פיגול וטעם וזהו דאמינא כותב
מדרות כמו אבל אכולין טמאין ושתה משקין
טמאין ושתה רביעית וין ונכנס למקדש ושתה
כ"ל אבילת פרס חיוב דהיינו מדרגתו דפסול גויה
(והו' דרבנן) כדאמרינן פרק בתרא דיומא (דף
(פ) אבל ההיא דר' עקיבא פשיטא דאורייתא
מדפסיל טבול יום ע"י צירוף דא"ל מדרגתו
זהו מתקרינן נמי פסול פסול יום צירוף וא"ת
והכי דריק מדפסיל טבול יום פסלה נמי לינה
והא מנעיתהוה במחשבתה נפסלה בטבול יום ולינה
לא פסלה עד שתתן במנחתה כדאמר פרק קמא
דשבועות (דף יא.) ו"ל דהא נפסלה בטבול יום
דהיינו מדרגתו: **שיצא** רובו במעט אבר. פי'
בקונטרס דומעניא ליה לענין טמא מומחשס בהן
וקשה דבסוף כיצד צולץ (פסחים פה) אמרין
המציא בשר פסח מחבורה לחבורה אי חיוב
עד שיניח הוצאת כתיב בה כשבת ופרקי ממתני'
דבא דהוי סובלין אותו במנחות דקטני ראשונים
מטמאין בגדים אחרונים כן מנמאין בגדים עד
שיצאו ואף על גב דלא נה ומשני בגדרים
ואם כן רובו במעט אבר דהבא אל מחיב
לענין שבת כיון דאדעוד בפנים לא יטמא בגדים
ונראה לפרש דמנעיא ליה לענין לשורפו בפנים:
או

ובמחוסר כיפורים, ובלילה. מאי לאו, לינת בשר. לא, לינת אימורין. והא מדקדקני סיאפ,
בוץ מוגלין בהן בבית הרשון, עד שיתחד הבשר. מדסיפא בשר, רישא נמי בשר. מיד
אידיא. סיאפ בשר, רישא אימורין. הא שמע, דתני לוי, שאירע בהן פסול ביציאתן.
מאי לאו, לינה. לא, פסול טומאה ופסול יציאה. בעי רבי אלעזר, יציאה, מהו שתועיל
בפריש הנשרפים ושעירים הנשרפים. מאי קמביעא ליה. אמר רבי ירמיה בר אבא, איפא
דמאן דאמר, עדיון לא הניע וזנו לצאת. מי אמרין, הני מילי, בשר דאין סופו לצאת
חובה. אבל הני, דסופן לצאת חובה, לא. או דלקא, הכא נמי, לא הניע וזנו לצאת. הא שמע, דתני לוי, שאירע בו פסול
ביציאתו. מאי לאו, פסול יציאה. לא, פסול טומאה ופסול לינה. בעי רבי אלעזר, פריש הנשרפים ושעירים הנשרפים, שיצא
רובו במעט אבר, מהו. הך מעוטא דאבר, בטר רובא שדינן ליה, והא לא נפקא ליה. או דלקא, בטר רובא דבהמה
שרינן. פשיטא, דלא שכינן רובא דבהמה, ואולין בטר רובא דאברים. אלא, שיצא חצי' רובא אבר. הא מעוטא דאבר,
בטר

הוי סובלין אותו. הנשרפים במנחות במנחות לקמן יליף לה: הראשונים. בני אדם הנשאין
במנחות אותן שבראש האחד יצאנים ראשונים. עד שיצאו. האחרונים בגמורא יליף לה: יתוך
הבשר. דגמורא שריפתן אין המסייע שוב בוק מטמא בגדים אבל מקמי הכי כל המסייען
בשעת שריפה מטמאין בגדים ובלוי יליף בגמורא: **גמ'** שש שריפה סובלי בשר קדש
קדשים. שמוצת אבילתן קוליה ופסולי
אימורים אפילו של קדשים עולה דהחליל
הקטרת הבשרין בעורה אף שריפת פסולין
בעורה כדילפינן בפסחים בפרק כל שעה (דף
כד.) מבקשש באש תשרוף: קודם וירקת. שלא
הניע וזנו לצאת לפיכך נשרפין בעורה אחד
וירקת. שהניע וזנו לצאת לפיכך נשרפין חוץ
לעורה: וכפצותו. וכשזון נשרפין במנחות שלא
אירע בהן שום פסול נשרפין חוץ ל' מחנות.
כדילפינן בפרקי: בין לאחר וירקת. החליל
ועודין לא יצאו: נשרפין חוץ ל' מחנות.
שתיעיל. פשיטא אל נה: בשר דבר אבילת
עולה או אימורין שזון לאבילת מובח אבל הני
דלשריפה קיימי אף אשבוך לה אלא או
באבילת מובח כדכתיב (שמות כג) לא ילין חלב
וחי וגו' או באבילת אדם כדכתיב (שם יב) לא
תותיר וגו': ושני שאם חיבש כו'. ושני רש
וחבמי שחלוק בפ' ב"ש (לעיל ס"ד) אם פיגול
נתן בחטאות הנפשות אדם חיבש לאבילת
מבשר הפרים למחר או אם חיבש בשחטה על
מנת לשורפו חוץ ל' מחנות למחר לא בשעה
כלום מחשבת אבילת דבר שדרוך לאבול
בענין ותני לאו דרבנן לאשול ונבי שריפה נמי
אע"י דכ' אורחיה חיבש אבילת מובח או אבילת
אדם בענין לפגול ומד' פיגול נתן בפנימיים בןן
אם חיבש על הקטרת אימורים להקריבו למחר
לינה נמי לא פסלה בבשר סקיד דאי לינה
פסלה מחשבת לינה נמי פסלה: לינת אימורין.
דבמדאי דהקטרת ודאי פסלה ינה: עד שיוחק
הבשר. דכל זמן שלא נעשית מנחות מוגלין בהן
מדסיפא. לענין מעלה בבשר איירי: רישא נמי.
לענין לינה לענין בשר קאמר: תני לוי.
במנחות דלעיל: **ופסול יציאה**. סיון גאון לפני
וירקת דמים שערין לא הניע וזנו לצאת: יציאה
מהו שתיעיל. לפסולין אם יצאו מן העודה לפני
דמים: מאי קריביעא ליה? אמאי תפסול
דבר סופן לצאת: אי רישה בר אבא. כי קא
מביעא ליה אליבא דמאן דפסול בשר קדשים
קלים שיצא לפני וירקת דמים משום דעדיין לא
הניע וזנו לצאת בפרק כל התיר (לעיל פ"ט)
הבא מאי מי אמרין תני לה חליל בבשר קדשים
קלים דאין סופן חובה לצאת אבל הני שסופן
לצאת חובה לא מפסילי ביציאתן: לא פסול
טומאה ולינה. דקאי אבא ומדאי ליה קא אבא
ומדאי ליה: שיצא רובו. ומעוט אחר מן האברים
משלים לרובא של בהמה ליציאתה: מהו. מי הו'
יציאה לשמא את המעטקסן בהוצאת רובו או
לא הוי יציאה אם ממרנן שדי מעוטא דבר

כמה הוא כְּדִי דִּיבּוּרוֹ? רַבִּי סִימּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: כְּדִי שְׁאִילַת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבִירוֹ. אָבָא בַר בַּר הֲנָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּדִי שְׁאִילַת שְׁלוֹם בֵּין הָרֵב לַתְּלָמִיד, וַיֹּאמֶר לוֹ: שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי.

אֶחָד שָׁאָמַר: "הֲרִינִי נָזִיר מֵאָה יוֹם", וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וַאֲמַר: "וְאֲנִי מֵאָה יוֹם", וְחֹזֵר וַאֲמַר: "וְאֲנִי" – נֶעְשֶׂה עֵינֶיךָ מְפִילָה.

אֶחָד שָׁאָמַר: "הֲרִינִי נָזִיר", וַאֲמַר: "וְאֲנִי" בְּתוֹךְ דִּיבּוּרוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן. וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וַאֲמַר: "וְאֲנִי" בְּתוֹךְ כְּדִי דִּיבּוּרוֹ שֶׁל שֵׁנִי. הוֹתֵר הָרֵאשׁוֹן – הוֹתֵר הַשֵּׁנִי. הוֹתֵר הַשֵּׁנִי – לֹא הוֹתֵר הַשְּׁלִישִׁי.

אֶחָד שָׁאָמַר: "הֲרִינִי נָזִיר שְׁתַּיִם", וְשָׁמַע שְׁנַיִם וַאֲמַר: "וְאֲנִי", נִזְרִין שְׁתַּיִם, אוֹ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁתַּיִם? הוּא הוֹתֵר – הוֹתֵר הֵן. הוֹתֵר הֵן – לֹא הוֹתֵר הוּא.

שְׁנַיִם שָׁאָמְרוּ: "הֲרִי אֲנִי נִזְרִין", וְשָׁמַע אֶחָד וַאֲמַר: "וְאֲנִי", תַּחַת שְׁנֵיהֶן נֹזֵר, אוֹ תַּחַת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד נֹזֵר? הוֹתֵר הֵן – הוֹתֵר הוּא. הוֹתֵר הוּא – לֹא הוֹתֵר הֵן.

פִּי מִן חֵינוֹ. רֵאשִׁי מִן הַתְּגָלְתָּהּ. יָדִי מִן הַטּוֹמָאָה. רַגְלִי מִן הַטּוֹמָאָה.

רֵאשִׁי נָזִיר, כְּכִידִי נִזְרָה – נָזִיר. הִילוכִי נָזִיר, דִּיבּוּרִי נָזִיר – לֹא אָמַר כָּלוּם. לָמָּה? שֶׁהַתְּפִים אֶת הַנֶּזֶר בְּדָבָר שֶׁהִנְשָׂמָה תְּלוּיָה בּוֹ. נָזֵר נָזֵר. מִה נָזֵר שֶׁנֶּאֱמַר לְהֵלֵךְ – דָּבָר שֶׁהִנְשָׂמָה תְּלוּיָה בּוֹ, אֵף נָזֵר שֶׁנֶּאֱמַר כָּאֵן – דָּבָר שֶׁהִנְשָׂמָה תְּלוּיָה בּוֹ.

הוֹתֵר הוּא – הִיא הוֹתֵרָה. הוֹתֵרָה הִיא – הוּא לֹא הוֹתֵר.

מִה הֵן "וְאֲנִי"? מִה אֶת עֶבֶד לֵה, בְּאֶמֶן וְקַיִים לָהּ, אוֹ יָפָה עֲשִׂיתָ? דְּרַבִּי חִייה רוֹבָה וְרַבִּי הוֹשַׁעְיָה רוֹבָה. תַּנִּי: הֲאִשָּׁה שֶׁנִּזְרָה בְּנִזְרָה, וְשָׁמַע בְּעֵלָהּ וַאֲמַר לָהּ: מִה רְאִיתָ שֶׁתּוֹזְרִי? מַדּוּעַ עֲשִׂיתָ שֶׁנִּזְרָתָ? וְלֹא הִייתִי רוֹצֶה שֶׁתּוֹזְרִי! אֵין כָּאֵן נָזֵר! אֵין כָּאֵן שְׁבוּעָה! – לֹא אָמַר כָּלוּם. אָבָל אִם אָמַר: יָפָה עֲשִׂיתָ שֶׁנִּזְרָתָ! וְכָךְ הִייתִי רוֹצֶה שֶׁתּוֹזְרִי? וְאִילוּ לֹא נִזְרָתָ הִייתִי מִזְוִירָה! תַּנִּי רַבִּי חִייה: בּוֹלָהֶם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר. תַּנִּי רַבִּי הוֹשַׁעְיָה: בּוֹלָהֶם יָכוֹל לְהַפֵּר, עַד שִׁיאֲמַר בְּאֶמֶן, וְקַיִים לִיד – עוֹד אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר.

הַלְכָה ב' מִתַּנִּי "הֲרִינִי נָזִיר, וְאֶת" וַאֲמַרָה: "אֶמֶן" – מִיפֵר אֶת שְׁלָה וְשִׁלּוֹ קָם. "הֲרִינִי נָזִיר; וְאֶתָּה" שָׁמַע בְּעֵלָהּ, וַאֲמַר: "אֶמֶן" – אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר.

[דף י"ז ע"א]

גְּמָרָא הוֹתֵרָה הִיא – הוֹתֵר הוּא. הוֹתֵר הוּא – לֹא הוֹתֵרָה הִיא.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מפני שהוא בתולה נדרו בה. באומר: "על מנת, ואת".

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הפעל שאמר: "אין כאן נדר", "אין כאן שבועה" – לא אמר כלום. וכן שאמר: "מופר ליד", "בטל ליד" – לא אמר כלום. אלא, זה כהילכתו וזה כהילכתו. הפעל אומר: מופר ליד, בטל ליד. וכן אומר: אין כאן נדר, אין כאן שבועה.

הלכה ג' מותני' האשה שנדרה בנזיר, והיתה שותה ביין, ומיטמאה למתים – הרי זו סופגת את הארבעים.

הפר לה בעלה, והיא לא ידעה שהפר לה בעלה, והיתה שותה ביין ומיטמאה למתים – אינה סופגת את הארבעים; רבי יהודה אומר: אם אינה סופגת את הארבעים, תספוג מכת מרדות.

גמרא מלקות תורה – ארבעים חסר אחת. אומדין אותו, אם יש – מלקין אותו, ואם לאו – אין מלקין אותו. מכת מרדות, חובטין אותו עד שיקבל, או עד שתצא נפשו.

בתיב וד' יסלח לה – מגיד שמעונה סליחה. בשניה רבי יעקב מויע לפסוק זה, היה אומר: מי שנתפון שיעלה בידו בשר חזיר, ועלה בידו בשר כשירה – צריך כפרה, המתפון שיעלה בידו בשר חזיר, ועלה בידו בשר חזיר – על אחת כמה וכמה!

תני: האשה שנדרה בנזיר, ושמעה חבירתה, ואמרה: "ואני", ושמע בעלה של ראשונה ואמר: "מותר ליד" – הראשונה מותרת והשנייה אסורה. רבי שמעון אומר: אם אמרה: "לא נתפונתי אלא להיות כמותה וכיוצא בה" – אף השנייה מותרת.

תמן תנינן: רבי לעזר אומר: עד שיאמר שבועה באחרונה. רבי שמעון אומר: עד שיאמר שבועה על כל אחת ואחת.

אמר רבי יוחנן: דברי רבי שמעון, נמצא שאין בידו חטים, פטור על השאר. אמר רבי אבא: אף רבי יודה מודה בה.

נמצא שאין בידו חטין, מהו שתחול עליו שאר המינין? חבריין אמרין: לא חלה. רבי זעירא אומר: חלה.

אמר רבי יעקב בר אבא: מתניתא מסייע לחבריין. האשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה: "ואני", ושמע בעל הראשונה והיפר לה – הראשונה מותרת והשנייה אסורה. רבי שמעון אומר: אם

אמר: "לא נתפוננתי אלא להיות כמותה וכיוצא בה" – אף השנייה מותרת. מפני שאמר: "להיות כמותה וכיוצא בה", האם לא אמר: "להיות כמותה וכיוצא בה" – הראשונה מותרת והשנייה אסורה.

[דף י"ז ע"ב]

מה אם תמון שאין שם עיקר גזירות, את אומר: חלה, פאן שיש פאן עיקר שבועה – לא כל שפן? מהו דאמר רבי יוחנן: דברי רבי שמעון נמצא שאין בידו חסיון – ופסוק על השואר? כמתפיש, באומר: שעורין יהו בחסיון, פוסמין יהו בחסיון.

פשיטא דא מילתא, לא היפר לה בעלה של ראשונה, ועברה על נדרה – לוקה. שנייה מהו שתלקה? אמר רבי יוסה, מאחר שזו לוקה – זו לוקה. אמר רבי לא: רבי שמעון היא. ותיעשה שנייה באומרת: הריני גזירה לאחר עשרים יום. רבי שמעון בדעתיה, רבי שמעון פוסק שלא נתנדב בדרך המתנדבין.

הלכה ד' מתני' האשה שנדרה בגזיר, והפרישה את בהמיתה, ואחר כך היפר לה בעלה; אם שלו היתה בהמה – תצא ותרעה בעדר. ואם משלה היתה בהמה – החטאת תמות, ועולה תיקרב עולה, ושלמים יקרבו שלמים, ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

היו לה מעות סתמים – יפלו לנדרה. מעות מפורשים: דמי חטאת – ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין בהן. דמי עולה – יביאו עולה, ומועלין בהן. דמי שלמים – יביאו שלמים, ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

גמרא הא ליקדש – קדשה? אלא בשנתן לה אחר מתנה, ואמר לה: על מנת שלא יהא לבעליך רשות בהן. שלה הן? אמר רבי מתניה: כמשלש על נכסיו. ואם בא ומיחה – לא קדשה, ואם לאו – קדשה. תמון את מוצא אומר: תצא ותרעה בעדר, וכא את אמר אכן!

[דף י"ח ע"א]

תמון – תזקן עוקר את הנדר מעיקרו, ברם חבא – אינו עוקר אלא מיכן ולבא.

מי מיפר את שעליה? אמר רבי יוסי בן חנינה: גזירת הכתוב היא, הפר את נדרה – הפר את מה שעליה. מי שהוא היפר נדרה – הוא מיפר מה שעליה.

תני: אין טעונין לא להם, ולא זרוע.

רבי בון בר חייא בריה דרבי שמעון בעי: שלמים בָּאִין לאחר מיתה מהו שִׁמְעֵנּוּ לָהֶם?

חזר ומר: וכן בחיים, לא על הבטלה הן בָּאִין? את אמר: טעונין לָהֶם! וכא, טעונין לָהֶם!

אמר רבי יוסה: פשיטא לרבי בון בר חייא, בשלמים הבאין לאחר הפרה – שאין טעונין לָהֶם. מה בין

מיתה מה בין הפרה? מיתה – בכר נראו להיטען לָהֶם, הפרה – לא נראו להיטען לָהֶם!

תני: אשם לאחר הפרה. אין אשם לאחר מיתה. מיתה – אין אשמה קרב. הפר לה – אשמה קרב. מיתה

– אין אשמה קרב, שאין לה אשם קרב לאחר מיתה. היפר לה – אשמה קרב, שאין לה אשם בא על

הבטלה בזה.

תמן תנינן: מותר נזירים – לנזירים. מותר נזיר – לנדבה. אמר רב חסדא: והוא, שנקרבה חטאתו

בסוף. ואם קרבו שלמיו בסוף – מותרו שלמים.

אמר רבי זעירא: אפילו קרבו שלמיו לבסוף – תלכה אחת היא בנזיר – שתהא מותרו נדבה.

מתניתא מסייע לדין, ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייעא לרבי זעירא: אלו הן מעות סתומין?

כל שדמי חטאות מתות מעורבות בהן. ואפילו הפריש דמי חטאות מתות מתוכן – מעות סתומין

הן.

מתניתא מסייע לרב חסדא: "אלו לחטאתי והשאר לנזירותי", ומת – מועלין בכולן ואינן מועלין

במקצתן. ולא אמר: ואם מת – יפלו בנדבה.

אמר רב חסדא: מותר להם נזיר – ורקב. אמר רבי יוסי: ויאות! להקריבו בפני עצמו אי אתה יכול,

שאין להם קרב בפני עצמו. להקריבו עם נזירות אחרת אין את יכול, שאין לה נזירות באה בלא

להם. לפום כן צריך לומר: מותר להם נזיר – ורקב.

סברין מימר: הוא מותר לחמו, הוא מותר נסקיו. אמר רבי יוסי בי רבי בון: מותר נסקיו –

[דף י"ח ע"ב]

קדשי קדשים אינן – יפלו בנדבה.

על דעתיה דרבי יוסי בי רבי בון: שמואל, ורב חסדא, ורבי אלעזר – שלשתן אמרו דבר אחד .

רב הסדא - הנהו דהבא. שמואל - דמר רבי יוסי: עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל לרבי שמואל: הפריש שקלו ומת? אמר ליה: ופלו לנדבה. מותר עשירית האיפה - שלו. רבי יוחנן אמר: יוליכם לים המלח. רבי לעזר אומר: ופלו בנדבה.

רבי בא בשם רב: מעות - סתומין, אין בהמה סתומה.

אמר רב ששת: ותני בן: יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש, מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, מן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן אינו מנלח על בהמות אביו נזירות. אבל, יצא בקרבן אביו במעות שהפריש, מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, ומן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן הוא מנלח על מעות נזירות בזמן שהן סתומין, לא בזמן שהן מפורשין! תלמוד לומר קרבנו - בקרבנו הוא יוצא, אינו יוצא בקרבנו של אביו. בשוהא אצל המעות, הוא מזכיר סתומין.

בהמה, אין עליה הילכות סתומין - פתחילה. יש עליה הילכות סתומין בסוף. מעות, יש עליהן הילכות סתומין פתחילה, ואין עליהן הילכות סתומין בסוף.

מעות - יש עליהן הילכות סתומין פתחילה, דתנינן: היו לו מעות סתומין - ופלו לנדבה.

בהמה - אין עליה הילכות סתומין פתחילה, דתנינן: רבן שמעון בן גמליאל אומר: הביא שלש בהמות ולא פירש.

מעות - אין עליהן הילכות סתומין בסוף. דתנינן: "אלו להטאתי ושאר לשאר נזירותי ומת - מועלין בכולן ואין מועלין במקצתן."

בהמה - יש עליה הילכות סתומין בסוף - בשחביא מעות וחיללן על בהמה.

הפריש חמור - במפריש מעות. הפריש שור - רבי יוסי בי רבי בון רבי חייה בר לוייני, תריהון אמרין בשם שמי: חד אמר: במפריש מעות, וחד אמר: במפריש בהמה.

הלכה ה' מתני' גזרק עליה אחד מן הדמים - אינו יכול להפריש. רבי עקיבה אומר: אפילו נשחטה עליה אחת מכל הבהמות - אינו יכול להפריש. במה דברים אמורים? בתגלחת הטוהרה; אבל

[דף י"ט ע"א]

בתגלחת הטומאה - יפר, שהוא יכול לומר: "אי אפשי באשה מנוקלת".

רבי אומר: אף בתגלחת הטהרה – יפר, שהוא יכול לומר: "אי איפשי באשה מגולחת".

גמרא מיפר לה מפני שערה! רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יסא בן חנינא: גזירת הכתוב היא, הפר נדריה – היפר מה שעליתה. בשעה שהוא מיפר נדריה – מיפר מה שעליתה.

אמר רבי לעזר: דרבי שמעון היא.

אמר רבי יוחנן: דברי הכל היא, משניתק מלא תעשה לעשה.

רבנין אמרינן: (במדבר ו) ואחר ושתה הנזיר יין – אחר כל המעשים הללו. רבי שמעון אומר: אפילו אחר מעשה יחיד.

אמר חזקיה: מתניתא מסייע לרבי לעזר. בפה דברים אמורים? בתגלחת טהרה, אבל בתגלחת טומאה – יפר, שהוא יכול לומר אי איפשי באשה מגולחת, הא תגלחת טהרה – אינה מגולחת. מאן אית ליה, תגלחת – אינה מגולחת, לא רבי שמעון?

אמר רבי יוסי בר אבון: אף רבי דקוותה. רבי אומר: אף בתגלחת טהרה – יפר, שהוא יכול לומר: אי איפשי באשה מגולחת. ויומר: אי איפשי באשה מגולחת ומגולחת?

אמר רבי יוחנן: לא אמר רבי עקיבה, אלא בהטאת, שחטאת פסולה שלא לשמה. מעתה אפילו בחיים? אינה נמסרת לגבוה אלא בשחיטה.

הלכה ו' מתני' האיש מדיר את בנו בנזיר, ואין האשה מדרת את בנה בנזיר.

[דף י"ט ע"ב]

פיצד? גילה או שגילהו קרובים, מיהא או שמיחהו קרובים; היתה לו בהמה מופרשת – החטאת תמות, והעולה תיקרב עולה, ושלמים יקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

היו לו מעות סתומים – יפלו לנדבה; מעות מפורשים, דמי חטאת – ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. דמי עולה – יביאו עולה, ומועלין בהן. דמי שלמים – יביאו שלמים, ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

האיש מגלח על נזירות אביו, ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. פיצד? מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות סתומין על נזירותו, ומת, ואמר: "הריני נזיר על מנת שאגלח על נזירות מעות אבא". אמר

רבי יוסי: הרי אלו יפלו לנדבה, אין הוא מנלח על נזירות אביו ואי זהו שהוא מנלח על נזירות אביו?
מי שהיה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעות סתומין לנזירותו, ומת – זהו שהוא מנלח על נזירות
אביו.

גמרא (ויקרא יג) איש. אין לי אלא איש, אשה מניין? תלמוד לומר, צרוע, בין איש, בין אשה, בין
קמן. אם בן למה נאמר איש? לענין שלמפניו, האיש פורע ופורם, אין האשה פורעת ופורמת.

האיש מדיר והאיש מגלח. רבי יוחנן בשם רבי מאיר: כ"ד דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל,
וזה אחד מהן. בית שמאי אומרים: אין האיש מדיר את בנו בנזיר, ובית הלל אומרים: מדיר בנו
בנזיר.

תני: בנזירי מרחם – אית דבגעי מימר: עד שזביא שתי שערות, אית דבגעי מימר: עד שזביא לעונת
נדרים. תפל מודין, שאם יבא לעונת נדרים – שאינו מוזיר.

גילה או שגילהו קרובים, מיתה או שמיחהו קרובים. בכל לשונות – כמי שמיחה. יושב לו לפני
הספר – כמי שלא מיתה.

קרוב מהו שמיחה?

מהו שתחול עליו נזירותו ונזירות אביו באחת? מעשה בי רבי חנינה בן חנינה, שהדירו אביו, והיה
רבן שמעון בן גמליאל בודקו אם הביא שתי שערות. אמר לו: מפני מה אתה בודקיני? "אם נזירות
אבא עלי – תריני נזיר, ואם לאו – תריני נזיר מבכר!" עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו, ואמר לו:
בטוח אני, שאי את יוצא מן הזקנה עד שתורה הנראות בישראל. אמר רבי אלעזר בר צדוק: אני
ראיתי וישוב ודורש ביבנה.

רבי אחא רבי אימי אמר, רבי יוסי בן חנינה שאל: מליקת העוף שלו, מהו שתאכל? עד דאת מקשי
לה למליקת העוף, קשיתה לשחיתת העוף! תמן: ספק אחד, וכא, שני ספיקות.

אמר רבי מני: ואפילו הכא ספק אחד הוא, בחדא דתני: הנוחר והמעקר – אין בו משום שחיטת חולין
בעורה. רבנין דקיסרין בשם רבי יוסי בן חנינה: אפילו ספק אחד אינו, כמאן דאמר: אין שחיטת העוף

[דף כ' ע"א]

מתחזקת מדבר תורה (במדבר יא) וישטחו להם שמות – וישטחו להם שחוט.

עד בְּדוֹן, בְּשׁוּיָן, הוּא וּבְכֵן נִזְיֵר אַחַת. הוּא נִזְיֵר אַחַת וּבְכֵן נִזְיֵר שְׁתֵּימָּה? הוּא נִזְיֵר טְהוֹר וּבְכֵן נִזְיֵר טָמֵא?
הוּא נִזְיֵר טָמֵא וּבְכֵן נִזְיֵר טְהוֹר?

מֵאִי טָעֵמָא דְרַבִּי יוֹסִי? קָרְבָּנוּ לַה' עַל נִזְרוֹ – שְׂיִקְדּוּם נִזְרוֹ לְקָרְבָּנוּ, וְלֹא שְׂיִקְדּוּם קָרְבָּנוּ לְנִזְרוֹ! הוּוּן בְּעֵי
מִימַר: רַבִּי יְהוּדָה יוֹדִי לְרַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁר־הִיא, אָמַר: לֹא דֵּו מוֹדוֹ לְדֵּו, וְלֹא דֵּו מוֹדוֹ לְדֵּו.

הדרן עלון מי שְׂאָמַר

פרק ה

הַלֵּכָה א' מִתְנִי' בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: הַקֹּדֶשׁ טְעוּת – הַקֹּדֶשׁ; וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ.

בִּיצֵד? אָמַר: "שׁוֹר שְׁחֹר שְׂיִצֵּא מִבֵּיתִי רֹאשׁוֹן, הֲרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ"; וְיִצֵּא לָכֵן – בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים:
הַקֹּדֶשׁ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ.

"דִּינֵר זָהָב שְׂיִעֲלָה בְּיָדִי רֹאשׁוֹן, הֲרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ"; וְעֲלָה שֶׁל כֶּסֶף – בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: הַקֹּדֶשׁ; וּבֵית
הֵלֵל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ.

"חֲבִית שֶׁל יוֹן שְׂתִיעֲלָה לְיָדִי רֹאשׁוֹנָה, הֲרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ"; וְעֲלָה שֶׁל שָׁמֶן – בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: הַקֹּדֶשׁ;
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הַקֹּדֶשׁ.

גְּמָרָא תַּפְּזֵן תַּנִּינֵן: הַמִּתְבַּיֵּן לֹא־מֵר: תְּרוּמָה, וְאָמַר: מַעֲשֵׂר, מַעֲשֵׂר, וְאָמַר: תְּרוּמָה. עוֹלָה, וְאָמַר:
שְׁלָמִים. שְׁלָמִים, וְאָמַר: עוֹלָה.

אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה: בָּא לֹא־מֵר: הוֹלִין, וְאָמַר: עוֹלָה – קִדְּשָׁה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמִתְבַּיֵּן לְהַקְדִּישׁ אֲנִי קַיִמִין,
אֵלָּא שְׁהוּא טוֹעֵה מִשּׁוּם דְּכָר אַחֵר הִיא.

מִתְנִיטָא מַה הִיא ? עַל דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי יְרֵמְיָה – בְּמַחְלֻקָּתָהּ, עַל דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי יוֹסִי – דְּכָרֵי חֶבֶל.

(וַיִּקְרָא ה) בְּשִׁפְתַּיִם – לֹא בִלְב. וְכֹל שְׂאֵנִי מוֹצִיא אֶת הַגּוֹמֵר בִּלְב, תִּלְמוּד לֹא־מֵר: לְבָטָא. שְׂמוּאֵל אָמַר:
הַגּוֹמֵר בִּלְב – אֵינוֹ חַיִּיב עַד שְׂיִוְצִיא בְּשִׁפְתָּיו.

וְהִתְנִי: (שְׁמוֹת לז) כֹּל נָדִיב לֵב, זֶה הַגּוֹמֵר בִּלְב; אֵתָּה אוֹמַר: זֶה הַגּוֹמֵר בִּלְב, אִי אֵינוֹ אֵלָּא הַמוֹצִיא
בְּשִׁפְתָּיו, בְּשִׁהוּא אוֹמַר: (דְּבָרִים כג) מוֹצֵא שְׁפָתָיִךְ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ – הֲרִי הַמוֹצִיא בְּשִׁפְתָּיו אָמַר. הָא
מַה אֲנִי מְקַיִּים כֹּל נָדִיב לֵב? זֶה הַגּוֹמֵר בִּלְב!

[דף כ' ע"ב]

מאן דמר שמואל - לקרבן?

תמן תנינן: המכנס מעות ואמר: "הרי אילו לשקלי", בית שמאי אומרים: מותרן נדבה. ובית הלל אומרים: מותרן חולין. "שאביא מהן שקלי" - שוין שמותרן חולין.

אילו לחטאתי - שוין שמותריהן נדבה. שאביא מהן חטאתי - שוין שמותריהן חולין.

רבי יוסי בשם רבי אלעזר: מה פליגא? במכנס פרוטרוט, אבל באומר: "אילו" - כל עמא מודי שהמותר נדבה.

רבי חזקיה רבי ביבי בשם רבי לעזר: מה פליגא? במכנס פרוטרוט, אבל באומר: "אילו" - כל עמא מודיי שהמותר חולין.

אמר רבי חזקיה: מתניתא מסייע לרבי ביבי. אמר רבי שמעון: מה בין שקלים לחטאת? אלא, שהשקלים יש להן קיצבה.

מה נן קיימין? אם באומר: שאביא מהן שקלים - כל עמא מודיי שהמותר חולין. אם באומר: שאביא מהם חטאתי - כל עמא מודיי שהמותר חולין!

אלא כן אנן קיימין, באומר: "אילו"! שקלים, על ידי שקצבתן מן התורה - מותרן חולין. חטאת, על ידי שאין קצבתן מן התורה - מותרת נדבה.

מה עבד לה רבי יוסי? פתר לה: במכנס פרוטרוט, בבית הלל.

הפריש שקלו, סבור הוא שהוא חייב, ונמצא שאינו חייב - לא קדש.

הפריש שנים, סבור שחייב שנים, ונמצא שאינו חייב אלא אחת. אותו השני, מה את עבד ליה? סבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב. באומר: אילו.

גישמעניה מן הדא: הפריש חטאתו, סבור שהוא חייב ונמצא שאינו חייב - לא קדשה. הפריש שנים, סבר שהוא חייב שנים ונמצא שאינו חייב אלא אחת, אותה השנייה (מה את עבד לה? סבור שחייב ונמצא שאינו חייב, או באומר: אילו, אלא) רועה. תכא נמי, אילו - לנדבה. היאך אתה אומר אילו?

תמן תנינן: האומר: "הרי עלי במחבת"

[דף כ"א ע"א]

והביא במרחשת, "במרחשת" והביא במחבת. רבי יוסי בשם רבי שמעון בן לקיש: דבית שמאי היא, דבית שמאי אומרים: הקדש טעוה – הקדש.

רבי זעירא בעא קמי רבי יוסי: ולמה לי נן פתרין לה דברי חפל? באומר: במחבת אמרתי, אבל אם אמר: הרי עלי במחבת, וחזר ואמר במרחשת, יצא!

אתא רבי חנינא ורבי יסא בשם רבי יוחנן: דברי חפל היא.

רבי ירמיה בעי: אמר: הרי עלי או במחבת או במרחשת, וחזר ואמר במחבת, וחזר ואמר במרחשת? רבי יודה בר פזי בשם רבי אחא, רבי חמא בשם רבי יוסי: קובען אפילו בפה.

סברין מימר: אפילו ימים טובים קובעין, אפילו בלים קובעין.

תמן תנינן: רבי יוסי בי רבי יודה אומר: עשה שונג כמזיד בתמורה, ולא עשה שונג כמזיד במוקדשין. חזקיה אמר: לשונג בלא תעשה, ולממיר בלא תעשה. אבל אם בא לומר: חולין, ואמר: עולה – לא קדשה.

אמר רבי יוחנן: בא לומר: חולין, ואמר: עולה – קדשה. אבל אם בא לומר: עולה, ואמר: חולין – לא קדשה. ותייא דרבי יוחנן ברבי יוסי בי רבי יודה בתמורה, כפתרה דרבי ירמיה על דבית שמאי במוקדשין.

על דעתיה דרבי יוחנן, ניהא עשה שונג כמזיד בתמורה, ולא עשה שונג כמזיד במוקדשין? במקדיש בכור.

ומי קדש? לא בן אמר רבי חייא ורבי אחא, רבי יסא בשם רבי יוחנן: הקדיש בכור עולה למזבח – אפילו לדמים לא קדש. הקדיש בעל מום למזבח – אפילו בתמורה לא קדשה! אלא, המקדיש בעל מום עובר.

ומחזק הוא למכות? אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנה:

[דף כ"א ע"ב]

תיפתר, במקדש תמימין לבדק הבית. רבי יוסי בי רבי יודה – בשוטים אביו: הקדיש תמימים לבדק הבית – עובר בעשה. מניין בלא תעשה? תלמוד לומר (ויקרא כב) וידבר ה' אל משה לאמר – לא אמור. דברי רבי יודה.

רבי הוה יתיב מתני בפירשת אין ממירין בבכור, וחליף אבוי דבר פדיה. חמתיה רבי, אמר: אנא ידע מה אמר פדון! אנא מימר, וידבר ה' אל משה לאמר – לא יימר, דברי רבי יודה. וכתוב פז? דמר רבי אחי בשם רבי יוחנן: גורעין לדרוש מתחילת הפרשה לסופה. רבי חנינה בשם רבי ירמיה: ואפילו באמצע התיבה, (שם ב) ויצקת עליה שמן מנחה היא – ויצקת משמן מנחה, לרבות כל המנחות ליציקה.

תמן תנינן: שום היתומין – ל' יום. שום הקדש – ס' יום. ומכריזין בבקר ובערב.

אמר רבי מנא: רבי ליעזר – חשש על הערמה. רבי יהושע – לא חשש על הערמה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אתיא דרבי אליעזר בבית שמאי, ודרבי יהושע בבית הלל.

דרבי אליעזר בבית שמאי, דבית שמאי אומרים: אין אדם נשאל על הקדישו, והוא דהוה אמר: צריך להדיר הנגיה.

ודרבי יהושע בבית הלל, דבית הלל אומרים: אדם נשאל על הקדישו, והוא דהוה אמר: אינו צריך להדיר הנגיה. מה נפשך, תהא בו האיש (הוה) [תהא] שישאל על הנגיה?

מודה רבי יהושע בערב – שהוא צריך להדיר הנגיה.

מה אמר רבי יהושע במתנה? מפיון שהוא נותן מתנה בעין ופה – אינו צריך להדיר הנגיה, או מאחר שהורע פוהו והוא חוזר בו – צריך להדיר הנגיה.

[דף כ"ב ע"א]

גישמעניה מן הדא: קריבתיה דרבי חניי, הוה בעל חייב קרס, אתא מרי חובא, וטרף. אתא עובדא קומי דרבי אחא, אמר: [אין] צריך להדיר הנגיה. רבי יוסי אמר: (אין) צריך להדיר הנגיה.

אמרין חבריא קומי רבי אחא ורבי יוסי: יאות אמר רבי אחא, דאין חוזר הוא עליה, לא אתי מרי חובה וטרף? אמר לון רבי יוסי: עבדה לון תכשימים, עבדה לון פרה פרנן. אמר רבי חניי: משה! יאות אמר רבי יוסי! ונפק עובדא ברבי אחא.

תמן את אמר: תצא ותרגע בעדר, וכא את אמר אבין. אמר רבי יוסי בי רבי בון: תמן לגזירותו נשאל, מבח גזירות יצאו קרבנותיו לחולין.

רבי ירמיה בשם רבי הונא, רבי חזקיה ורבי אחא בשם רבי יוחנן: כל עמא מודיי שאין נשאל על תמורתו! מה פליגין? בהקדישו. שבית שמאי אומרים: בשם שאין אדם נשאל על תמורתו, כך אין נשאל על הקדישו. בית הלל אומרים: אדם נשאל על הקדישו, ואין נשאל על תמורתו.

רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא: את תופשו משם שור משם ראשון? שור שחור שיצא מבית ראשון, ויצא לבן, ויצאו שחורין אחריו, את תופשו משום ראש לשחורים! שור לבן שיצא מבית ראשון, ויצא שחור, ויצאו לבנים אחריו, את תופשו משום ראש ללבנים.

שור שעמד על האבוס, ונמצא רבין. רבין, ונמצא עומד. יהא בה פהדה דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: נתפזן לתרום פרי חייטין, ותרם שעורים; בליקל – לא עשה כלום, ביום – מה שעשה עשוי. שחמתית ונמצאת אגרון, אפילו ביום – לא עשה כלום.

[דף כ"ב ע"ב]

איל – לא כלום. עגל – אין, דכתיב (ויקרא ט) ועגל בן בקר לחמאת.

פכש – לא כלום. סלעים – לא כלום. פרוטוט – לא כלום. דינר וקב – קדש.

הלכה ב' מתני' מי שגדר בגזיר, ונשאל לחכמים ואסרו – מונה משעה שגזר. נשאל לחכמים והתירו, והיתה לו בהמה מופרשת – תצא ותרגע בעדר. אמרו בית הלל לבית שמאי: אין אתם מודין בזה שהוא הקדש מעות שתצא ותרגע בעדר? אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודין במו שטעדה, וקרא לתשיעי – עשירי, ולעשירי – תשיעי, ולאחד עשר – עשירי, שהוא מקודש! אמרו להן בית הלל: לא השבט קידשו! ומה אילו טעה והניח את השבט על השמיני או על שנים עשר, שפא עשה כלום? אלא בתוב שקידש את העשירי, והוא קידש את התשיעי, ואת אחד עשר.

גמרא תני: בית שמאי אומרים: משענה שנשאל. ובית הלל אומרים: משענה שגזר. מה נן קיימין? אם בשגילגל בגזרו – כל עמא מודיי משענה שנשאל. אם בשלא גילגל בגזרו – כל עמא מודיי משענה שגזר! אלא כי נן קיימין, בשעתיד לישאל, בית שמאי אומרים: מפיון שעתיד לישאל – מוגלגל הוא. ובית הלל אומרים: אילו גילגל, לא היה נשאל.

הרי שגזר ויהיה מוגלגל בגזרו – אין נשאלין לו, אלא אם בן נחג בהון באיפור, בימים שנהג בהון בהיתר; דברי רבי יודא. אמר רבי יסא: בפה דברים אמורים? בגזרו מרובה, אבל בגזרו ממועט – דיו שלשים יום.

ומה בין גזרו מרובה לגזרו ממועט? אלא, אכן הוא, בפה דברים אמורים? בזמן שגילגל בגזרו זמן מרובה. אבל גילגל בגזרו זמן ממועט – דיו שלשים.

מה נן קיימין? בשגילגל בטומאה – כל עמא מודיי שפטר הכל. אם בשלא גילגל אלא בתגלחת – כל עמא מודיי שלא סתר אלא שלשים יום! אלא בן אגן קיימין: בשגילגל ביין. בעומד בתוך גזירותו, אבל בעומד לאחר גזירותו, אבל – סתר.

[דף כ"ג ע"א]

תמן תנינן: קרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי, שלשתן מוקדשין; התשיעי – נאכל במומו, והעשירי – מעשר. ואחד עשר קרב שלמים. (ויקרא כז, לב) יהיה קדש – מלמד שהקדושה חלה על התשיעי ועל אחד עשר. יכול יקרבו שניהן? תלמוד לומר (שם ג, א) בקר בקר – לרבות אחד עשר. מן הבקר – להוציא את התשיעי. מה ראית לרבות אחד עשר ולהוציא תשיעי? אחר שריבה הכתוב, מיטע, שתימצא אומר: אימתי הקודש עושה תמורה, לפניו או לאחריו? הוי אומר: לאחריו. מרבה אני אחד עשר שהוא אחר הקדושה, ומוציא אני את התשיעי שהוא לפני הקדושה.

עד דדון, בסבור בו שהוא עשירי, וקרוי עשירי. היה יודע בו שהוא תשיעי, וקרייו עשירי, חברייא אמרין: קדש. רבי יודן אומר: לא קדש.

מתניתא מסייע לחברייא, אמרו בית הלל לבית שמאי: אין אתם מודין שתצא ותרעה בעדר. אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודין כמי שמועה וקרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי – שהוא מקודש. ואינן מקבלין מנהון, דלא בן, יתיבונן, מה אתם משיבין אותנו מן דבר שהיה קדוש

אֵלָא בְּמַעוֹת, עַל דְּכָר שֶׁהוּא קְדוֹשׁ בֵּין בְּמַעוֹת בֵּין שְׂלָא בְּמַעוֹת? כִּי דְמַר רַבִּי אָמִי: עֲשִׂירִי הָווּ בְּתִשְׁבָּה! אוּ יִכָּא כִּי דְמַר רַבִּי נָסָא: בְּאִינֵשׁ דְּאִית לֵיה תַרְוִין טַעְמִין, וּמַתִּיב חַד מִנְהוֹן.

הלכה ג' מתני' מִי שֶׁנִּזְר בְּנִזִּיר, וְהִלֵּךְ לְחִבְיָא אֶת בְּהֶמְתּוֹ, וּמִצָּאָהּ שֶׁנִּגְנְבָה; אִם עַד שְׂלָא נִגְנְבָה בְּהֶמְתָּ נֹזֵר – הֲרִי זֶה נִזִּיר. אִם מִשְׁנִגְנְבָה בְּהֶמְתָּ נֹזֵר – אִינוּ נִזִּיר. זֹו טַעוֹת טַעָה נְחוּם אִישׁ הַמְּדִי, כְּשֶׁעָלָו נִזְרִים מִן הַגּוֹלָה, וּמִצָּאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֶרֶב, אָמַר לָהֶן נְחוּם אִישׁ הַמְּדִי: אֵילּוּ הָיִיתֶם יוֹדְעִים שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ עֲתִיד לִיחָרֵב, נִזְרִים הָיִיתֶם? אָמְרוּ לוֹ: לֹא! וְהַתִּירֵן נְחוּם אִישׁ הַמְּדִי. וְכִשְׁבָּא דְּכָר אֲצֵל חֲכָמִים, אָמְרוּ: כָּל שֶׁנִּזְר עַד שְׂלָא חֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ – נִזִּיר, וּמִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ – אִינוּ נִזִּיר.

גמרא מַה אָנֹן קְיָיִמִין? אִם בְּשִׂרָאָה בְּהֶמְתָּ עוֹבְרַת בְּשׁוּק, וְאָמַר: הֲרִינִי נִזִּיר עַל בְּהֶמְתָּ זֹאת שֶׁעָבְרָה, אֲפִילוּ מִשְׁנִגְנְבָה בְּהֶמְתָּ – נִזִּיר! אִם כְּסָבוֹר שֵׁישׁ לוֹ, וּנְמִצָּא שְׂאִין לוֹ? כִּךְ אָנוּ אוֹמְרִים, הִיָּה עֲשִׂיר וְהַעֲנִי תִיפְקַע מִמֶּנּוּ נִזְרוֹתָ? אֵלָּא, אֲכֹן אָנֹן קְיָיִמִין, בְּאוֹמַר: הֲרִינִי נִזִּיר עַל הַבְּהֶמְתָּ שֵׁישׁ לִי בְּתוֹף הַבֵּית, וְהִלֵּךְ וּמִצָּאָהּ שֶׁנִּגְנְבָה; אִם עַד שְׂלָא נִגְנְבָה הַבְּהֶמְתָּ נֹזֵר – הֲרִי זֶה נִזִּיר. אִם מִשְׁנִגְנְבָה הַבְּהֶמְתָּ נֹזֵר – אִין זֶה נִזִּיר.

תַּלְמִידוֹהִי דְּרַבִּי חִיָּיה בַּר לִזְיִינָא אָמְרִין: רַבִּי יְהוּדָה שְׂאֵל: הַחֲזִירוּהָ הַנִּגְנָבִים בְּלִילָה; לְמַפְרַע חֹזֵר עָלֶיהָ נִזְרוֹתָ, אוּ מִיכֵן וְלָכָא?

זֹו טַעוֹת טַעָה נְחוּם אִישׁ הַמְּדִי. מַה טַעָה? שֶׁפִּתְחָה לָהֶם

[דף כ"ג ע"ב]

בְּנִזְלָה. אָמַר לָהֶם נְחוּם אִישׁ הַמְּדִי: אֵילּוּ הָיִיתֶם יוֹדְעִין שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ עֲתִיד לִיחָרֵב, נִזְרִין הָיִיתֶם? אָמַר רַבִּי זְעִירָא: הִנֵּה צָרִיף מִימַר לוֹן, לֹא הָיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁכָּכָר נִתְּנָבְאוּ הַנִּבְיָאִים לָכֶם שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ עֲתִיד לִיחָרֵב, לֹא תוֹת בְּנִזְלָה. אָמַר לוֹן רַבִּי חֵילָא: עוֹד הוּא בְּנִזְלָה, יְכַלִּין הוּוֹן מִימַר, יִדְעִין הוּוֹנָן, אֵלָּא הוּוֹנָן סָבְרִין דְּמִלְיָא רַחֲמִין (יְחֻזְקָאֵל מִב) הַחֲזוֹן אֲשֶׁר הוּא חוֹזֵה לְיָמִים רַבִּים.

תָּנִי: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נִזְרִין עָלוּ בִּימֵי שְׁמַעוֹן בֶּן שִׁטָּה. מֵאָה וְחֲמִשִּׁים מִצָּאוּ לָהֶם פֶּתַח, וּמֵאָה וְחֲמִשִּׁים לֹא מִצָּאוּ לָהֶם.

אֲתָא גַּבִּי יִצְחָי מִלְבָּא, אָמַר לֵיה: אֵית חָכָא תַּלְת מֵאוֹנוֹן נִזְרִין, כְּעִי תִשַּׁע מֵאוֹנוֹן קֶרְבָּנִין. חֵב אֶת פִּלְגָא מִן דִּידָךְ, וְאֵנָּה פִּלְגָא מִן דִּידִי. שְׁלַח לֵיה אַרְבַּע מֵאָה וְחֲמִשִּׁין. אֹזֶל לִישָׁנָא בִּישָׂא, אָמַר לֵיה: לֹא יְחִיב מִדִּידָהּ כְּלוּם. שְׁמַע יִצְחָי מִלְבָּא, וְכַעַם. שְׁמַע שְׁמַעוֹן בֶּן שִׁטָּה, וְעָרַק.

לכתר יומיו, סלקין בני נש רב רבכי ממלכותא דפרס, אמרו ליה: נהירין הוינן דהנה גברא חד סב ונהנה
 אמר קומינן מילין דהכמה. תני לון עובדא. אמרו לון: שלח אייתיתיה. שלח, יתב ליה מילח
 ואייתיתיה, אתא ליה בין מלכא למלכתא אמר ליה: למה אפליתה ביה? אמר ליה: אנא לא אפליתי
 בך, את מממונה, ואנא מן אורייתך, דכתיב (קהלת ז) כי בצל החכמה בצל הכסף. אמר ליה, ולמה
 ערקתה? אמר ליה: שמעית דמרי פעם עלי, וקיימית דדין קרא (ישעיה כו) חכי כמעט רגע עד יעבר
 זעם, וקרא עלוי (קהלת ז) ויתרון דעת, החכמה תחיה בעליה.

אמר ליה: ולמה יתבת בין מלכא למלכתא? אמר ליה: בסיפרא דבר סירה פתיב: סלסלה ותרוממך
 ובין נגידים תושבך.

אמר: הבו ליה פסא וניבךיה. וכוז ליה פסא, ומר: גברך על המזון שאכל יצאי ותכיריו. אמר ליה: עד
 בדון את בקשיותך? אמר ליה: ומה נימור? גברך על המזון שלא אכלנו? אמר, ויבון ליה ואכל, ואמר:
 גברך על המזון שאכלנו.

אמר רבי יוחנן: חלוקין על שמעון בן שטח. רבי ירמיה אמר: על הראשונה. רבי בא אמר: על השנייה.
 מחלפה שיטתיה דרבי ירמיה, תמן – צריכא ליה, וכא – פשיטא ליה! הן דצריכא ליה – ברבנן. הן
 דפשיטא ליה – ברבן שמעון בן גמליאל, דתני גלה, היסב ומבל עמקו, אף על פי שלא אכל עמקו
 פזית דגן – מזמניו; דברי חכמים. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: לעולם אין מזמניו עליו, עד
 שיאכל פזית דגן. דתני: שנים בפת, ואחד בירק – מזמניו. מתניתא דרבן שמעון בן גמליאל.

הלכה ד' מתני' היו מהלכין בדרך, ואחר בא כנגדן. אמר אחד מהן: הריני גזיר שזה איש פלוני.
 ואחר אמר: הריני גזיר שאינו הוא. הריני גזיר שאחד מכם גזיר. שאין אחד מכם גזיר. ששניכם גזירין.
 שכולכם גזירין. בית שמאי אומרים: בולן גזירין. ובית הלל אומרים: אין גזיר אלא מי שלא נתקיימו
 דבריו. ורבי טרפון אומר: אין אחד מהן גזיר.

[דף כ"ד ע"א]

הרתיע לאחוריו – אינו גזיר. רבי שמעון אומר: יאמר: אם היה כדברי – הריני גזיר חובה, ואם לאו
 – הריני גזיר נדבה.

ר'אח את חבוי ואמר: הריני גזיר שזה היה. הריני גזיר שאין זה היה. הריני גזיר שזה בהמה. הריני
 גזיר שאין זה בהמה. הריני גזיר שזה היה ובהמה. הריני גזיר שאין זה לא היה ולא בהמה. הריני גזיר
 שאחד מכם גזיר. שאין אחד מכם גזיר. ששניכם גזירין. שכולכם גזירין – הרי בולן גזירין.

מסכת מקואות פרק שני

א. מקוה שהניחו ריקן, ובא ומצאו מלא - כשר, מפני שזה ספק מים שאובים למקוה, וחזקת המקואות - כשרות. צנור המקלח למקוה, והמכתשת נתונה בצדו, ספק מן הצנור למקוה, וספק מן המכתשת למקוה - פסול, מפני שהפסול מוכיח. ואם יש בו רב מקוה - כשר, מפני שזה ספק מים שאובין למקוה:

ב. שני מקואות שאין בהם ארבעים סאה, ונפלו שלשת לוגין מים שאובין לתוך אחד מהן, וידוע לאיזה מהן נפלו, ואחר כך נפלו שנים ואינו יודע לאיזה מהן נפלו - הריני יכול לתלות ולומר: 'למקום שנפלו ראשונים - שם נפלו שניים'. נפלו שלשת לוגין לתוך אחד מהן, ואינו יודע לאיזה מהן נפלו, ואחר כך נפלו לשניים, וידוע לאיזה מהם נפלו - אינו יכול לתלות ולומר: 'למקום שנפלו שניים - שם נפלו ראשונים'. אחד שיש בו ארבעים סאה ואחד שאין בו ארבעים סאה - הריני אומר לתוך ארבעים נפלו. אחד שאוב ואחד כשר - הריני אומר לתוך של שאוב נפלו:

ג. שני מקואות שאין בהן ארבעים סאה, ונפלו שלשת לוגין לתוך אחד מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלו, ואחר כך ירדו גשמים ונתמלאו, רבי יוסי אומר: אומרין לו שלא יטבל באחד מהן, ואם טבל באחד מהן ועשה טהרות - טהורות, מפני שזה ספק מים שאובין למקוה. למה זה דומה? למי שנטמאת אחת מידי, ואין ידוע אי זו היא, אומרים לו: שלא יעשה טהרות באחת מהן. ואם עשה טהרות - טהורות, מפני שזה ספק ידיים:

ד. שני מקואות, באחד יש בו ארבעים סאה, ובאחד אין בו, טבל באחד מהן מטמאה חמורה, ועשה טהרות - תלויות. בשני ועשה - טהורות. בראשון ולא עשה, בשני ועשה - טהורות. בראשון ועשה,

בשני ועשה - אלו ואלו מנחות. ראשונות - תלויות, והשניות - טהורות. במה דברים אמורים? בטמאה חמורה, אבל בטמאה קלה - אלו ואלו טהורות. טבל באחד מהן מטמאה קלה ועשה טהרות - טהורות. נטמא באמצע טמאה קלה וטבל בשני ועשה טהרות - אלו ואלו מנחות, הרי אלו מוכיחות. נאכלו ראשונות או נטמאו או שאבדו, עד שלא נעשו שניות - שניות טהורות. משנעשו שניות - שניות תלויות. טבל באחד מהן מטמאה חמורה, ועשה טהרות - תלויות. נטמא באמצע טמאה קלה, וטבל בשני ועשה טהרות - טהורות. נגעו אלו באלו, ראשונות - תלויות, ושניות - ישרפו. טבל באחד מהן מטמאה קלה, ועשה טהרות - טהורות. נטמא באמצע טמאה חמורה, וטבל בשני ועשה טהרות - תלויות. ואם נגעו אלו באלו, שניות - תלויות, ראשונות - ישרפו:

ה. שני מקואות של ארבעים ארבעים סאה, אחד שאוב ואחד כשר, וטבל באחד מהן מטמאה חמורה ועשה טהרות - תלויות. בשני ועשה טהרות - טהורות. בראשון ולא עשה, בשני ועשה - טהורות. בראשון ועשה, בשני ועשה - אלו ואלו מנחות, ראשונות - תלויות, ושניות - טהורות. במה דברים אמורים? בטמאה חמורה, אבל בטמאה קלה - אלו ואלו תלויות:

ו. ירדו שנים וטבלו בשניהם, אחד טמא טמאה חמורה, ואחד טמא טמאה קלה, הטבול מטמאה חמורה - טמא, והטבול מטמאה קלה - טהור. אחד טמא טמאה חמורה, ואחד מקר; הטבול מטמאה חמורה - המקר טהור. אחד טמא טמאה קלה ואחד מקר - שניהן תלויות. למה זה דומה? לשני שבילין, אחד טמא ואחד טהור, והלכו שנים בשניהן, ועשה טהרות, באחד יש בו דעת לשאול, ובאחד אין בו דעת לשאול; ברשות היחיד, את שיש בו דעת לשאול - ספקו טמא. ושאין בו דעת

לשאול - ספקו טהור. וברשות הרבים - שניהם תלויין:

ז. שני מקואות של עשרים עשרים סאה, אחד שאוב ואחד כשר, הקר באחד מהן ועשה טהרות - טהורות. בשני ועשה - ישרפו. בראשון ולא עשה, בשני ועשה - ישרפו. בראשון ועשה - אלו ואלו מנחות, הראשון טהורות, והשני ישרפו. שתי נשים שנתעסקו בצפור הראויה להוציא דם כסלע, ולאחר זמן נמצא על גבי זו כסלע ועל גבי זו כסלע - שתייהן מקלקלות:

מסכת מקואות פרק שלישי

א. גסטרא שהיא משקעת בקרקע, בור וגת, וירדו גשמים ונתמלאו - הרי אלו פסולים, מפני שהן גוררין על גבי כלי. רבי אליעזר מכשיר, שאין המים שאובין פוסלין המקוה עד שיפלו לתוכו:

ב. היה בראשו שלשת לוגין מים וירד וטבל במקוה והשלימה לארבעים סאה - כשר. סחטן לתוכו - פסול. הטביל בו את הסגוס וזכו הימנו שלשה לוגין מים במקוה - כשר. עקרו מתוכו - פסול. ורבי שמעון מכשיר, עד שיתכון לתלש. רבי יהושע אומר: בין כך ובין כך ישבר. רבי יוסי אומר משום רבי יהושע: אף יטה, ובלבד שלא יערה. וכן היה רבי יוסי אומר: זלף בידיו וברגליו שלשת לוגין למקוה - פסול. הוליכן עם הקרקע - כשר:

ג. לגיון העובר ממקום למקום, וכן בהמה העוברת ממקום למקום, זלפו בידיהם וברגליהם שלשה לוגין למקוה - כשר. ולא עוד, אלא אפלו עשו מקוה בתחלה - כשר. ואיזה טיט הנמדד עם המים? רבי יוחנן בן ברוקה אומר: הנמדד בלוג. רבי יוסי אומר: היוצא במשפך. ואלו הן קנה המדה - זה הסלול. הטיט שבצדדין - עולה למדת ארבעים סאה, ואין מטבילין בהן. שלש גממיות שבנחל, העליונה והתחתונה של עשרים עשרים סאה, והאמצעית של

ארבעים סאה, וסילון של מים בתוכן ויוצא מהן, של מימי רגלים נכנסת לתוכן ויוצא מהן. רבי יהודה אומר: רבי מאיר היה אומר: מטבילין בעליונה. ואני אומר: בתחתונה. וחכמים אומרים: בין זו ובין זו אין מטבילין אלא באמצעית, שיש בה ארבעים סאה:

ד. שתי ברכות של עשרים עשרים סאה, זו על גב זו, וברכה של שלשת לוגין בצד העליונה, ונפתקו שניהן וכאו לתחתונה - כשרין, שאני אומר: 'שלמו ארבעים סאה עד שלא ירדו שלשת לוגין'. שני מקואות של עשרים עשרים סאה, זה בצד זה, ונפלו שלשת לוגין בתוך אחד מהן ונפסקו וכאו לחברו - כשר. ורבי יוסי אומר: אם נטלה מחיצה - פסול, אבל רואה אני את דברי רבי יהושע, במקוה שאין בו ארבעים סאה ונפלו שלשה לוגין וחלקו לשנים, שזה כשר להקנות עליו, וזה כשר להקנות עליו:

ה. שני מקואות של עשרים עשרים סאה, אחד שאוב ואחד כשר, ירדו שנים והשיקום וטבלו בהן, אפלו אדמים והלבינום או לבנים והאדימום - הטובלין כמו שהיו, והמקואות כמו שהיו. שלשה לוגין שנפלו במקוה, ובעל קרי החולה שנפלו עליו תשעת קבין מים, וטהור שנפלו על ראשו ועל רבו שלשה לוגין מים שאובין, אבא יוסי בן חוני אומר: מפלי אחד משנים ומשלשה - מצטרפין, ומארבעה אין מצטרפין. בא לו במים שאובין חוץ מראשי אצבעותיו - רבי אליעזר מטהר, וחכמים אומרים: אפלו לא בא אלא ראשו ורבו - טמא. בא ראשו אבל לא רבו, רבו אבל לא ראשו, או שבא ראשו ורבו מלמעלה או מן הצד - טהורין, עד שיבא ראשו ורבו בדרך. מקצתן שאובין ומקצתן אינן שאובין, או שנפל לתוכו יין ודבש וחלב - טהור עד שיהו כלן שאובין, ואפלו הוא טהור והן טהורין - נטמאו וטמאוהו. הרי זה אומר: 'טמאני וטמאתיו':

ג. היו ארבעים סאה ונפתחה, וכאו לתוך הבית - כשרין ואין מטבילין בהם, שאין מטבילין באויר. היה ראשו אחד מגיע לארץ - מטבילין בו, שאין מטבילין באויר. גל הנתלש מן הים ומן הנער - אין מטבילין בו, שאין מטבילין באויר. ואם היו שני ראשון נוגעים בארץ - מטבילין בהן, ואין מטבילין בכיפין:

ד. קסטלין המקלח מים לכרפין, אם היה נקיב כשפופרת הנוד - אין פוסל את המקנה. ואם לאו - פוסל את המקנה. ואם היה מקבל כל שהוא מן הנקיב ולמטה - פוסל את המקנה. במה דברים אמורים? מן הצד, אבל למטה, אפלו נקיב כמחט - אינו פוסל את המקנה. הלכה זו עליו עליה בני אסיה שלש רגלים ביבנה, ולרגל השלישי, הכשירוהו להם. אמר רבי אליעזר ברבי יוסי: הלכה זו הוריתי ברומי לטהרה, וכשבאתי אצל חברי, אמרו לי: יפה הורית. פקק בטיט ובבבני - אינו פוסל את המקנה. בסיד ובגפסים - פוסל את המקנה. על גבי הארץ ועל גבי סיד וגפסים, או שמרח בטיט מן הצדדין - אינו פוסל את המקנה:

ה. מעין היוצא לתלמי, ומן התלמי לברכה, ראשונים ראשונים - הרי אלו פסולין, מפני שהן נשאבין. כיצד עושה? נוקבין למעין שתוליד על שפתו כל שהוא, ונמצא מים מועטין מטהרין את המרבין, מזחילין על גבי מת; דברי רבי יהודה. מים צפוי על גבי כל שהוא - מטבילין בהן על רום כקלפת השום, ועל רוח כשפופרת הנוד:

ו. מעין שמשוך כנדר, ורבה עליו מים שאובין והרחיבן - מטהר באשכבין ואין מטהר בזחילין, אלא עד מקום שיהא יכול להלך מתחלתו. ואיזהו תרדלית? מי גשמים הבאין במדרון, רואין אותן, אם יש מתחלתן ועד סופן צרוף ארבעים סאה - מטבילין בהן, ואם לאו - אין מטבילין בהן; דברי בית שמאי. בית הלל אומרים:

ו. טהור שנפלו על ראשו ועל רבו שלשה לוגין מים שאובין - טמא. נפלו על ראשו אבל לא על רבו, על רבו אבל לא על ראשו, או שנפלו על ראשו ועל רבו מלמטה או מן הצד - טהור, עד שיפלו על ראשו ועל רבו פדרכו. מקצתן שאובין ומקצתן אינן שאובין, או שנפל לתוכן יין, דבש, וחלב, טהור עד שיהו כלן שאובין, ואפלו הוא טהור והן טהורין - נטמאו וטמאה. הרי זה אומר: 'טמאני וטמאתי'. רבי ישמעאל אומר: בטהורין - טהור, מקל וחמר, ומה אם במקום שעשה שאר משקים כמים לפסל את הגויה בשותה רביעית - לא עשה את הטהורין כטמאים. מקום שלא עשה שאר משקין כמים לפסל את הגויה בשלשת לוגין - אינו דין שלא עשה את הטהורין כטמאין? השיב אבא יוסף החרני: מקנה יוכיח, שלא עשה בו שאר משקין כמים, ועשה בו את הטהורין כטמאין. השיב רבי על דברי אבא יוסף החרני: לא! אם אמרת במקנה - שעשה בו את הצרופין, תאמר בגוף - שלא עשה בו את הצרופין?

מסכת מקואות פרק רביעי

א. טבלא שנתנה תחת הצנור להדיח, וכן כלים שנתנן תחת הצנור להדיח - ראשונים ראשונים הכשרו לקבל טמאה. שלמו ארבעים סאה - הרי אלו טהורין. צנור שחקקו ואחר כך קבעו - פוסל את המקנה. קבעו ולבסוף חקקו - אין פוסל את המקנה:

ב. מים הנוזלין מאליהן, ומן הים ומן הנער, והעולין באנטיליא - פוסלין את המקנה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: העולין מאליהן - אינן פוסלין את המקנה לפי שאינן נתלשין. רבי אליעזר בן יעקב אומר: גג שיש בראשו אחד ועשרים סאה של מימי גשמים - ממלא בפתח ונותן לתוכה תשע עשרה סאה ופותקן, ומערבין בחצר:

כתל שבין שני מקואות שנסדק לערב - מצטרפין. ולשתי - אין מצטרפין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: חלוף הדברים. נפרצו זה לתוך זה, רבן שמעון בן גמליאל אומר: טפח ברחב הפרצה:

ה. המת במרחץ, הקמין - טמא. המת בקמין, המרחץ - טמא. הנוגע באבק - טמא, וטהור בעליתו. רבי שמעון אומר: הנוגע באבק - טהור, שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע:

ו. המטהרת שבמרחץ התחתונה מלאה שאובין, ועליונה מלאה - כשרין. אם יש כנגד הנקב שלשת לוגין - פסול. וכמה יהא בנקב ויהא בו שלשת לוגין? אחד משלש מאות ועשרים של ברכה; דברי רבי יוסי. רבי אלעזר אומר: אפלו תחתונה מלאה כשרין ועליונה מלאה שאובין, ויש בצד הנקב שלשת לוגין - כשרין, ובלבד שלא יפיל לתוך הברכה, אלא כנגד הנקב, ועולין למדת ארבעים סאה. עגולי שלג המשקעין במקנה - הרי אלו מעלין. ורבי יהודה אומר: אינן מעלין. ומודה רבי יהודה שהוא מביא טיט הנרוק בערבה, ומשיק, ויורד וטובל:

ז. מי כבשים ומי שלקות ומי זיתים שנפלו לתוך ארבעים סאה - מטבילין בהן, ובלבד שאין בהן שמן. התמד משהחמיץ - אין מטבילין בו:

ח. מקנה שאין בו ארבעים סאה, ונפל לתוכו זין ונשתנו מראיו - אינו נפסל בשלשת לוגין. ולא עוד, אלא אפלו חזרו מראיו לכמות שהיו - כשר. היו בו ארבעים סאה ונפל לתוכו זין ונשתנו מראו חציו, הטובל בין במקום המים בין במקום היין - כאלו לא טבל. נפלו לו שלשה לוגין מים, בין במקום היין, בין במקום המים - כאלו לא נפל. הנה שאוב והשיקו, השיק במקום היין, זה וזה - לא טהור. השיק במקום המים, מקום המים - טהור, מקום היין - לא טהור:

אין מטבילין בהן עד שיהיה לפניו עגל ארבעים סאה. ומעשה בכוכסים שהיו בירושלים, שהיו גודרים אותם בכלים וטובלין בהן. והכל מודים, שכלים שגדר בהן לא הטבילו:

מסכת מקואות פרק חמישי

א. גממיות על פי המקנה, וכן מקום פרסות רגלי בהמה על פי המקנה, אם היו מערבין כשפופרת הנוד - מטבילין בהם. ואם לאו - אין מטבילין בהם. ורבי יהודה אומר: הרי הן כעוקת המערה. החורין שבמקנה - מטבילין בהן, ובלבד שיהיו מערבין כשפופרת הנוד. ערבה שהיא מלאה כלים והשיקה למקנה - צריכה כשפופרת הנוד ומעין כל שהוא. רבי יהודה אומר משום בית הלל: בכלי גדול - ארבעה טפחים, ובקטן - ברבן. קומקום שהוא מלא כלים והטבילין במקנה, אף על פי שפיו צר כל שהוא - כלים שבתוכו טהורין. הטהו על צדו - עד שיהא בפיו כשפופרת הנוד:

ב. מעין היוצא מן התנור, והטביל בו צנון ודלעת, אם היו המים צפין על גבן במלואן - הרי אלו טהורין. שתי אצבעות שאמרו - בבינוניות של כל אדם, ולא מארבע בטפח:

ג. כזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ, ספק יש בהן כשעור, ספק אין בהן כשעור - ספקן טמא, שכל דבר שעקרו מן התורה ושעורו מדברי סופרים - ספקו טמא:

ד. מטהרין את המקואות, התחתון מן העליון, והרחוק מן הקרוב. כיצד? מביא סילון של עץ או של עצם או של כלי זכוכית, ומניח ידיו בתחתון עד שתתמלא מים, ומושכן ומשיקן אפלו בשערה - ודיו. ואם נכסף הסילון כל שהוא - פסול. במה דברים אמורים? בזמן שהיו זה על גבי זה, אבל אם היו זה כנגד זה - מביא סילון של רכובה מכאן, וסילון של רכובה מכאן, ומשיק ויורד וטובל.

יותר מאלפים כור, וכאו ושאלו את רבי חנניא בן תרדיון, ופסל, שאני אומר: נכנסו עובדי כוכבים וזלפוה בלילה, וחזרו ומלאו אותו בקילון. ומעשה ברבן גמליאל ואונקלוס הגר שהיו באשקלון, וטבל רבן גמליאל במרחץ, ואונקלוס בים. אמר רבי יהושע בן קופטאי: עמהן הייתי, ולא טבל רבן גמליאל אלא בים:

ב. מרחץ שבלגיה עובדי כוכבים, בזמן שמטהרת שלה פתוחה לרשות היחיד - טמאה. לרשות הרבים - טהורה. מרחץ שבלגיה עובדי כוכבים וישראל נכנס שחרית ומשיקה, אף על פי שזה נכנס וזה יוצא, זה יוצא וזה נכנס - טהורה. נעלה או שנתחדה ברשותו - טמאה. נמצאת אומר: בימים - טהורה, ובלילות - טמאה:

ג. המהרהר בלילה, ועמד ומצא בשרו חם - טמא. חם ולא הרהר, הרהר ולא חם - טהור. רבי יוסי אומר: בזקן ובחולה - טהור. בילד ובכריא - טמא:

ד. הפולטת שכבת זרע ביום השלישי - טהורה; דברי רבי אלעזר בן עזריה. רבי ישמעאל אומר: פעמים שהן ארבע עונות, פעמים שהן חמש, פעמים שהן שש. רבי עקיבא אומר: לעולם חמש. ואם יצאת מקצת עונה ראשונה - משלימין לה מקצת עונה ששית. נמצאת אתה אומר: שכבת זרע של ישראל - בכל מקום טמאה אפלו במעי נכרית. ושל נכרים - בכל מקום טהור, אפלו במעי ישראלית, חוץ ממיי רגלים שבה. כל אלו שאמרו טמאים - טהורין לחלין וטמאין לתרומה, חוץ מהפולטת שכבת זרע שהיא טמאה אף לחלין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: הפולטת שכבת זרע - טהורה לחלין. ושאמרו חוצצין, ושאמרו אין חוצצין - לא מטמאה ולא מטמאין, חוץ מקרום שעל גבי המכה, ואגוד שעל גבי המכה והקשקשים שעל גבי השכר. והשירים, והנזמים, וקטבלאות, והטבעות, ואצין -

ט. חבית שנשברה בים הגדול, ומראה אותו מקום כמראה אותו היין, הטובל באותו מקום - כאלו לא טבל. ולא עוד, אלא אפלו נפל לשם כפר תרומה - טמא. מקנה שיש בו ארבעים סאה מכונות, וירדו שנים וטבלו, זה אחר זה, הראשון - טהור, והשני - טמא. כיצד הוא עושה? עושה הראשון במים, אחד ממלא בכתף ונותן לתוכו, וטהור. רבי יהודה אומר: עושה רגלו של ראשון במים, אחר יורד וטובל - וטהור:

י. הטביל בו יורה גדולה - הרי זו טמאה, מפני שהמים מקלחין. כיצד הוא עושה? מורידה דרך פיה ומטבילה, ומעלה אותה דרך שוליה. הקופץ לתוך המקנה - הרי זה מגנה. הטובל פעמים במקנה - הרי זה מגנה. האומר לחברו: כבוש ידך עלי במקנה - הרי זה מגנה. רבי יהודה אומר: כבוש ידך עליו עד שתצא נפשו:

מסכת מקואות פרק שישי

א. ארץ הכותים - טהורה. מקוותיה, ומדוריה, ושביליה - טהורות. ארץ העמים, מקוותיה, ומדוריה, ושביליה - טמאין. מקואות העמים שבחוצה לארץ - כשרים לבעלי קריין, ופסולין לכל הטמאין. ושבארץ ישראל, שחוץ מן הפתח - טהורין לכל הטמאין, ואין צריך לומר לבעלי קריין. ושלפנים מן הפתח - פסולין לבעלי קריין, ואין צריך לומר לכל הטמאין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כשרין לבעלי קריין, מפני שבעל קרי טובל בארבעים סאה בכל מקום. ושחוץ לפתח - כשרין אף לגדות. אמר רבן שמעון בן גמליאל: הלכה אין לי, אלא מעשה במערה שהיתה בגנותו של מוסק אחד ברמון, שהיו כהנים כובשין את הגדר ויורדין וטובלין לתוכה. אמר רבי יהודה: מעשה במקנה שבין אושא לשפרעם, והיה רבי דוסא מושיב בו שני תלמידי חכמים כדי שיקוו בו המים ארבעים סאה. שוב מעשה בבית ענת שקוו

חוצצין, רפין - אין חוצצין. רבי שמעון שזורי אומר: בית הסתרים, שבנשואות - חוצץ, ובפנויה - אינו חוצצת:

ה. סם יבש שעל גבי מכה, והפחול שעל גבי עין - הרי אלו אינן חוצצין. והדם, והדבש, והדיו, והחלב, ושרף התאנה, ושרף השקמה, ושרף החרוב, יבשין - חוצצין, לחין - אינן חוצצין. ושאר כל השרפין, בין לחין בין יבשין - אין חוצצין, מפני שהן שטף לחלוטי פרות. סם יבש חוץ למכה, והפחול שחוץ לעין - הרי אלו חוצצין. צואה שתחת הצפרן שלא כנגד הבשר, והטיט, והבצק שתחת הצפרן אפלו כנגד הבשר - הרי אלו חוצצין. כשות של גדול שאינו מקפיד עליהן, והאכר והבשר המדלדלין באדם - הרי אלו אינן חוצצין. רבי יונתן בן יוסף אומר: צפרן שפרשה רבה - הרי זה אינה חוצצת. כל החוצצין בכהנים - חוצצין בנדה, ובגר בטבילה. ובחלין - אין חוצצין:

מסכת מקואות פרק שביעי

א. טבעת שנתונה בלבנה של טיט טופח, והטבילה - טהורה. ואם היה טיט יון וחבריו - כאלו לא טבלה. לגין שהוא מלא מים טמאים שאובין ונתן על פיו טיט טופח, אם היה הטיט שוקעת במים, והטבילין - טהור. ואם היה הטיט יון וחבריו - כאלו לא טבל. ורבי יוסי מטמא בשל מרקא, מפני ששפין בו סדקי כלים. אלו הן יתדות הדרכים? אלו שמהלכין עליהם בימות הגשמים והן מתמעכין. על הבגדים, מצד אחד - אינו חוצץ, משני צדדין - חוצץ; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר משום רבי ישמעאל: אף מצד אחד - חוצץ. רבי יוסי אומר משום רבי ישמעאל: של בנאין מצד אחד של בור, גדולה - מצד אחד, וקטנה - עד שיהא משני צדדין:

ב. הזפת שבכוס ושפצלוחית, מתוכן - חוצצות, ומאחוריהן - אינה חוצצת. במה דברים אמורים? מבית האמן, אבל מבית

בעל הבית, בין מתוכן בין מאחוריהן - הרי זה חוצצת. בתמחוי ובקערה, בין מתוכן בין מאחוריהן, בין מבית האמן בין מבית בעל הבית - הרי אלו חוצצין. המור והקומוס, בין בכוס בין בפצלוחית בין בקערה ובין בתמחוי, בין מתוכן בין מאחוריהן, בין מבית האמן בין מבית בעל הבית - הרי אלו חוצצין. על הסנדל מתוכו, למעלה - חוצץ, ולמטה - אינו חוצץ. ועל הספסל, מלמעלה ומן הצדדין - חוצץ, ומלמטה - אינו חוצץ. לכלוך הצואה שבכר ושכסא ושבתראות המכבסין, בין מתוכן בין מאחוריהן, בין מלמטן ובין מן הצדדין - הרי אלו חוצצין. על מטת של בעל הבית, רבי עקיבא אומר: על הגשיש החיצון - חוצץ, על הפנימי - אינו חוצץ. על המטפחת של מפסלי אילנות - אין חוצצין. רבי עקיבא אומר: אף על חלוקן. רבי שמעון אומר: אף על שמנים כיוצא בהן. לחלוחית של שמרים שבכוס שבפצלוחיות, והמוד שפשיר ושבווג, והטיט והבצק שעל יד הקרדס ושעל יד המגרפה - הרי אלו אינן חוצצין. הגלדיו - הרי אלו חוצצין:

ג. כל ידות הכלים שהכניסן כדרךן - הרי אלו אין חוצצין. נתן זפת ושערה, בין במקום הנקב, בין במקום הנצוק - הרי אלו אינן חוצצין. הכניסן שלא כדרךן - הרי אלו חוצצין. נתן הזפת והשערה, בין במקום הנקב, בין במקום הנצוק - הרי אלו חוצצין. כל ידות הכלים שנשתברו, כגון יד המגל ויד הסכין, אם משמשין מעין מלאכתן ראשונה - אין חוצצין, ואם לאו - חוצצין.

ד. מגל שנשברה ידה, מן השפה ולפנים - אינה חוצצת, מפני שהוא כבית הסתרים. מן השפה ולחוץ, אם משמשת מעין מלאכתה ראשונה - אינה חוצצת. ואם לאו - חוצצת. סרגה בגמי או במשיחה - הרי זו חוצצת. שרפה בשרף - הרי זו אינה חוצצת:

טהור. ואם לאו - טמא. מלא מי חטאת עד שרבה עליו המים, אמר רבי יוסי: שמעתי שאפלו כלי מחזיק כור ואין בו אלא רביעית - כפאול לא טבל:

ב. כל האוכלים מצטרפין לפסל את הגויה בכחצי פרס בתוך כדי אכילת פרס. אכל, וחזר ואכל, וחזר ואכל, אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין, לא התרו לאכל פחות מכשעור להיות יורד וטובל, אלא אוכל כשעור ויורד וטובל. אכל פחות מכשעור ויורד וטבל באמצע - טמא. התירו למעבדת לאכל פחות מכשעור מפני סכנת נפשות. וכמה היא פרס? שתי ביצים חסר קמעא; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: שתי ביצים שוחקות. שער רבי שתי ביצים ועוד:

ג. כל המשקין מצטרפין לפסל את הגויה בשותה רביעית מתוך כדי אכילת פרס. שתה, וחזר ושתה, וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין, יותר מכאן - אין מצטרפין. לא התרו לשותות פחות מכשעור להיות יורד וטובל, אלא שותה כשעור ויורד וטובל. שתה פחות מכשעור ויורד וטבל באמצע - טמא. התירו למגע טמא מת שתהא מניקה את בנה, ובנה טהור:

ד. בלע כזית מן המת ונכנס לבית - הבית טהור. שכל הבלועין בין באדם בין בבהמה בין בחיה בין בעופות - טהורין. הקיץ - הבית טמא. נסרחה או שיצא מלמטה - טהורין. שתה מים טמאים והקיץ - טמאין, מפני שנשטמאו בו ביציאתו. טבל או שנסרחו או שיצא מלמטה - טהורין. שתה שאר המשקין, אף על פי שטבל והקיץ - טמאין, לפי שאינן טהורין בגוף. נסרחו או שיצאו מלמטה - טהורין. פרה ששתת מים טמאין והקיאתן - טמאין,

ה. כלי שצרה מכאן ומכאן ורחב מן האמצע, כגון צרכה וחצי צרכה - אין להן טהרה עולמית עד שיטה על צדן. צלוחית שאוגנה מעוף לתוכה וכתפותיה גבוהים, וכן לגין שאוגנו מעוף לתוכו וכתפותיו גבוהין - אין להן טהרה עולמית עד שיטנו. צלוחית ששפתה שוקעת לאחוריה - מורידה דרך פיה והופכה ומטבילה ומעלה אותה דרך שוליה; דברי רבי עקיבא. רבי יוחנן בן נורי אומר: מטביל כדרך ואינו חושש, מפני שהיא כבית הסתרים. צלוחית שאוגנה חוזרת לתוכה, רבי יהודה אומר משום רבי יוחנן בן נורי: מטביל כדרך ואינו חושש, מפני שהיא כבית הסתרים:

מסכת מקואות פרק שמיני

א. כפה ידיו ורגליו וישב לו באמת המים, אם נכנסו המים דרך בלו - טהור, ואם לאו - טמא. היו רגליו מלאים אבק, ויורד וטבל במקוה שיש בו ארבעים סאה - טמא. שפשף או שטבל בחמין - טהור. קומקום שהוא מלא פחמין והטבילו - טמא. שפשפו או שהטבילו בחמין - טהור. הסלין של גת או של בד, אוצין - צריך לחטט, ורפים - צריך לנער. קשרי פונדא ופסיקא, וקשרי מנעל וסנדל, וקשרי מפתח חלוק של אשה - הרי אלו חוצצין. קשרי פונדא ופסיקא וקשרי רצועות מנעל וסנדל, והקשר שבאפרקסין שבכתף, וסדין שקשרו את נימיו - הרי אלו חוצצין. נתקשרו מאליהן - אינן חוצצין. קשרי עני שמקפיד עליהן ושל בעל הבית - הרי אלו חוצצין. של בעל הבית שאין מקפיד עליהן או של עני - הרי אלו אינן חוצצין. רבי יהודה אומר: צריך להטביל את כלן מפני חתך. וכן היה רבי יהודה אומר משום רבי טרפון: בשלשלת צריך להטביל את כל הטבעת. כלי שהוא מלא יין והטבילו, אם בטל מראיו - טהור, ואם לאו - טמא. מלא יין וחלב, אם רבה עליו מים - טהור, ואם לאו - טמא. רבי יהודה אומר: רואין אותו כאלו הוא יין אדם במים, אם בטל מראיו -

והגדיל" - זה רבי עקיבא. "ואני הייתי מבין והנה צפיר העוזים בא מן המערב על פני כל הארץ ואין נוגע בארץ והצפיר קרן חזות בין עיניו" - זה רבי יוסי הגלילי ויתשוכתו. "ויבא עד האיל בעל הקרנים אשר ראיתי עמד לפני האכל וירץ אליו בחמת כחו". וראיתיו מגיע אצל האיל ויתמרמר אליו ויך את האיל וישבר את שתי קרניו" - זה תשובת רבי עקיבא ורבי שמעון בן ננס. ולא היה כח באיל לעמד לפניו וישליכהו ארצה וירמסהו - זה רבי עקיבא. ולא היה מציל לאיל מידו - אלו שנים ושלושים זקנים שטהרוהו:

מפני שאין טהורין בגוף. נסרחו או שיצאו מלמשן - טהורין. נכנס לו חץ בירכו, רבי אומר: אינו חוצץ. וחכמים אומרים: הרי זה חוצץ. במה דברים אמורים? בשל מתכת, אבל בשל עץ - אינו חוצץ. ואם קרם עליו העור למעלה, הכל מודים שאינו חוצץ, שכל הבלועין בין באדם ובין בבהמה ובין בחיה ובין בעופות - טהורין. נכנסו צורות וקסמים בסדקי רגליו מלמטה, רבי עקיבא אומר: אינו חוצץ, מפני שהיא כבית הסתרים:

ה. אספלנית מלוגמא ורטיה שעל בית הסתרים, רבי אומר: חוצץ. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: אינו חוצץ. העושה קילקי בראשו, רבי אומר: חוצץ. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אינו חוצץ. היתה בו שעה אחת חוץ למכה, וראשו מדבק למכה, או שהיו שתי שערות וראשו מדבק בטיט או בצואה - הרי אלו חוצצות. היו לו שתי שערות בריסי עיניו ומלמטה, ונקבו, והוציאן בריסי עיניו מלמעלה, זה היה מעשה, ונמנו עליו חמשה זקנים בלוד וטמאווה:

ו. פרה ששתת מי חטאת ושחטה בתוך מעת לעת, זה היה מעשה, והיה רבי יוסי הגלילי מטהר ורבי עקיבא מטמא, סיע רבי טרפון את רבי יוסי הגלילי. סיע רבי שמעון בן ננס את רבי עקיבא, סלק רבי שמעון בן ננס את רבי טרפון, סלק רבי עקיבא את רבי יוסי הגלילי, אחר זמן מצא לו תשובה אמר לו: מה אני לחזור? אמר לו: לא לכל אדם אלא לך, שאתה הוא יוסי הגלילי. אמר לו: הרי הוא אומר (במדר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת היא", כשהם שמורים למי נדה ולא כששתתן פרה זו, היה מעשה ונמנו עליה שנים ושלושים זקנים בלוד וטהרוהו, באותה שעה קרא רבי טרפון המקרא הזה (דניאל ח, ד-ו): "ראיתי את האיל מנגח ימה וצפונה ונגבה וכל חיות לא יעמדו לפניו ואין מציל מידו ועשה כרצונו

21 DEC		ראשון Sunday	א 1	בבלי: זבחים צח ירושלמי: נזיר יז תוספתא: מקואות ב נ"ך: איוב ב רמב"ם: עדות יב	ז' דחנוכה, ב' דראש חודש טבת 7th Day of Chanukah		עלות השחר..... 6:04 סו"ז קר"ש - פג"א..... 8:59 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:57 שקיעה..... 4:31 נץ החמה..... 7:17 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:35 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:21 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:44	
22 DEC		שני Monday	ב 2	בבלי: זבחים צט ירושלמי: נזיר יח תוספתא: מקואות ג נ"ך: איוב ג רמב"ם: עדות יג	זאת חנוכה 8th Day of Chanukah		עלות השחר..... 6:04 סו"ז קר"ש - פג"א..... 8:59 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:58 שקיעה..... 4:32 נץ החמה..... 7:17 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:35 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:22 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:45	
23 DEC		שלישי Tuesday	ג 3	בבלי: זבחים ק ירושלמי: נזיר יט תוספתא: מקואות ד נ"ך: איוב ד רמב"ם: עדות יד			עלות השחר..... 6:05 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:00 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:58 שקיעה..... 4:33 נץ החמה..... 7:18 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:36 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:22 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:45	
24 DEC		רביעי Wednesday	ד 4	בבלי: זבחים קא ירושלמי: נזיר כ תוספתא: מקואות ה נ"ך: איוב ה רמב"ם: עדות טו			עלות השחר..... 6:05 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:00 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:59 שקיעה..... 4:33 נץ החמה..... 7:18 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:36 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:23 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:46	
25 DEC		המישי Thursday	ה 5	בבלי: זבחים קב ירושלמי: נזיר כא תוספתא: מקואות ו נ"ך: איוב ו רמב"ם: עדות טז			עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:01 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:59 שקיעה..... 4:34 נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:37 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:23 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:47	
26 DEC		ששי Friday	ו 6	בבלי: זבחים קג ירושלמי: נזיר כב תוספתא: מקואות ז נ"ך: איוב ז רמב"ם: עדות יז	הדלקת הנרות 4:17 Candle Lighting		עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:01 סו"ז תפלה - פג"א..... 9:59 שקיעה..... 4:34 נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:37 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:23 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:47	
הפטרה: ויחי ובר ד'								
27 DEC		שב"ק Shabbos	ז 7	בבלי: זבחים קד ירושלמי: נזיר כג תוספתא: מקואות ח נ"ך: איוב ח רמב"ם: עדות יח	ויגש		עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:01 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:00 שקיעה..... 4:35 נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:37 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:24 צה"כ לשיטת ר"ת..... 5:48	
זמן מוצש"ק 5:48 Shabbos Ends								

ד' קדושה פון חנוכה קומט פון דעם וואס דער אייבערשטער האט אונז מוחל געווען יום כיפור.
(ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ו')